

Kallelse till möte för socialnämnden 2023

Tid: 2023-08-22, Kl.: 18:00

Plats: Kommunhuset Munkhättevägen 45, plan 2 rum Alytus

Ordförande: Ing-Marie Viklund (L)

Sekreterare: Anneli Sjöberg

Ärenden

1.	Förvaltningschefen informerar – muntlig information	SN/2023:00007
2.	Ekonomisk månadsuppföljning juni	SN/2023:00127
3.	Återrapportering av effektiviseringsåtgärder 2023	SN/2023:00236
4.	Effektiviseringsåtgärder 2024	SN/2022:00235
5.	Yttrande mål och budget 2024 med flerårsplan 2025-2027	SN/2023:00131
6.	Uppföljning av tjänsteresor 2022	SN/2023:00221
7.	Revidering av Bilaga 1 till Socialnämndens delegationsordning, augusti 2023	SN/2023:00116
8.	Svar på remiss om Brandskyddspolicy och riktlinje för systematiskt brandskyddsarbete	SN/2023:00271
9.	Anmälningensärenden	SN/2022:00596
10.	Anmälan av delegationsbeslut	SN/2022:00598

01 Förvaltningschefen informerar (SN 2023:00007)

Beslut

Socialnämnden har tagit del av informationen.

Ärendet

Socialdirektör Charlotte Lagerkvist informerade om aktuella frågor.

Socialnämnd

2023-08-22

Kod: 1.2.4.2

Dnr: SN/2023:00127

02 Ekonomisk månadsuppföljning juni

Förslag till beslut

Socialnämnden godkänner den ekonomiska månadsuppföljningen för juni 2023

Sammanfattning av ärendet

För den ekonomiska uppföljningen i juni prognostiserar nämnden ett överskott på 41,1 miljoner kronor jämfört med budget, vilket motsvarar en positiv budgetavvikelse på 5,7 procent. I jämförelse med samma period föregående år, januari till juni, redovisar nämnden en lägre nettokostnad på totalt 10,0 miljoner kronor.

Underskott finns inom verksamheterna ledning och administration samt vuxna med psykisk funktionsnedsättning. Övriga verksamheter prognostiserar ett överskott mot budget eller budget i balans för året.

Omprioriteringar och anpassningar pågår ständigt i nämndens verksamheter för att eftersträva en budget i balans inom alla verksamheter. I början av året genomförde även förvaltningens controllers en utbildning och genomgång av prognos och prognosprinciper i samtliga ledningsgrupper. Utbildningar och genomgångar kommer att genomföras kontinuerligt för att stärka förvaltningens chefer inom området.

Barnkonsekvensanalys

Ärendet för ekonomisk månadsuppföljning juni 2023 innebär inte någon konsekvens för barn.

Ekonomiska konsekvenser

Beslutet medför inga ekonomiska konsekvenser.

Socialnämnd

2023-07-07

Socialförvaltningen

Kod: 1.2.4.2

Jennifer Hultberg

Dnr: SN/2023:00127

Ekonomisk månadsuppföljning juni

Förslag till beslut

Socialnämnden godkänner den ekonomiska månadsuppföljningen för juni 2023

Sammanfattning av ärendet

För den ekonomiska uppföljningen i juni prognostiserar nämnden ett överskott på 41,1 miljoner kronor jämfört med budget, vilket motsvarar en positiv budgetavvikelse på 5,7 procent. I jämförelse med samma period föregående år, januari till juni, redovisar nämnden en lägre nettokostnad på totalt 10,0 miljoner kronor.

Underskott finns inom verksamheterna ledning och administration samt vuxna med psykisk funktionsnedsättning. Övriga verksamheter prognostiserar ett överskott mot budget eller budget i balans för året.

Omprioriteringar och anpassningar pågår ständigt i nämndens verksamheter för att eftersträva en budget i balans inom alla verksamheter. I början av året genomförde även förvaltningens controllers en utbildning och genomgång av prognos och prognosprinciper i samtliga ledningsgrupper. Utbildningar och genomgångar kommer att genomföras kontinuerligt för att stärka förvaltningens chefer inom området.

Ärendet

För den ekonomiska uppföljningen i juni prognostiserar nämnden ett överskott på 41,1 miljoner kronor jämfört med budget, vilket motsvarar en positiv budgetavvikelse på 5,7 procent. I jämförelse med samma period föregående år, januari till juni, redovisar nämnden en lägre nettokostnad på totalt 10,0 miljoner kronor.

Underskott finns inom verksamheterna ledning och administration samt vuxna med psykisk funktionsnedsättning. Övriga verksamheter prognostiserar ett överskott mot budget eller budget i balans för året.

Omprioriteringar och anpassningar pågår ständigt i nämndens verksamheter för att eftersträva en budget i balans inom alla verksamheter. I början av året genomförde även förvaltningens controllers en utbildning och genomgång av prognos och prognosprinciper i samtliga ledningsgrupper. Utbildningar och genomgångar kommer att genomföras kontinuerligt för att stärka förvaltningens chefer inom området.

En mer detaljerad beskrivning av respektive verksamhetsområde finns i bifogat rapport, ekonomisk månadsuppföljning juni 2023.

Förvaltningens synpunkter och förslag

Socialförvaltningens bedömning är att socialnämnden ska godkänna den ekonomiska månadsuppföljningen för juni 2023 och överlämna det till kommunstyrelsen för vidare beredning. Den ekonomiska månadsuppföljningen är genomförd enligt antagna anvisningar. Förvaltningens chefer har genomfört sin uppföljning med stöd av controller och i enlighet med förvaltningens uppföljningsprocess.

Barnkonsekvensanalys

Ärendet för ekonomisk månadsuppföljning juni 2023 innebär inte någon konsekvens för barn.

Ekonomiska konsekvenser

Beslutet medför inga ekonomiska konsekvenser.

Underlag för beslut

- Tjänsteskrivelse 2023-07-07 – Ekonomisk månadsuppföljning juni 2023
- Rapport 2023-07-07 – Ekonomisk månadsuppföljning juni 2023

Fastställd av

Socialdirektör, Charlotte Lagerkvist
Ekonomichef, Jennifer Hultberg

Skickas till

Kommunstyrelsen

**DET HÄR ÄR
BOTKYRKA**

Ekonomisk månadsuppföljning med helårsprognos

Juni

Socialnämnden

Innehållsförteckning

1 Sammanfattning	3
2 Ekonomisk uppföljning och analys.....	4
2.1 Driftuppföljning	4
2.1.1 Analys	4
2.1.2 Åtgärder med anledning av budgetavvikelse	8
2.1.3 Övrig betydelsefull ekonomisk information	9

1 Sammanfattning

För den ekonomiska uppföljningen i juni prognostiserar nämnden ett överskott på 41,1 miljoner kronor jämfört med budget, vilket motsvarar en positiv budgetavvikelse på 5,7 procent. I jämförelse med samma period föregående år, januari till juni, redovisar nämnden en lägre nettokostnad på totalt 10,0 miljoner kronor.

Underskott finns inom verksamheterna ledning och administration samt vuxna med psykisk funktionsnedsättning. Övriga verksamheter prognostiserar ett överskott mot budget eller budget i balans för året.

Verksamhet (i miljoner kronor)	Bokslut 2022	Utfall period 2023	Budget 2023	Prognos helår 2023	Avvikelse 2023
Intäkter (+)	91,9	28,7	42,0	60,7	41,1
Kostnader (-)	-726,6	-354,8	-762,3	-736,9	18,7
Netto (+/-)	-634,7	-326,2	-720,3	-679,2	41,1
Nettoinvesteringar (+/-)	-2,0	-0,1	-3,0	-2,0	1,0

Omprioriteringar och anpassningar pågår ständigt i nämndens verksamheter för att eftersträva en budget i balans inom alla verksamheter. I början av året genomförde även förvaltningens controllers en utbildning och genomgång av prognos och prognosprinciper i samtliga ledningsgrupper. Utbildningar och genomgångar kommer att genomföras kontinuerligt för att stärka förvaltningens chefer inom området.

2 Ekonomisk uppföljning och analys

2.1 Driftuppföljning

2.1.1 Analys

Socialnämnden (tkr)	Utfall jan-jun 2023	Utfall jan-jun 2022	Utfall 2022	Budget 2023	Prognos juni 2023	Avvikelse budget/prognos
Nämnd						
Intäkter	0	0	0	0	0	0
Kostnader	-745	-651	-1 291	-1 525	-1 525	0
Netto	-745	-651	-1 291	-1 525	-1 525	0
Gemensam verksamhet						
Intäkter	1 548	893	1 080	525	508	-17
Kostnader	-22 242	-30 930	-65 143	-49 255	-49 456	-201
Netto	-20 694	-30 037	-64 062	-48 730	-48 948	-218
Öppen förskola						
Intäkter	0	25	32	0	0	0
Kostnader	-5 800	-3 406	-6 357	-10 712	-10 678	34
Netto	-5 800	-3 381	-6 324	-10 712	-10 678	34
Barn och unga						
Intäkter	3 559	3 180	29 175	4 765	6 627	1 862
Kostnader	-133 284	-121 625	-248 604	-279 631	-272 342	7 290
Netto	-129 724	-118 444	-219 429	-274 866	-265 715	9 151
Vuxna utan beroendeproblematik						
Intäkter	7 432	7 840	20 889	16 720	19 258	2 538
Kostnader	-30 264	-28 754	-58 226	-65 470	-65 330	140
Netto	-22 832	-20 913	-37 337	-48 750	-46 072	2 678
Vuxna, psykisk funktionsnedsättning						
Intäkter	4 607	5 773	12 738	8 535	10 233	1 698
Kostnader	-56 870	-61 045	-120 031	-108 463	-114 298	-5 834
Netto	-52 263	-55 272	-107 294	-99 928	-104 065	-4 136
Vuxna med beroendeproblematik						
Intäkter	1 447	1 672	4 118	3 160	2 672	-488
Kostnader	-18 862	-27 605	-49 799	-53 525	-42 485	11 039
Netto	-17 415	-25 933	-45 681	-50 365	-39 813	10 551
Ekonomiskt bistånd						
Intäkter	2 855	2 914	6 731	2 700	3 402	702
Kostnader	-77 859	-82 555	-159 642	-180 527	-165 176	15 351
Netto	-75 004	-79 641	-152 910	-177 827	-161 774	16 052
Flyktingmottagande						
Intäkter	7 211	5 568	17 138	5 570	17 962	12 392
Kostnader	-8 911	-8 511	-17 522	-13 196	-18 585	-5 389
Netto	-1 699	-2 943	-384	-7 626	-623	7 003
Övriga verksamheter						
Intäkter	0	0	0	0	0	0
Kostnader	0	1 037	0	0	0	0
Netto	0	1 037	0	0	0	0
Totalt						
Intäkter	28 661	27 866	91 902	41 975	60 661	18 686
Kostnader	-354 837	-364 046	-726 614	-762 304	-739 874	22 430
Netto	-326 176	-336 180	-634 713	-720 329	-679 213	41 116

Socialnämnden

Inledning

För den ekonomiska uppföljningen i juni prognostiserar nämnden ett överskott på 41,1 miljoner kronor jämfört med budget, vilket motsvarar en budgetavvikelse på 5,7 procent. Underskott finns inom verksamheterna ledning och administration samt vuxna med psykisk funktionsnedsättning medan övriga verksamhetsområden prognostiserar ett överskott mot budget eller budget i balans för året.

I jämförelse med samma period föregående år, januari till juni, redovisar nämnden en lägre nettokostnad på totalt 10,0 miljoner kronor.

Gemensamt för alla verksamheter är att budget och kostnad för verksamhetslokaler har från 2023 flyttats från *ledning & administration* till den verksamhetskod som är korrekt utifrån verksamheten som bedrivs i lokalen. Syftet med förändringen är att få en mer rättvisande redovisning för kostnaderna per verksamhet.

Nedan redovisas avvikelsen per verksamhetsområde för både årets avvikelse mot budget samt i jämförelse med samma period föregående år om det är någon väsentlig skillnad.

Nämnd

Nämnden prognostiserar en budget i balans för helåret. I jämförelse med samma period föregående år är nettokostnaderna i samma storleksordning.

Ledning och administration

Ledning och administration prognostiserar ett svagt underskott på 0,2 miljoner kronor för året som beror främst på ökad årskostnad som inte aviserats tidigare för förvaltningens bilar. Inom verksamhetsområdet finns också en öronmärkt post för löneglidningar enligt anvisningar i löneöversynen motsvarande 2,5 miljoner kronor, och det finns en stor osäkerhet hur stor del som kommer att förbrukas under året.

I jämförelse med samma period föregående år är nettokostnaderna 9,3 miljoner kronor lägre vilket främst beror på förändringen kring budget och kostnader för verksamhetslokaler som beskrivits i inledningen.

Öppen förskola

Öppen förskola prognostiserar i princip en budget i balans för helåret.

I jämförelse med samma år föregående period har nettokostnaderna ökat med 2,4 miljoner kronor vilket främst beror på förändringen kring budget och kostnader för verksamhetslokaler som beskrivits i inledningen.

Barn och unga

Barn och unga prognostiserar ett överskott på 9,2 miljoner kronor för helåret. Inom verksamhetsområdet prognostiseras både över- och underskott som tillsammans summerar till ett överskott.

Underskott prognostiseras främst inom verksamheterna för familj- och jourhem, som förklaras med en prognos på fler placeringar än vad som budgeterats. Det ökade behovet beror på att familj- och jourhemsplacering bedöms vara en mer hållbar och bättre lösning för klienten än placering på institution.

Överskotten inom barn och unga finns främst inom verksamheterna administration, placeringar enligt LVU på SiS-institution & HVB, placeringar enligt SoL i HVB samt övrig egen öppenvård.

Socialnämnden

Överskottet inom administration förklaras med vakanta tjänster, som till stor del möts upp av kostnader för tillfälligt inhyrd personal. Överskottet för placeringar på institution har samma förklaring som beskrivits ovan kring familj- och jourhem. Verksamheten bedömer att det är en mer hållbar och bättre lösning för klienten att placeras i jourhem än på institution.

För övrig egen öppenvård beror överskottet på vakanta tjänster utifrån svårigheter att rekrytera, bland annat områdessekreterare.

I jämförelse med samma period 2022 har nettokostnaderna ökat med 11,3 miljoner kronor. Differensen mellan åren förklaras främst av förändringen kring budget och kostnader för verksamhetslokaler som beskrivits i inledningen samt ökade kostnader för inhyrd personal utifrån den ansträngda rekryteringssituationen i verksamheterna.

Vuxna utan beroendeproblematik

Verksamhetsområde vuxna utan beroendeproblematik prognostiserar ett överskott på totalt 2,7 miljoner kronor för året. I prognosen för området finns främst ett överskott för administration samt skyddat boende vid våld i nära relation, men också ett underskott för kommunkontrakt och tillfälligt boende som tillsammans summerar till ett överskott.

Överskottet för skyddat boende vid våld i nära relation beror på ett lågt inflöde likt våren 2022 samt ett effektivt och systematiskt arbete med att hitta nya boendelösningar för klienterna. För administrationen beror överskottet på vakanta tjänster.

Underskottet för kommunkontrakt och tillfälligt boende beror på tomhyror, reparationer samt besiktnings- och saneringskostnader utöver vad som är budgeterat. En handlingsplan är framtagen för att minska dessa kostnader som bland annat innebär tätare uppföljningar och utvecklat samarbete med samverkande enheter.

Inom verksamhetsområdet har också bidrag från Polismyndigheten för avhopparverksamheten motsvarande 3 miljoner kronor prognostiserats, vilket bidrar till det lämnade överskottet för hela verksamhetsområdet.

I jämförelse med samma period 2022 redovisas en högre nettokostnad totalt på 1,9 miljoner kronor vilket främst beror på personalkostnader och färre hyresintäkter för kommunkontrakt och tillfälligt boende i jämförelse med föregående år samma period.

Vuxna med psykisk funktionsnedsättning

För vuxna med psykisk funktionsnedsättning prognostiseras ett underskott för helåret motsvarande 4,1 miljoner kronor. Inom verksamhetsområdet prognostiseras både över- och underskott som tillsammans summeras till ett överskott.

Underskott prognostiseras för externa placeringar för boende och tillfälligt boende vilket beror på en fortsatt utmaning att kunna ta hemexternt placerade klienter. Svårigheten att ta hem externa placeringar beror dels på att kommunens boenden med särskild service inte kunnat möta upp den enskildes behov av stöd, dels på att det inte har funnits tillräckligt med platser i intern regi för att kunna möta det totala behovet. Utifrån det kommer fler externa platser än vad som budgeterats att behöva köpas externt, vilket är i likhet med hur det har sett ut senaste åren.

Överskott prognostiseras främst inom verksamheterna administration, boendestöd och kontaktpersoner enligt SoL. För administration och boendestöd förklaras överskottet med vakanta tjänster medan överskottet för kontaktpersoner enligt SoL förklaras med färre pågående insatser än vad som budgeterats.

Socialnämnden

I jämförelse med föregående år samma period är nettokostnaderna lägre motsvarande 3,0 miljoner kronor som till stor del förklaras med att vi under året har köpt färre platser än samma period föregående år.

Vuxna med beroendeproblematik

För verksamhetsområdet prognostiseras ett överskott motsvarande 10,6 miljoner kronor i jämförelse med budget. Överskottet prognostiseras främst för externa placeringar inom SoL på HVB, LVM på SiS eller HVB samt tillfälligt boende för vuxna med beroende.

Den sammantagna förklaringen till ett minskat behov av externa platser för vuxna med beroendeproblematik är att verksamheten under det senaste året har arbetat med att hitta lösningar i egen regi i form av öppenvård och interna träningslägenheter med stöd i stället för externa placeringar tillsammans med ett lägre inflöde. Ambitionen är att medborgare i den mån det är möjligt ska erbjudas beroendebehandling i kommunens egen regi och att medborgaren under utredningstiden är delaktig i utformningen av stödet utifrån det behov som finns. Genom att klienterna blir mer delaktiga bedömer verksamheten att behov kommer att kunna fångas upp tidigare och att behovet av externa placeringar därför kommer att minska.

I jämförelse med samma period 2022 redovisas en lägre nettokostnad på 8,5 miljoner kronor vilket främst förklaras med lägre kostnader för externa platser utifrån det arbete som har gjorts under året, och som fortfarande pågår med genomgång av alla externa platser. I den lägre nettokostnaden finns dock också ökade kostnader för verksamhetslokaler som beror på förändringen kring budget och kostnader för verksamhetslokaler som beskrivits i inledningen.

Ekonomiskt bistånd

Ekonomiskt bistånd prognostiserar ett överskott på 16,1 miljoner kronor för helåret. Överskottet beror främst på att antal hushåll är lägre än vad som budgeterats och är på fortsatt låga nivåer likt slutet på föregående år. Utifrån omvärldsbevakning med flera kommuner i länet har flertalet samma situation, med fortsatt lägre antal hushåll per månad.

Den övergripande analysen till varför antalet har minskat och är fortsatt på låga nivåer är bland annat:

- Arbetsmarknaden ställdes om i samband med pandemin och reglerna för A-kassa ändrades vilket gör att fler får ersättning från A-kassan och inte försörjningsstöd i första hand.
- Antalet nya arbetslösa har inte ökat. Det är sannolikt att många nya arbetslösa har tillgångar eller en partner som har ett arbete och att de därför inte har rätt till försörjningsstöd.
- Det finns en oro för att personer som behöver komma till oss inte gör det.

I jämförelse med föregående år samma period redovisas en lägre nettokostnad motsvarande 4,6 miljoner kronor för verksamhetsområdet, som främst förklaras med att färre hushåll har behov av försörjningsstöd.

I den lägre nettokostnaden finns dock ökade kostnader för verksamhetslokaler som beror på förändringen kring budget och kostnader för verksamhetslokaler som beskrivits i inledningen.

Flyktingmottagande

Verksamhetsområdet för flyktingmottagande prognostiserar ett överskott motsvarande 7,0 miljoner kronor. Överskott finns inom verksamheterna försörjningsstöd flyktingmottagande, tillfälligt boende nyanlända samt verksamheter för ensamkommande barn.

Det prognostiserade överskottet för verksamheterna för ensamkommande barn (jourhem, familjehem och stödboende) beror på att de sammantagna kostnaderna för alla verksamheterna är

lägre än den prognos på tilldelade medel vi får från Migrationsverket.

Överskottet för verksamheten försörjningsstöd flyktingmottagande beror främst på att det genomsnittliga antalet biståndshushåll per månad är lägre för nyanlända som är i behov av försörjningsstöd än vad som budgeterats. Vad gäller tillfälligt boende för nyanlända är förklaringen densamma som för ensamkommande barn, att kommunens kostnad är lägre än den intäkt som prognostiseras från Migrationsverket.

I jämförelse med samma period föregående år redovisas en lägre nettokostnad på 1,2 miljoner kronor. Förändringen mellan åren beror på lägre intäkter från Migrationsverket tillsammans med färre antal genomsnittliga biståndshushåll för 2023.

I den lägre nettokostnaden finns dock också ökade kostnader för verksamhetslokaler som beror på förändringen kring budget och kostnader för verksamhetslokaler som beskrivits i inledningen.

2.1.2 Åtgärder med anledning av budgetavvikelse

I nedan tabell redogörs för poster som är svåra för nämnden att påverka och förutspå.

Vad?	Belopp (tkr)	Kommentar
Polismyndigheten	3 000	Avhopparverksamheten
Migrationsverket	14 700	Prognostiserad ersättning från Migrationsverket utifrån nuvarande information och förutsättningar. Får mindre pengar ju äldre de blir för ensamkommande barn.
Statsbidrag	0	Kommer fler, osäkert i vilken omfattning de kommer täcka ordinarie verksamhet heller inte
Försörjningsstöd	16 052	
Prognos på uppdragstagare	3 234	
Prognos personalkostnader	13 777	
Prognos inhyrd personal	-8 374	
Totalt	42 389	
Prognos juni 2023	41 116	
Prognos exkl. ovanstående	1 273	

Om de poster som redovisas i tabellen ovan undantas lämnar nämnden, ett litet överskott och inga åtgärder på övergripande nivå har i dagsläget tagits fram. Dock pågår det ett ständigt arbete i förvaltningen med att effektivisera arbetssätt och metoder i våra verksamheter med minsta möjliga påverkan för botkyrkaborna.

För de verksamheter och enheter som prognostiserar ett underskott har handlingsplaner upprättats. Handlingsplanerna innehåller en beskrivning av vilka åtgärder som måste vidtas för att minska underskottet samt vilka ekonomiska effekter det får för året. Effekterna i handlingsplanerna finns medräknade i den lämnade årsprognosen.

2.1.3 Övrig betydelsefull ekonomisk information

I jämförelse med delår 1 har nämndens prognos förbättrats med 2,8 miljoner kronor. Förändringarna redovisas i nedan tabell. Personalförändringarna beror på att flera rekryteringar har fått planeras om och förläggas till efter sommaren på grund av det svåra rekryteringsläget och konsulter har behövt förlängas. Vad gäller externa platser så handlar förändringen främst om justerad planering vid exempelvis hemtagning.

Förändring	Belopp (tkr)
Personal	3 474
Tillfälligt inhyrd personal	-440
Externa platser	-328
Övriga småjusteringar	131
Totalt förändring	2 837

Socialnämnd

2023-06-21

Kod: 1.2.4.2

Dnr: SN/2023:00236

03 Återrapportering effektiviseringsåtgärder 2023

Förslag till beslut

Socialnämnden beslutar att återrapporten av effektiviseringsåtgärder 2023 godkänns.

Sammanfattning av ärendet

Kommunfullmäktige gav i de preliminära förutsättningarna för mål och budget för 2023 med flerårsplan 2024 – 2026 varje nämnd i uppdrag att redovisa vilka effektiviseringar nämnden beslutat att genomföra 2023 samt prognostiserat utfall för respektive åtgärd för 2023. Uppföljning av effektiviseringsåtgärderna för 2023 ska återrapporteras i ett separat ärende i samband med yttrandet till mål och budget 2024 med flerårsplan 2025 – 2027.

För socialnämnden innebar effektiviseringsåtgärderna för 2023 totalt 5 658 tusen kronor. Generellt är det svårt att göra en ekonomisk bedömning av effektiviseringsåtgärder under löpande år. Utifrån nuvarande information och då nämnden prognostiserar ett överskott vid årets slut bedöms kravet på effektiviseringsåtgärder på 5 658 tusen kronor genomförts för året.

Barnkonsekvensanalys

Ärendet för återrapporteringen av beslutade effektiviseringsåtgärder 2023 innebär inte någon konsekvens för barn.

Ekonomiska konsekvenser

De ekonomiska konsekvenserna av effektiviseringsåtgärderna framgår i återrapporteringen. Beslutet av återrapporteringen innebär inga ekonomiska konsekvenser då nämnden prognostiserar ett överskott för året och inga ytterligare åtgärder behöver vidtas för en budget i balans.

Socialnämnd

2023-06-21

Socialförvaltningen

Kod: 1.2.4.2

Jennifer Hultberg

Dnr: SN/2023:00236

Återrapportering effektiviseringsåtgärder 2023

Förslag till beslut

Socialnämnden beslutar att återrapporten av effektiviseringsåtgärder 2023 godkänns.

Sammanfattning av ärendet

Kommunfullmäktige gav i de preliminära förutsättningarna för mål och budget för 2023 med flerårsplan 2024 – 2026 varje nämnd i uppdrag att redovisa vilka effektiviseringar nämnden beslutat att genomföra 2023 samt prognostiserat utfall för respektive åtgärd för 2023. Uppföljning av effektiviseringsåtgärderna för 2023 ska återrapporteras i ett separat ärende i samband med yttrandet till mål och budget 2024 med flerårsplan 2025 – 2027.

För socialnämnden innebar effektiviseringsåtgärderna för 2023 totalt 5 658 tusen kronor. Generellt är det svårt att göra en ekonomisk bedömning av effektiviseringsåtgärder under löpande år. Utifrån nuvarande information och då nämnden prognostiserar ett överskott vid årets slut bedöms kravet på effektiviseringsåtgärder på 5 658 tusen kronor genomförts för året.

Ärendet

Kommunfullmäktige gav i de preliminära förutsättningarna för mål och budget för 2023 med flerårsplan 2024 – 2026 varje nämnd i uppdrag att redovisa vilka effektiviseringar nämnden beslutat att genomföra 2023 samt prognostiserat utfall för respektive åtgärd för 2023. Uppföljning av effektiviseringsåtgärderna för 2023 ska återrapporteras i ett separat ärende i samband med yttrandet till mål och budget 2024 med flerårsplan 2025 – 2027.

För socialnämnden innebar effektiviseringsåtgärderna för 2023 totalt 5 658 tusen kronor, 5 299 tusen kronor i generell effektivisering samt 359 tusen kronor för central administration.

Åtterrapporering effektiviseringsåtgärder 2023

Effektiviseringsarbetet för 2023 genomfördes i samband med höstens internbudgetarbete. Till största del innebar det justering av volymer inom vissa verksamhetsområden utifrån uppskattad volymprognos för kommande år. Volymprognosen baserades på historik, trender, kunskap och information vi hade i samband med budgetarbetet.

Generellt är det svårt att göra en ekonomisk bedömning av effektiviseringsåtgärder under löpande år. Utifrån nuvarande information och då nämnden prognostiserar ett överskott vid årets slut på grund av bland annat vakanta tjänster på central förvaltning och i verksamheterna, färre externa placeringar inom vissa verksamhetsområden samt färre antal hushåll som är i behov av försörjningsstöd bedöms kravet på effektiviseringsåtgärder på totalt 5 658 tusen kronor genomförts för året.

Beslutade åtgärder 2023		
Generell effektivisering, en procent		Summa
Generell effektivisering		5 299 tkr
Central administration		
Behovspröva vakanser		350 tkr
Sammantaget effektiviseringsuppdrag		5 658 tkr

Förvaltningens synpunkter och förslag

Socialförvaltningens bedömning är att socialnämnden ska godkänna förslaget om återrapporering av effektiviseringsåtgärder för 2024. Utifrån återrapporeringen bedöms Socialnämnden genomföra det effektiviseringsuppdrag som nämnden ålagts.

Barnkonsekvensanalys

Ärendet för återrapporeringen av beslutade effektiviseringsåtgärder 2023 innebär inte någon konsekvens för barn.

Ekonomiska konsekvenser

De ekonomiska konsekvenserna av effektiviseringsåtgärderna framgår i återrapporeringen. Beslutet av återrapporeringen innebär inga ekonomiska konsekvenser då nämnden prognostiserar ett överskott för året och inga ytterligare åtgärder behöver vidtas för en budget i balans.

Underlag för beslut

- Tjänsteskrivelse 2023-06-12 – Återrapportering effektiviseringsåtgärder 2023

Fastställd av

Socialdirektör, Charlotte Lagerkvist

Ekonomichef, Jennifer Hultberg

Skickas till

Kommunstyrelsen

Socialnämnden

2023-08-22

Kod: 1.2.4.2

Dnr: SN/2023:00235

04 Effektiviseringsåtgärder 2024

Förslag till beslut

Socialnämnden godkänner effektiviseringsåtgärder för 2024 i enlighet med tjänsteskrivelsens bilaga ”Effektiviseringsåtgärder 2024”

Sammanfattning av ärendet

De senaste åren har kommunen, i likhet med övriga kommuner i landet, uppvisat starka resultat. Samtidigt kommer det ekonomiska läget med lågkonjunktur, högre räntor tillsammans med den demografiska utvecklingen få stora och långsiktiga effekter på ekonomi och bemanning framöver. Gapet mellan kostnader och intäkter bedöms bli större över tid och därför har kommunfullmäktige beslutat att behovet av att effektivisera verksamheten kvarstår. Effektiviseringskravet innebär att respektive nämnd har ansvar att besluta om och genomföra effektiviseringar så att kommunen fortsättningsvis ska kunna leverera bra service till botkyrkaborna och ha en budget i balans, även om kostnaderna till följd av demografins utveckling och andra delar successivt stiger.

Socialförvaltningen har fått i uppdrag att under år 2024 hitta effektiviseringsåtgärder i verksamheten (exklusive verksamheten för försörjningsstöd) motsvarande två procent av den totala budgeten, vilket uppgår till 11 198 tusen kronor.

Utifrån det uppdrag som socialförvaltningen har fått har fokus varit, och är även framåt, att hitta effektivare arbetssätt och att använda tilldelade skattemedel på bästa sätt utifrån medborgarens fokus. Allt i syfte att skapa god kvalitet för medborgarna och en så effektiv organisation som möjligt.

Ekonomiska konsekvenser

Ekonomiska konsekvenserna av effektiviseringsförslagen framgår i bifogad rapport ”Effektiviseringsåtgärder 2024”.

Socialnämnden

2023-06-21

Socialförvaltningen

Kod: 1.2.4.2

Jennifer Hultberg

Dnr: SN/2023:00235

Effektiviseringsåtgärder 2024

Förslag till beslut

Socialnämnden godkänner effektiviseringsåtgärder för 2024 i enlighet med tjänsteskrivelsens bilaga ”Effektiviseringsåtgärder 2024”

Sammanfattning av ärendet

De senaste åren har kommunen, i likhet med övriga kommuner i landet, uppvisat starka resultat. Samtidigt kommer det ekonomiska läget med lågkonjunktur, högre räntor tillsammans med den demografiska utvecklingen få stora och långsiktiga effekter på ekonomi och bemanning framöver. Gapet mellan kostnader och intäkter bedöms bli större över tid och därför har kommunfullmäktige beslutat att behovet av att effektivisera verksamheten kvarstår. Effektiviseringskravet innebär att respektive nämnd har ansvar att besluta om och genomföra effektiviseringar så att kommunen fortsättningsvis ska kunna leverera bra service till botkyrkaborna och ha en budget i balans, även om kostnaderna till följd av demografins utveckling och andra delar successivt stiger.

Socialförvaltningen har fått i uppdrag att under år 2024 hitta effektiviseringsåtgärder i verksamheten (exklusive verksamheten för försörjningsstöd) motsvarande två procent av den totala budgeten, vilket uppgår till 11 198 tusen kronor.

Utifrån det uppdrag som socialförvaltningen har fått har fokus varit, och är även framåt, att hitta effektivare arbetssätt och att använda tilldelade skattemedel på bästa sätt utifrån medborgarens fokus. Allt i syfte att skapa god kvalitet för medborgarna och en så effektiv organisation som möjligt.

Ärendet

De senaste åren har kommunen, i likhet med övriga kommuner i landet, uppvisat starka resultat. Samtidigt kommer det ekonomiska läget med lågkonjunktur, högre räntor tillsammans med den demografiska utvecklingen få stora och långsiktiga effekter på ekonomi och bemanning

framöver. Gapet mellan kostnader och intäkter bedöms bli större över tid och därför har kommunfullmäktige beslutat att behovet av att effektivisera verksamheten kvarstår. Effektiviseringskravet innebär att respektive nämnd har ansvar att besluta om och genomföra effektiviseringar så att kommunen fortsättningsvis ska kunna leverera bra service till botkyrkaborna och ha en budget i balans, även om kostnaderna till följd av demografins utveckling och andra delar successivt stiger.

Socialförvaltningen har fått i uppdrag att under år 2024 hitta effektiviseringsåtgärder i verksamheten (exklusive verksamheten för försörjningsstöd) motsvarande två procent av den totala budgeten, vilket uppgår till 11 198 tusen kronor.

Utifrån det uppdrag som socialförvaltningen har fått har fokus varit, och är även framåt, att hitta effektivare arbetssätt och att använda tilldelade skattemedel på bästa sätt utifrån medborgarens fokus. Allt i syfte att skapa god kvalitet för medborgarna och en så effektiv organisation som möjligt.

Effektiviseringsåtgärder som föreslås för 2024 är:

Effektivisering, 2 procent		Effekt 2024
Färre externa placeringar	Vuxenspåret	580 tkr
Förkorta externa placeringar	Vuxenspåret	240 tkr
Effektivisera konvertering av sociala kontrakt	Vuxenspåret	580 tkr
Implementera Bostad först	Vuxenspåret	820 tkr
Minska placeringskostnader	Barnspåret	2 000 tkr
Tilldela 95% av personalbudget till verksamheten (idag 96%)	Alla verksamheter	3 300 tkr
Hantera i höstens arbete med internbudgeten för 2024	Alla verksamheter	3 678 tkr
Summa effektiviseringar		11 198 tkr

Ärendet i sin helhet redovisas i bifogad rapport ”Effektiviseringsåtgärder 2024”.

Förvaltningens synpunkter och förslag

Socialförvaltningens bedömning är att socialnämnden ska godkänna förslaget om effektiviseringsåtgärder för 2024. Förslaget bedöms uppfylla det effektiviseringskrav som Socialnämnden ska genomföra, utifrån minsta möjliga konsekvens för botkyrkaborna.

Barnkonsekvensanalys

Ärendet för effektiviseringsåtgärder 2024 innebär inte någon negativ konsekvens för barn och unga. Den effektiviseringsåtgärd som avser minskade placeringskostnader inom barnspåret är framtagen med utgångspunkt från en typ av insats som är effektivare ur vård- och behandlingssynpunkt. Nämnden genomför denna omställning under 2023 med hjälp av statsbidrag. Insatsen är kostnadseffektiv samtidigt som den ger barnet en väsentligt bättre vård jämfört med en institutionsplacering.

Ekonomiska konsekvenser

Ekonomiska konsekvenserna av effektiviseringsförslagen framgår i bifogad rapport ”Effektiviseringsåtgärder 2024”.

Underlag för beslut

- Tjänsteskrivelse 2023-06-12 – Effektiviseringsåtgärder 2024
- Effektiviseringsåtgärder 2024, 2023-06-12

Fastställd av

Socialdirektör, Charlotte Lagerkvist

Ekonomichef, Jennifer Hultberg

Skickas till

Kommunstyrelseförvaltningen

**DET HÄR ÄR
BOTKYRKA**

**BOTKYRKA
KOMMUN**

Effektiviseringsåtgärder 2024

Socialnämnden

RAPPORT

Socialnämnden

Dnr: SN/2023:00235

2023-06-21

Kod: Hantera 1-årig mål- och resursplan

Effektiviseringsåtgärder 2024

Bakgrund

Botkyrkas ekonomiska förutsättningar styrs i hög utsträckning av konjunkturen i världen och i Sverige. Befolkningsutvecklingen, sysselsättningen i Sverige, riksdagens beslut om statsbidrag samt lagstiftning som påverkar kommunernas kostnader är andra delar som har betydelse.

De senaste åren har kommunen, i likhet med övriga kommuner i landet, uppvisat starka resultat. Samtidigt kommer det ekonomiska läget med lågkonjunktur och högre räntor tillsammans med den demografiska utvecklingen få stora och långsiktiga effekter på ekonomi och bemanning framöver. Gapet mellan kostnader och intäkter bedöms bli större över tid och därför har kommunfullmäktige beslutat att behovet av att effektivisera verksamheten kvarstår. Effektiviseringskravet innebär att respektive nämnd har ansvar att besluta om och genomföra effektiviseringar så att kommunen fortsättningsvis ska kunna leverera bra service till botkyrkaborna och ha en budget i balans, även om kostnaderna på grund av demografins utveckling och andra delar successivt stiger.

För att klara pris- och löneökningar och det ökade behovet behöver verksamheterna därför arbeta med effektiviseringar motsvarande två procent för år 2024 och två procent per år under planperioden. Respektive nämnd ansvarar för att besluta om och genomföra effektiviseringar för att årligen uppnå en ekonomi i balans.

Socialförvaltningen har fått i uppdrag att under år 2024 hitta effektiviseringsåtgärder i verksamheten (exklusive verksamheten för försörjningsstöd) motsvarande två procent av den totala budgeten, vilket uppgår till 11 198 tusen kronor.

Utifrån det uppdrag som socialförvaltningen har fått har fokus varit, och är även framåt, att hitta effektivare arbetssätt och att använda tilldelade skattemedel på bästa sätt utifrån medborgarens fokus. Allt i syfte att skapa god kvalitet för medborgarna och en så effektiv organisation som möjligt.

RAPPORT

Socialnämnden

Dnr: SN/2023:00235

2023-06-21

Kod: Hantera 1-årig mål- och
resursplan

För varje år med effektiviseringskrav blir det allt svårare att hitta åtgärder som inte påverkar medborgarna negativt. Inom socialnämndens verksamhet finns dessutom särskilda utmaningar kopplade till att det är svårt att förutspå volymer inom flera verksamhetsområden och redan små förändringar av insatser kan leda till betydande kostnadsökningar. Till exempel innebär en ytterligare årsplats en extra kostnad på cirka en miljon inom vissa verksamheter. Nedan presenteras de effektiviseringsåtgärder som förvaltningen föreslår inför 2024. Målsättningen är att åtgärderna ska ge effekt på lång sikt och samtidigt ge förutsättningar för en fortsatt hållbar och stabil verksamhet.

Effektivisering, 2 procent		Effekt 2024
Färre externa placeringar	Vuxenspåret	580 tkr
Förkorta externa placeringar	Vuxenspåret	240 tkr
Effektivisera konvertering av sociala kontrakt	Vuxenspåret	580 tkr
Implementera Bostad först	Vuxenspåret	820 tkr
Minska placeringskostnader	Barnspåret	2 000 tkr
Tilldela 95% av personalbudget till verksamheten (idag 96%)	Alla verksamheter	3 300 tkr
Hantera i höstens arbete med internbudgeten för 2024	Alla verksamheter	3 678 tkr
Summa effektiviseringar		11 198 tkr

RAPPORT

Socialnämnden

Dnr: SN/2023:00235

2023-06-21

Kod: Hantera 1-årig mål- och resursplan

Effektiviseringsåtgärder 2024

Färre externa placeringar, vuxenspåret

För att minska antalet externa placeringar inom vuxenspåret ska utredningsenheterna tillsammans med placeringsgruppen och öppenvård planera och genomföra behandling/stöd på hemmaplan i stället för att placera externt. Effektiviseringen innebär en omställning från att placera en person i extern träningslägenhet med stöd till att placera i en intern lägenhet med stöd från intern öppenvård och/eller boendestöd.

Omställningen kräver mer resurser av öppenvård och/eller boendestöd. Bedömningen är att det utrymme finns, under förutsättning att vakanser kan tillsättas.

För 2024 beräknas åtgärden leda till en minskning av externa placeringar med en årsplacering. Effektiviseringen för 2024 uppskattas till 580 tusen kronor.

Förkorta externa placeringar, vuxenspåret

Inom vuxenverksamheten pågår ett arbete med hemtagningar av externa placeringar till interna lösningar när lägenheter finns och det bedöms vara ett bra alternativ för klienten. Genom att redan vid placeringstillfället påbörja ett samarbete med intern öppenvård och Regionen kring en likvärdig hemmaplanslösning kan externa placeringar förkortas.

En välplanerad hemtagning bedöms också leda till färre sammanbrott i hemmiljö. Viktigt att beakta är att process och planering kring hemtagning tar mer tid i anspråk för medarbetare.

Åtgärden beräknas leda till att fyra placeringar kan kortas ner med en månad vardera. Effektiviseringen för 2024 uppskattas till 240 tusen kronor.

Effektivisera konverteringen av sociala kontrakt, vuxenspåret

Genom att effektivisera processen kring att konvertera sociala kontrakt kan fler kontrakt konverteras, vilket innebär att fler nya lägenheter kan tilldelas från Botkyrkabyggen. Fler lägenheter från Botkyrkabyggen ger möjligheter att förkorta placeringar i externa träningslägenheter.

RAPPORT

Socialnämnden

Dnr: SN/2023:00235

2023-06-21

Kod: Hantera 1-årig mål- och resursplan

För 2024 beräknas åtgärden innebära att placeringar i extern träningslägenhet kommer att minska motsvarande en årsplacering. Effektiviseringen för 2024 uppskattas till 580 tusen kronor.

Implementera Bostad först, vuxenspåret

En implementering av Bostad först kommer inledningsvis att generera kostnader. Men på sikt kommer kostnaderna att minska då behovet av externa boende- och behandlingsplaceringar minskar. Implementeringskostnaderna täcks delvis av statsbidrag. Som med alla statsbidrag finns en osäkerhet kring hur många år det kommer att finnas kvar.

Effektiviseringen innebär att vi placerar klienterna i egna lägenheter inom Bostad först, med stöd av öppenvård och/eller boendestöd i stället för en extern placering. Effekten av åtgärden är beräknad enligt försiktighetsprincipen och det är därför möjligt att åtgärder får större effekt. Effektiviseringen är exklusive statsbidrag som idag täcker det mesta av implementeringskostnaderna och bedömningen är att det kommer göra det även framåt, dock med viss osäkerhet.

Effektiviseringen för 2024 uppskattas till 820 tusen kronor.

Minska placeringskostnader, barnspåret

För 2023 prognostiseras vid delår 1 ett överskott motsvarande 8,5 miljoner kronor för institutionsplaceringar inom barnspåret. En av anledningarna till överskottet är att fler barn och unga placeras i jour- och familjehem i stället. Att ersätta institutionsplaceringar med jourhemsplaceringar innebär en minskning av behandling för den unge, men bedöms vara bättre utifrån att den unge bland annat får vistas i hemlika förhållanden.

Omställningen har påbörjats under 2023 då familjehemsenheten, med hjälp av statsbidrag, har anställt två familjebehandlare för att förstärka stödet till jour- och familjehemmen. Utifrån att omställningen och förstärkningen redan har prövats med hjälp av statsbidrag 2023 och visat sig fungera väl, är det önskvärt att fortsätta med arbetet framöver, då familjebehandlingsresursen innebär att jourhemsplacering blir ett hållbart alternativ även för barn med lite större svårigheter som vi tidigare valt att placera på behandlingshem. Utökningen av två familjebehandlare är inkluderade i effektiviseringen och dessa tjänster kommer att omvandlas från andra vakanta tjänster i organisationen.

RAPPORT

Socialnämnden

Dnr: SN/2023:00235

2023-06-21

Kod: Hantera 1-årig mål- och
resursplan

Positivt är att omställningen både bedöms vara bättre för den unge och innebär en billigare placering för kommunen.

Effektiviseringen för 2024 uppskattas till 2 000 tusen kronor.

Tilldela 95 procent av personalbudget, alla verksamheter

I dagsläget tilldelas 96 procent av personalbudgeten till alla verksamheter utifrån naturlig personalomsättning och sjukfrånvaro. Bedömningen är att 95 procent är mer i linje med hur verkligheten ser ut ett normalår.

Effektiviseringen för 2024 uppskattas till 3 300 tusen kronor.

Hantera i höstens arbete med internbudgeten för 2024, alla verksamheter (exkl. försörjningsstödsverksamheten)

Utöver ovanstående effektiviseringsåtgärder kvarstår 3 678 tusen kronor att effektivisera för att uppfylla kravet för 2024. Det kvarstående kravet kommer att hanteras i höstens internbudgetarbete efter att volymprognoser och dygnskostnader för 2024 är uppskattade.

Effektiviseringen för 2024 uppskattas till 3 678 tusen kronor.

Socialnämnden

2023-08-22

Kod: 1.2.4.3

Dnr: SN/2023:00131

05 Yttrande mål och budget 2024 med flerårsplan 2025 - 2027

Förslag till beslut

1. Socialnämnden godkänner förslag till yttrande till Mål och budget 2024 med flerårsplan 2025–2027 och överlämnar det till kommunstyrelsen för vidare beredning.
2. Socialnämnden har informerats om den preliminära investeringsplanen för 2024 – 2027. Socialnämnden har fått information om att en kommunövergripande översyn av investeringsplan kommer att genomföras under hösten 2023. I det arbetet kan nämndens investeringsplan komma att ändras.

Sammanfattning av ärendet

Kommunfullmäktiges målstyrning är indelad i fyra områden som vart och ett tar sin utgångspunkt i den politiska plattformen. Till varje område hör ett eller flera utvecklingsmål och mått som kommunfullmäktige fördelar till nämnderna. I dokumentet ”

Förutsättningar för nämndernas yttrande till Mål och budget 2024 med flerårsplan 2025 – 2027” konkretiserar kommunfullmäktige vad nämnderna ska fokusera på under kommande planeringsperiod.

Nämnderna ska bidra till att utvecklingsmålen uppfylls genom att årligen formulera mål kopplade till nämndens egen verksamhet. Nämnden formulerar också mått som ska följas upp för att bidra till bedömningen av hur väl nämnden uppfyller målen. Av kommunfullmäktige har socialnämnden tilldelats åtta mått och har formulerat nämndmål för samtliga av kommunfullmäktiges utvecklingsmål. Totalt har socialnämnden 17 mål och 33 mått för år 2024.

Yttrandet innehåller även en ekonomisk analys av 2024 med flerårsplan 2025–2027 samt nämndens fleråriga investeringsplan.

Barnkonsekvensanalys

Samtliga mål och mått som nämnden föreslår påverkar barn och unga, och en positiv utveckling skulle också påverka situationen för de barn och unga som direkt eller indirekt berörs av nämndens verksamheter. Nämnden föreslår bland annat följande mått som särskilt är ägnade åt att förbättra situationen för barn och unga: andel avslutade utredningar av barn över fem år där barnsamtal genomförts, andel placerade barn med fungerande skolgång inom en månad från placeringsdatum, andel föräldrar i hederskontext som tackar ja till familjebehandling och att bibehålla antal besökare i öppna förskolan.

Ekonomiska konsekvenser

Under 2024 och planperioden 2025–2027 kommer nämnden ha en del utifrån den presenterade driftbudgeten samt det ekonomiska läget för kommunen, men ser också vissa möjligheter. De ekonomiska konsekvenserna tas upp i rapporten tillsammans med kommande förändringar som kan komma att påverka nämnden.

Socialnämnden

2023-06-21

Socialförvaltningen

Kod: 1.2.4.3

Jennifer Hultberg

Dnr: SN/2023:00131

Yttrande mål och budget 2024 med flerårsplan 2025 - 2027

Förslag till beslut

1. Socialnämnden godkänner förslag till yttrande till Mål och budget 2024 med flerårsplan 2025–2027 och överlämnar det till kommunstyrelsen för vidare beredning.
2. Socialnämnden har informerats om den preliminära investeringsplanen för 2024 – 2027. Socialnämnden har fått information om att en kommunövergripande översyn av investeringsplan kommer att genomföras under hösten 2023. I det arbetet kan nämndens investeringsplan komma att ändras.

Sammanfattning av ärendet

Kommunfullmäktiges målstyrning är indelad i fyra områden som vart och ett tar sin utgångspunkt i den politiska plattformen. Till varje område hör ett eller flera utvecklingsmål och mått som kommunfullmäktige fördelar till nämnderna. I dokumentet ”

Förutsättningar för nämndernas yttrande till Mål och budget 2024 med flerårsplan 2025 – 2027” konkretiserar kommunfullmäktige vad nämnderna ska fokusera på under kommande planeringsperiod.

Nämnderna ska bidra till att utvecklingsmålen uppfylls genom att årligen formulera mål kopplade till nämndens egen verksamhet. Nämnden formulerar också mått som ska följas upp för att bidra till bedömningen av hur väl nämnden uppfyller målen. Av kommunfullmäktige har socialnämnden tilldelats åtta mått och har formulerat nämndmål för samtliga av kommunfullmäktiges utvecklingsmål. Totalt har socialnämnden 17 mål och 33 mått för år 2024.

Yttrandet innehåller även en ekonomisk analys av 2024 med flerårsplan 2025–2027 samt nämndens fleråriga investeringsplan.

Ärendet

Kommunfullmäktiges målstyrning är indelad i fyra områden som vart och ett tar sin utgångspunkt i den politiska plattformen. Till varje område hör ett eller flera utvecklingsmål. Utvecklingsmålen är kopplade till de problemområden som anges i den politiska plattformen.

Kommunfullmäktige beslutar också om mått som kopplas till utvecklingsmålen. I dokumentet ”Förutsättningar för nämndernas yttrande till Mål och budget 2024 med flerårsplan 2025 – 2027” konkretiserar fullmäktige vad nämnderna ska fokusera på under kommande planeringsperiod.

Kommunfullmäktige fördelar utvecklingsmål och mått till nämnden. Nämnden ska därefter besluta om nämndspecifika mål och mått som ska bidra till att utvecklingsmålen uppfylls och följa upp att verksamheten upprätthåller god kvalitet och rättssäkerhet. I sitt yttrande till mål och budget 2024 med flerårsplan 2025–2027 föreslår nämnden mål och mått för verksamhetsår 2024. Av kommunfullmäktige har socialnämnden tilldelats åtta mått och har formulerat nämndmål för samtliga av kommunfullmäktiges utvecklingsmål. Totalt har socialnämnden 17 mål och 33 mått för år 2024.

Yttrandet innehåller även en ekonomisk analys av 2024 med flerårsplan 2025–2027 samt nämndens fleråriga investeringsplan.

Förvaltningens synpunkter och förslag

Socialförvaltningens bedömning är att socialnämnden ska godkänna förslaget om yttrande till Mål och budget 2024 med flerårsplan 2025–2027 och överlämna det till kommunstyrelsen för vidare beredning. Förslaget bedöms uppfylla de utvecklingsmål som kommunstyrelsen har för socialnämnden och för kommunen i helhet.

Utöver målen och måtten bedöms förslaget utifrån det vi vet i dagsläget att inrymmas inom den budgetram som nämnden tilldelats, med risk för de utmaningar som presenteras inom vissa områden. Slutligen bedöms förslaget ha tagits fram genom god samverkan mellan förvaltning och nämnd samt genom samverkan och kunskapsutbyte med andra nämnder och förvaltningar.

Barnkonsekvensanalys

Samtliga mål och mått som nämnden föreslår påverkar barn och unga, och en positiv utveckling skulle också påverka situationen för de barn och unga som direkt eller indirekt berörs av nämndens verksamheter. Nämnden föreslår bland annat följande mått som särskilt är ägnade åt att förbättra situationen för barn och unga: andel avslutade utredningar av barn över fem år där barnsamtal genomförts, andel placerade barn med fungerande skolgång inom en månad från placeringsdatum, andel föräldrar i

hederskontext som tackar ja till familjebehandling och att bibehålla antal besökare i öppna förskolan.

Ekonomiska konsekvenser

Under 2024 och planperioden 2025–2027 kommer nämnden ha en del utifrån den presenterade driftbudgeten samt det ekonomiska läget för kommunen, men ser också vissa möjligheter. De ekonomiska konsekvenserna tas upp i rapporten tillsammans med kommande förändringar som kan komma att påverka nämnden.

Underlag för beslut

- Tjänsteskrivelse 2023-06-21 - Yttrande mål och budget 2024 med flerårsplan 2025 – 2027
- Rapport 2023-06-21 - SN Yttrande mål och budget 2024 med flerårsplan 2025 – 2027 inkl. bilagor

Fastställd av

Socialdirektör, Charlotte Lagerkvist

Stöd- och utvecklingschef, Rebecca Band

Skickas till

Kommunstyrelsen

**DET HÄR ÄR
BOTKYRKA**

Yttrande till Mål och budget 2024 med flerårsplan 2025-2027

Socialnämnden

Innehållsförteckning

1 Mål och budget 2024 med flerårsplan 2025-2027	3
1.1 Inledning	3
1.2 Omvärldsbevakning	3
1.3 Väsentliga områden	10
1.4 Nämndens mål och mått 2024	12
1.4.1 Område 1 - Botkyrkaborna har egenmakt	12
1.4.1.1 Fullmäktiges utvecklingsmål: 1:5 Kommunens arbetsmarknadsinsatser leder till fler botkyrkabor i arbete	13
1.4.1.2 Fullmäktiges utvecklingsmål: 1:6 Botkyrkaborna är delaktiga i Botkyrkas utveckling	13
1.4.1.3 Fullmäktiges utvecklingsmål: 1:7 Botkyrkaborna har förtroende för kommunen som organisation	13
1.4.2 Område 2 - Botkyrkaborna är trygga	14
1.4.2.1 Fullmäktiges utvecklingsmål: 2:2 Botkyrkaborna känner sig trygga	15
1.4.2.2 Fullmäktiges utvecklingsmål: 2:4 Botkyrkas barn och unga växer upp utan våld och förtryck	16
1.4.3 Område 3 - Botkyrkabor har ökad livskvalitet	17
1.4.3.1 Fullmäktiges utvecklingsmål: 3:2 Botkyrkas barn och unga har en aktiv fritid	17
1.4.4 Område 4 - Kommunens organisation	18
1.4.4.1 Fullmäktiges utvecklingsmål: 4:1 Kommunens organisation är resurseffektiv	19
1.4.4.2 Fullmäktiges utvecklingsmål: 4:2 Botkyrkas anställda trivs och mår bra	19
1.4.4.3 Fullmäktiges utvecklingsmål: 4:3 Kommunen nyttjar digitaliseringens möjligheter till att ge bättre service till medborgarna och arbeta mer effektivt	20
1.4.4.4 Fullmäktiges utvecklingsmål: 4:4 Kommunen som organisation är klimatneutral år 2025	20
2 Det ekonomiska läget 2024-2027	20
3 Investeringsplan 2024-2027	24

Bilagor

Bilaga 1: SN Bilaga 1 Socialnämndens intäkter och bidrag 2022–2027

Bilaga 2: SN Bilaga 3 Socialnämndens investeringsplan 2024–2033

Bilaga 3: SN Bilaga 3_ 6.3 Byggnationer och inventarier verksamhetslokaler

Bilaga 4: SN Bilaga 3_ 6.4 Byggnationer och inventarier boendelokaler

1 Mål och budget 2024 med flerårsplan 2025–2027

1.1 Inledning

Socialnämnden ansvarar för stöd, omsorg och förebyggande arbete inom individ- och familjeomsorg, familjerätt samt för insatser för personer med psykisk funktionsnedsättning. Nämnden ansvarar även för mottagning av nyanlända, ungdomsmottagning, dödsboanmälningar, budget- och skuldrådgivning, öppen förskola och viss hälso- och sjukvård.

Nämnden ska erbjuda stöd och service till de Botkyrkabor som är i behov av insatser inom dessa områden. Nämnden ska verka för att främja Botkyrkabornas ekonomiska och sociala trygghet, jämlikhet i levnadsvillkor samt aktiva deltagande i samhället. Nämnden har ett särskilt ansvar för bland andra barn och unga, vissa personer med funktionsnedsättning, personer med beroendeproblematik samt våldsutsatta och våldsutövare.

För att kunna fullgöra uppdraget och erbjuda Botkyrkaborna stöd och service av god kvalitet fastställer nämnden varje år mål för verksamheten. Målen speglar nämndens prioriteringar för året och syftar till att tillförsäkra Botkyrkaborna rättssäkert skydd, stöd, vård och omsorg med hög kvalitet. Nämndens mål utgår från den politiska plattformen samt kommunfullmäktiges utvecklingsmål och bekräftar nämndens åtagande gentemot kommunfullmäktige. Sammantaget har nämnden 17 mål och 33 mått som bidrar till att uppfylla kommunfullmäktiges utvecklingsmål.

1.2 Omvärldsbevakning

Ny socialtjänstlag - Genomgripande omställning av nämndens verksamhet

I sina betänkanden (SOU 2018:32 och SOU 2020:47) lämnar utredningen Framtidens socialtjänst förslag till utformning av en ny socialtjänstlag. Utredningen menar att socialtjänsten behöver skifta från ett reaktivt förhållningssätt till ett förebyggande och främjande perspektiv och att det är nödvändigt att det förebyggande perspektivet integreras i hela verksamheten. Förslaget innebär att nämnden enligt lag blir skyldig att bedriva ett förebyggande och främjande arbete.

En annan bärande del i utredningens förslag är att socialtjänsten ska få ökade möjligheter att ge tidiga insatser utan behovsprövning. Utredningen framhåller också att socialtjänsten bör vara kunskapsbaserad på samma sätt som hälso- och sjukvården, det vill säga att det sociala arbetet ska grunda sig i bästa tillgängliga kunskap. Regeringen har aviserat att en proposition utifrån utredningens betänkanden kommer att läggas fram under första halvåret 2024 och det är sannolikt att ny lagstiftning kommer att träda i kraft under 2025.

Nämnden bedriver idag ett förhållandevis omfattande förebyggande arbete och erbjuder flera möjligheter till stöd utan behovsprövning. Trots det kommer en betydande arbetsinsats att krävas för att anpassa och bygga ut verksamheten för att motsvara de nya kraven. Perspektivskiftet innebär att tyngdpunkten för förvaltningens arbete behöver flyttas från myndighetsutövning och biståndsbedömda insatser till förebyggande arbete och stöd utan behovsprövning.

Myndighetsutövning och mer omfattande insatser som kräver individuell prövning kommer dock även fortsättningsvis att behövas. Rent konkret medför skiftet bland annat behov av att analysera behoven och bygga ut det förebyggande arbetet, att utvärdera och anpassa arbetssätt, att säkerställa en ändamålsenlig organisering av arbetet och att utreda vilket stöd som är lämpligt att erbjuda utan behovsprövning samt omfattningen av sådant stöd. Förflyttningen till en förebyggande socialtjänst innebär också att synen på och inställningen till socialt arbete behöver förändras hos såväl tjänstepersoner och politiker som hos medborgarna.

Socialnämnden

Ett sätt att förbereda inför kommande krav är att organisera verksamheten i en första och en andra linjens socialtjänst. Principen är att första linjen inbegriper det förebyggande och främjande arbetet och har den första kontakten med medborgaren. I de fall där det behövs mer stöd slussar första linjen vidare till andra linjen. Modellen kan liknas vid strukturen inom hälso- och sjukvården med primärvården som ger enklare vård och specialistmottagningar som tar emot patienter som har mer omfattande vårdbehov. Den grundläggande tanken är att, i enlighet med förslaget till ny socialtjänstlag, öka tillgången till och förenkla för medborgaren att söka stöd och insatser i ett tidigt skede. Att ställa om till första och andra linjens socialtjänst är ett resurskrävande arbete som bland annat medför behov av att se över nämndens verksamhet för att säkerställa att en ändamålsenlig organisering och att avgöra hur omfattande stöd som ska kunna erbjudas i första linjen.

Ett dilemma är att nämnden under de kommande åren kommer att behöva arbeta parallellt med myndighetsutövning i samma omfattning som idag och med att bygga upp och organisera nya arbetssätt och metoder. Förebyggande arbete och tidiga insatser har god effekt och minskar risken för att utveckla en mer komplex problematik men förskjutningen från dagens verksamhet till en mer förebyggande socialtjänst kommer att ske gradvis. Nämnden kommer därför att, åtminstone under aktuell planeringsperiod, behöva bedriva socialtjänst i två parallella spår. Det innebär att inte heller de minskade kostnader som bedöms bli effekten av ett utökat förebyggande arbete kommer att synas under planeringsperioden. Nämnden kommer i stället att ha ökade kostnader då behovet av ”traditionell” socialtjänst kommer att kvarstå samtidigt som nämnden behöver anpassa verksamheten i enlighet med den nya socialtjänstlagen.

Förändrat ansvar för personer med beroende

Även de förslag som lämnas av Samsjuklighetsutredningen (SOU 2021:93 och SOU 2023:5) kräver genomgripande förändringsarbete. De förslag som har störst påverkan på nämndens verksamhet gäller att allt ansvar för vård och behandling av beroende ska samlas hos regionen samt att region och kommun tillsammans ska bedriva en samordnad vård- och stödverksamhet för personer med svår psykisk funktionsnedsättning som har behov av stöd från båda huvudmännen.

I och med att all behandling samlas hos regionen upphör också socialtjänstens ansvar för att utreda behov och besluta om behandlingsinsatser för målgruppen. Men socialförvaltningen kommer även fortsättningsvis att ha behov av kompetens inom området. En stor utmaning är att dimensionera, organisera och säkerställa stödet till personer med beroende när ansvaret för vård och behandling samlas hos regionen. Mycket talar för att nämndens behov av medarbetare med kompetens inom området kommer att kvarstå. Samsjukligheten mellan beroende och andra psykiatriska sjukdomar är stor vilket innebär att de personer som utreds och får stöd på grund av psykisk funktionsnedsättning i många fall också kommer att ha en beroendeproblematik. Socialtjänsten kommer också även fortsättningsvis att ge psykosocialt stöd till personer med beroende. Det är också svårt att dra en tydlig gräns mellan psykosocial behandling och psykosocialt stöd vilket gör ansvarsfördelningen mellan hälso- och sjukvården och socialtjänsten oklar. Ett ökat fokus på förebyggande, uppsökande och motiverande arbete riktat till målgruppen medför också behov av medarbetare med kompetens inom beroende och missbruk. Resurserna till verksamheten kommer däremot sannolikt att minska i och med att medel flyttas från kommunen till regionen.

Vidare föreslår utredningen att kommun och region ska bedriva en samordnad och integrerad verksamhet som ska ge samordnat stöd och behandling till personer som har behov av insatser från båda huvudmännen och som har svår psykisk funktionsnedsättning. Målgruppen omfattar därmed även personer som inte har en beroendeproblematik. Minimikraven är att verksamheten ska samlokaliseras, ha en gemensam ledning och styrning samt planera och genomföra insatser samordnat. Vård- och stödverksamheten är en helt ny verksamhetsform och att inrätta en sådan är

Socialnämnden

förenat med betydande utmaningar. Att bygga upp och strukturera verksamheten kräver en stor arbetsinsats. Nämnden måste nå samförstånd med regionen gällande bland annat hur personalansvaret ska fördelas, former för styrning och ledning, vilka insatser som ska kunna beviljas inom vård- och stödverksamheten och hur beslut om insatser som inte kan beviljas inom verksamheten ska hanteras. Därtill måste verksamheten resurssättas.

Utredningen betonar också kommunens ansvar för sociala stödinsatser till personer med beroendeproblematik. Även om kommunens ansvar ökar per se innebär förslagen ändå att kraven på insatsernas utförande höjs, till exempel genom att det ställs högre krav på att kommunen ska arbeta med evidensbaserade metoder. Det finns också en risk för att det stöd som kommer ska tillhandahållas inom ramen för sociala stödinsatser successivt kommer att vidgas.

Utredningen bedömer att kommuner och regioner kommer att behöva fem år för att genomföra reformen, två år efter beslut att införa de nya bestämmelserna och innan de träder i kraft och tre år efter ikraftträdandet. Utredningen föreslår därför att lagändringarna ska träda i kraft 1 januari 2026.

Kriminella nätverk och våldsspiralen

Polisens kartläggning från 2021 identifierar 52 kriminella nätverk, som inkluderar totalt 1 500 personer, som är verksamma inom polisregion Stockholm. Antalet nätverk har ökat betydligt sedan kartläggningen 2015 då 39 nätverk identifierades. Men Polisen menar att det ökade antalet nätverk inte kan förklaras med en ökad kriminalitet i regionen utan i stället handlar om hur de kriminella aktörerna väljer att organisera sig samt hur underrättelseverksamheten väljer att kartlägga och definiera nätverken. Ungefär två tredjedelar av nätverken definieras som lokala kriminella nätverk¹ som kännetecknas av synlig brottslighet och påverkan på lokalsamhället. Den kategori som Polisen benämner extremismnätverk präglas av att deras sammanhållning bygger på en ideologisk övertygelse.

Liksom 2019 bedömer Polisen att drygt hälften av de kriminella nätverken har ett högt eller mycket högt våldskapital. Samtliga dessa hanterar regelmässigt vapen och har också utfört skjutningar. De lokala kriminella nätverken står ut i mängden när det gäller våldskapital och en stor majoritet av dem bedöms ha utfört skjutningar och/eller sprängningar under kartläggningsperioden. Polisens analys av information som samlades in från Enchrochat under våren 2020 visar att de aktörer som var aktiva i kommunikationstjänsten hade en hög våldsbenägenhet och en låg tröskel för dödligt våld samt att våldet inte behöver vara kopplat till narkotikauppgörelser. Det kan också drivas av personliga konflikter, hämndspiraler och som strategi för att inte själv angripas först. Analysen visar också att det dödliga våldet ofta är avsiktligt och utförligt planerat. En ny utveckling är att det dödliga våldet nu även riktas mot anhöriga till personer med kopplingar till nätverken.

Majoriteten av de personer som ingår i Polisens kartläggning av kriminella nätverk i Stockholm är mellan 20 och 25 år. Den yngsta är 14 år. Ungefär hälften av nätverken bedöms kontinuerligt utnyttja personer under 16 år vilket är ungefär samma nivå som 2019. De lokala kriminella nätverken har den lägsta genomsnittsåldern och det är också i dessa nätverk som de yngsta individerna i kartläggningen ingår. Nätverkens utnyttjande av minderåriga för att utföra viss typ av allvarlig brottslighet är ett känt fenomen. Minderåriga utnyttjas även för att begå de allra grövsta brotten såsom mord. Det finns indikationer på att nätverken medvetet utnyttjar unga på grund av de lägre straffskalor och begränsade möjligheter till tvångsmedel som gäller för minderåriga. Ett annat motiv för att utnyttja en yngre person för att begå allvarliga brott är att det är billigare.

Polisen bedömer att rekryteringen av unga till kriminella nätverk är ett av de största samhällshoten

¹ I Stockholm har Polisen identifierat fem kategorier av kriminella nätverk: lokala kriminella nätverk, extremismnätverk, risksupportermiljön, självmarkerande grupper och tongivande kriminella aktörer

Socialnämnden

som de kriminella nätverken för med sig på lång sikt. För att både stoppa nyrekryteringen och tränga tillbaka den organiserade brottsligheten krävs ett strukturerat och långsiktigt brottsförebyggande arbete där olika samhällsaktörer samverkar. Helt avgörande är samverkan mellan olika parter på lokal nivå, inte minst mellan socialtjänst och Polisen.

Ökat fokus på välfärdsbrottslighet och otillåten påverkan

Under de senaste åren har ett allt större fokus riktats mot så kallad välfärdsbrottslighet, det vill säga att någon utnyttjar medel från det allmänna för egen vinning. "Någon" kan i det här sammanhanget vara antingen en privatperson eller en organisation, till exempel ett företag eller en förening. Sveriges Kommuner och Regioner (SKR) menar att välfärdsbrottslighet finns inom alla områden där det finns möjlighet att göra vinst för egen del eller för ett företag och att den har utvecklats från att enskilda individer begår bedrägeribrott till att bli en organiserad och strukturerad verksamhet som ofta bedrivs genom företag eller föreningar. SKR har också noterat en ökad problematik med att kommuner utsätts för brottslighet från sina anställda.

Utredningar på statlig nivå uppskattar att omkring två till fyra procent av utbetalningarna från offentliga försäkrings- och bidragssystem beror på brott och oegentligheter och Polisen bedömer att den organiserade välfärdsbrottsligheten nu är en större inkomstkälla än narkotikahandeln för kriminella nätverk.

Flera av verksamheterna inom förvaltningen hanterar utbetalningar – till enskilda klienter, till enskilda uppdragstagare samt till företag och föreningar – och är därför i riskzon för att utsättas för ekonomisk brottslighet. Inom verksamheten för ekonomiskt bistånd pågår arbete med att skapa strukturer och rutiner för att förebygga och upptäcka felaktiga utbetalningar. Majoriteten av de tjänster som nämnden köper externt köps av upphandlade leverantörer. Vid en upphandling görs en grundlig genomgång av inlämnade anbud vilket ökar möjligheten att upptäcka oegentligheter och oseriösa aktörer och undvika att teckna avtal med dem.

Välfärdsbrotten blir kontinuerligt mer avancerade och de som begår brotten har ofta både lagliga och olagliga verksamheter och inkomster vilket gör det svårare att upptäcka oegentligheter och oseriösa aktörer. Förvaltningen behöver därför löpande säkerställa att det finns tillräcklig kunskap och att kontroller görs i tillräcklig utsträckning.

Även otillåten påverkan uppmärksammas i allt större utsträckning. SKR har till exempel lämnat en hemställan till regeringen där de bland annat begär att otillåten påverkan ska införas som ett nytt brott och att en kommun eller region ska kunna företräda den anställda i rätten. SKR menar att myndighetsutövande verksamheter som socialtjänst och skola är särskilt utsatta för otillåten påverkan. Även föreningsbidragsverksamhet pekas ut som ett utsatt område. En undersökning som genomförts inom Göteborgs stad visar att fem procent, motsvarande 1 200 personer, under det senaste året utsatts för otillåten påverkan och att 450 av dessa har ändrat ett beslut eller förslag till beslut som följd av det. Undersökningen visar vidare att problemet med otillåten påverkan är mer utbrett inom socialtjänsten än inom andra kommunala verksamheter, i synnerhet när det gäller otillåten påverkan från person utanför organisationen.

Felaktig information och lågt förtroende för socialtjänsten

Den desinformationskampanj som alltjämt pågår både nationellt och internationellt fortsätter att urholka förtroendet för socialtjänsten, i synnerhet i grupper med begränsade kunskaper i svenska och om det svenska samhället och som i många fall redan innan hade bristande förtroende för svenska myndigheter. Det finns heller, enligt Myndigheten för psykologiskt försvar, inga tecken på att kampanjen kommer att vara över i närtid. I februari fick Socialstyrelsen i uppdrag att motverka ryktesspridning och desinformation och arbetet pågår bland annat genom ökad närvaro på sociala medier.

Socialnämnden

Allmänhetens förtroende för socialtjänsten påverkas också av hur annan media porträtterar verksamheten. Det finns en utbredd tendens att lyfta fram fall där socialtjänsten uppges ha misslyckats – omhändertagit på fel grunder, inte gett nödvändigt skydd och stöd eller saknat tillräcklig kompetens inom något område. Det förekommer också att felaktiga bilder av socialtjänsten sprids av andra verksamheter och organisationer. En enkätundersökning genomförd på uppdrag av fackförbundet Vision i november 2022 visar till exempel att drygt 40 procent av de svarande uppgav att det var osannolikt att de skulle vända sig till socialtjänsten för hjälp.

Fortsatt svårt att rekrytera

Att hitta rätt kompetens är en av de största utmaningarna för hela välfärdssektorn och socialtjänsten är inget undantag. I en undersökning från 2022 uppges 63 procent av Sveriges socialchefer att de har svårt att säkra personalförsörjningen, jämfört med 35 procent 2020. Botkyrka är inget undantag. Svårigheter med kompetensförsörjningen gäller både medarbetare och chefer på alla nivåer och särskilt allvarligt är läget inom individ- och familjeomsorgen. Enligt samma studie är socialsekreterare inom individ- och familjeomsorgen en av de yrkesgrupper där situationen är allra svårast och mellan 2020 och 2022 har andelen socialchefer som uppges att det är svårt att trygga kompetensförsörjningen inom yrkesgruppen ökat från 40 till 62 procent. I synnerhet är det svårt att rekrytera socialsekreterare med yrkeserfarenhet, det visar Socialstyrelsens lägesrapport 2023. Utmaningarna gällande rekrytering av socialsekreterare bedöms dock inte bero på underskott av utbildade socionomer. Universitetskanslersämbetet bedömer i sin prognos för 2035 att arbetsmarknadsläget för socionomer kommer att vara balanserat.

Medarbetare och chefer inom socialtjänsten är utsatta yrkesgrupper. Risken för att utsättas för hot och våld kan vara en delförklaring till svårigheterna med kompetensförsörjning. En undersökning bland fackförbundet Visions medlemmar verksamma inom socialt arbete från 2021 visar att 45 procent av de svarande blivit utsatta för hot, våld, personangrepp eller förtal någon gång under de senaste tolv månaderna. Bland behandlingspersonal och socialsekreterare inom myndighetsutövning uppgick andelen till 60 procent. I en undersökning från Sveriges Socionomers Riksförbund 2021 uppgav närmare 70 procent av socialsekreterare i utsatta områden (enligt Polisens definition) att de utsatts för indirekt eller direkt hot i sitt arbete.

Den negativa utvecklingen kan få betydande konsekvenser inte bara för medarbetarnas arbetsförhållanden och förutsättningar för att utföra sitt arbete. Bristande kompetensförsörjning kan också få konsekvenser för enskilda när det gäller kontinuitet och rättssäkerhet i utredningar.

Betänkanden under beredning

Utöver betänkandena gällande ny socialtjänstlag och ändrad ansvarsfördelning gällande vård och stöd till personer med beroende som diskuterats tidigare finns även andra förslag till lagändringar som påverkar socialnämndens ansvarsområde. De förslag som bedöms ha störst konsekvenser finns i följande betänkanden:

- Ett fönster av möjligheter – stärkta rättigheter för barn och vuxna i skyddat boende (SOU 2027:112)
- Stärkt barnrättsperspektiv för barn i skyddat boende (Ds 2020:16)
- En uppväxt fri från våld (SOU 2022:70)

Ett fönster av möjligheter - stärkta rättigheter för barn och vuxna i skyddat boende

Förslagen omfattar dels införande av en ny lag, dels ändringar i bland annat socialtjänstlagen. För socialnämnden blir den största förändringen att skyddat boende blir en egen placeringsform samt att en individuell behovsbedömning och ett separat beslut om placering ska göras när ett barn följer med vårdnadshavare till ett skyddat boende. I och med att barnet får ett eget beslut om placering inträder även de skyldigheter som socialnämnden har för andra placerade barn, till exempel

Socialnämnden

avseende uppföljning och för att medverka till att barnets behov av skola och hälso- och sjukvård tillgodoses.

De nya bestämmelserna bedöms utgöra en ambitionshöjning av en sådan grad att finansieringsprincipen ska gälla.

Lagändringarna väntas träda i kraft under 2024.

En uppväxt fri från våld

Utredningen föreslår att en nationell strategi med ett övergripande målsättning och fem långsiktiga mål för att förebygga och bekämpa våld mot barn ska antas. Den övergripande målsättningen är att varje barn ska ha en uppväxt fri från våld. Förslag som lämnas i betänkandet är att kommunen ska få en ny skyldighet att minst var tredje år ta fram/uppdatera en lägesbild över förhållandena för barn och av behov av ytterligare åtgärder för att uppnå strategins långsiktiga mål. Lägesbilden ska visa vad kommunen behöver göra för att våld mot barn ska förebyggas, barns utsatthet för våld ska upptäckas, barnets rätt till skydd, stöd och behandling ska tillgodoses samt att barns rättigheter ska tillgodoses i brottmålsprocessen. Utifrån lägesbilden ska kommunen ta fram en åtgärdsplan.

Utredningen föreslår att bestämmelserna ska träda i kraft den 1 januari 2024.

Pågående utredningar

Tryggare bostadsområden

Direktiv 2022:15

Tilläggsdirektiv: 2023:33

Utredare ska se över den hyresrättsliga regleringen kring uppsägning av hyresavtal i fall där hyresgästen eller någon som denne ansvarar för har begått brott i lägenheten eller i närområdet samt i fall där lägenheten används för brottslig verksamhet. Utredaren ska också ta ställning till om det behövs åtgärder för att mer effektivt motverka missbruk av reglerna om upplåtelse till inneboende.

Enligt tilläggsdirektivet ska utredaren och bedöma hur hyresgästens tillsynsansvar ska utformas när brott har begåtts av ett barn i familjen ska göras utifrån samma utgångspunkter som bedömningen av tillsynsansvarets utformning när brott har begåtts av andra personer som hyresgästen ansvarar för.

Utredningstid till och med 1 september 2023.

Barn och unga i samhällets vård

Direktiv 2021:84

Tilläggsdirektiv 2023:13 (förlängd utredningstid)

Utredaren ska se över och föreslå åtgärder för hur kvaliteten i vården kan säkerställas och öka när barn och unga placeras i familjehem, jourhem, stödboende och hem för vård eller boende (HVB), inklusive särskilda ungdomshem. Utredaren ska också lämna förslag på hur stödet till barn och unga kan förbättras sedan vård utanför det egna hemmet har upphört, analysera familjehemmens förutsättningar att ge god vård och föreslå hur tillgången till fler lämpliga familjehem kan öka samt analysera och föreslå hur kunskapen om kvaliteten i vården kan öka lokalt och nationellt.

Utredningstid till och med 31 oktober 2023.

Förbättrade möjligheter att utbyta information med brottsbekämpande myndigheter

Direktiv 2022:37

Tilläggsdirektiv 2023:11

Socialnämnden

Utredaren ska kartlägga behovet av och lämna förslag på förbättrade möjligheter till informationsutbyte mellan brottsbekämpande myndigheter och vissa andra statliga och kommunala myndigheter samt enskilda huvudmän för fristående skolor.

Enligt tilläggsdirektivet ska utredaren också:

- ta ställning till hur det kan inrättas en huvudregel i sekretesslagstiftningen som innebär att myndigheter och andra aktörer som omfattas av uppdraget ska kunna utbyta information med brottsbekämpande myndigheter när det behövs för att förebygga och bekämpa brott,
- lämna författningsförslag som innebär en sådan ny huvudregel,
- identifiera vilka rättsliga begränsningar som finns för ett elektroniskt informationsutbyte mellan de aktörer som omfattas av uppdraget och som berörs av utredningens förslag, samt
- ta ställning till om begränsningarna bör tas bort och lämna författningsförslag som innebär att informationsutbytet kan ske elektroniskt.

Utredningstid till och med 31 oktober 2023.

Översyn av vissa frågor inom det suicidpreventiva arbetet

Direktiv 2023:3

Utredaren ska bland annat kartlägga och analysera vilket ansvar olika samhällsaktörer har, vilka åtgärder som vidtas efter att en person har avlidit till följd av suicid samt hur ett nationellt ansvar för händelseanalyser efter suicid kan utformas. Utredaren ska också analysera regelverken för hälso- och sjukvårdens patientsäkerhetsarbete och för socialtjänstens kvalitetsarbete som rör suicid och suicidförsök samt om det finns behov att förändra dessa för att utveckla det suicidförebyggande arbetet.

Utredningstid till och med 1 oktober 2024.

Öka drivkrafter och möjligheter till egen försörjning

Direktiv 2022:124

Utredaren ska utreda och ta fram förslag på åtgärder för att öka drivkrafter och möjligheter till egen försörjning för personer som får försörjningsstöd. I arbetet ingår att analysera ekonomiska drivkrafter till arbete inom försörjningsstödet och bland annat följa upp jobbstimulansen, undersöka möjligheten att införa en jobbprenie samt göra en översyn av kostnadsposter i riksnormen för att främja deltagande på arbetsmarknaden. Utredaren ska också klargöra ansvarsfördelning och rollfördelning mellan staten och kommunerna för långtidsarbetslösa samt klargöra hur ett ändamålsenligt stöd kan säkerställas för personer som saknar sjukpenninggrundande inkomst.

Utredningstid till och med 1 december 2024.

Kommunal anslutning till Utbetalningsmyndigheten

Direktiv 2023:63

Utredaren ska kartlägga omfattningen av felaktiga utbetalningar från kommuner och regioner till enskilda individer, företag och föreningar. Utredaren ska också analysera de rättsliga förutsättningarna för kommunal anslutning till Utbetalningsmyndighetens verksamhet samt lämna flera alternativa författningsförslag om kommunal anslutning.

Utredningstid till och med 20 december 2024.

1.3 Väsentliga områden

Förebyggande arbete mot kriminalitet

Botkyrka kommun har en stor uppgift att förebygga och motverka kriminalitet. Det förebyggande arbetet mot kriminalitet är prioriterat inom kommunens förvaltningar. Kommunen ger även stöd till personer som vill lämna en kriminell livsstil. Det finns fortfarande en tydlig utveckling där unga och barn i tidig skolålder rekryteras till kriminalitet. För att minska kriminaliteten är det därför särskilt viktigt att förebygga rekryteringen till kriminella grupperingar.

För att bekämpa våld och kriminalitet har nämnden tätt samarbete med bland andra Vårdspreventivt center och Polisen, samt ingår i effektiv samverkan för trygghet (EST). Nämnden arbetar tillsammans med Utbildningsförvaltningen kring våldsprevention för barn i skolålder genom de våldsförebyggande programmen Tåget och Mentors in Violence Prevention (MVP).

Sociala insatsgrupper (SIG) är en insats nämnden erbjuder vid pågående kriminalitet eller förstadium till att hamna i en kriminell gruppering. Under 2022 har fler personer som är 18 år eller äldre sökt stöd och tackat ja till SIG-insatser än tidigare, vilket indikerar fortsatt behov av insatsen. I tillägg till SIG erbjuds kriminalitetsprogrammet Entré, som stödjer personer att lämna kriminella grupperingar eller organiserad brottslighet och/eller bryta ett mönster av våldsbrottslighet.

En samhällsutveckling är de allvarliga hot som riktas mot anhöriga till avhoppare eller till kriminellt aktiva personer. För att skydda dessa personer samverkar nämnden med Polisens brottsoffer och personskyddsverksamhet (BOPS).

Arbete mot hedersrelaterat våld och förtryck

Hedersrelaterade brott är ett samhällsproblem som många aktörer samverkar kring. Lagstiftningen gällande hedersrelaterat våld och förtryck skärptes 2022 och det är straffbart att begå vissa brottsliga gärningar i syfte att bevara eller återupprätta en persons eller släkts heder. Botkyrka kraftsamlar för att arbeta förebyggande och motverka konsekvenserna av hedersrelaterat förtryck och våld. Arbetet bedrivs inom flera förvaltningar.

Socialnämndens verksamheter är viktiga för att upptäcka, skydda och ge stöd till utsatta personer. Inom nämnden samverkar enheterna genom ett tvärsektorielt hedersteam. En viktig del i arbetet mot hedersrelaterat våld och förtryck är kompetens och socialnämnden prioriterar därför kompetensutveckling inom området.

En del i nämndens arbete är stöd till föräldrar. Socialförvaltningen erbjuder föräldrastödsprogram där en av de grundläggande principerna är att utmana stereotypa och heteronormativa föreställningar på vilka hederskultur ofta vilar. En följd av detta är därmed att hedersrelaterat våld och förtryck motverkas i de familjer som ingår i programmet.

Vid det fall ett barn blir placerat för att vara skyddat från hedersrelaterat våld och förtryck arbetar nämnden där det bedöms möjligt för att på ett säkert sätt återföreana barnet med sin familj.

Förtroende för socialtjänsten

Under 2022 inleddes en desinformationskampanj gällande socialtjänstens arbete vilken hävdade att muslimska barn och familjer är systematiskt utsatta för övergrepp från socialtjänsten, bland annat genom att barn omhändertas på felaktiga grunder i sekulariserande syfte. Kampanjen, som fortfarande pågår, bidrar till ett urholkat förtroende för socialtjänsten. Kampanjen riskerar medföra att färre personer söker stöd samt en ökad hotbild gentemot socialtjänstens medarbetare. Socialstyrelsen har i uppdrag att motverka ryktesspridning och desinformation vilket sker bland annat genom informationsspridning på sociala medier.

Socialnämnden

De medborgare som önskar och behöver stöd av socialtjänsten ska känna sig trygga att ta kontakt. Därför satsar nämnden på att fler medborgare ska känna till och använda sig av socialnämndens råd och stöd-tytor. Nämnden samarbetar med civilsamhället för att informera om hur socialtjänsten arbetar och motverka desinformation. För att säkerställa medarbetarnas skydd ser nämnden kontinuerligt över sina säkerhetsrutiner.

Välfärdsbrottslighet

Välfärdsbrott innebär att någon utnyttjar medel från det allmänna för egen vinning, det kan röra sig om såväl organisationer som enskilda personer. Välfärdsbrott är en alltmer uppmärksammas form av brottslighet som alla offentliga verksamheter behöver vara vaksamma på. Socialnämnden behöver här följa det arbete som görs i kommunen i stort för att upptäcka och förebygga välfärdsbrott.

Av omvärldsanalysen framkommer att flera av förvaltningens verksamheter ligger i riskzon för att utsättas för ekonomisk brottslighet. Förvaltningen behöver därför vara noggrann med såväl upphandling av varor och tjänster som utbetalning av bistånd till enskilda. Nämnden arbetar med att skapa strukturer och rutiner för att förebygga och upptäcka felaktiga utbetalningar. Felaktiga utbetalningar utreds för att ta fram underlag för eventuella återkrav eller polisanmälan vid misstanke om bidragsbrott.

Personalförsörjning

Botkyrka har, liksom övriga kommuner i länet, under en längre tid haft betydande svårigheter med att rekrytera socialsekreterare. Idag finns flera vakanta tjänster inom socialförvaltningen vilket bidrar till en ansträngd arbetssituation. För att motverka detta genomfördes under 2022 en rekryteringskampanj och en förstärkning av arbetsgivarvarumärket. Socialförvaltningen fortsätter att arbeta med satsningar inom ramen för "din bästa arbetsplats", bland annat genom utveckling av onboardingprogram, introduktionsansvariga och individuella utvecklingsplaner.

Kommande lagförändringar, som beskrivs nedan, kan ha stor påverkan på medarbetarnas arbetsuppgifter, därför följer och analyserar förvaltningsledningen lagförslagen noga.

Lagförslag som påverkar nämndens verksamhet

Socialnämnden bevakar och analyserar kommande lagändringar och dess konsekvenser. Det finns framför allt två utredningar till lagförslag som kan medföra betydande konsekvenser för nämndens verksamhet, bland annat inom personal och kompetensförsörjning. Dessa är *Hållbar socialtjänst* vilken föreslår en ny socialtjänstlag samt *Samsjuklighetsutredningen* vilken avser samarbetet mellan kommun och region kring personer i samsjuklighet.

Hållbar socialtjänst föreslår att socialtjänstens arbete ska vara än mer förebyggande och uppsökande. Förslaget innebär även ökade möjligheter att erbjuda insatser utan föregående behovsprövning. Beslutet om lagen har skjutits upp men den kommer sannolikt att träda i kraft under 2025.

Samsjuklighetsutredningen betonar behovet av ökad samverkan mellan kommun och region kring hälso- och sjukvård. Ansvaret för vård och behandling till personer med beroendeproblematik föreslås helt övergå till regionerna. Förändringarna väntas träda i kraft 1 januari 2026.

1.4 Nämndens mål och mått 2024

1.4.1 Område 1 - Botkyrkaborna har egenmakt

Förskola och skola

Alla elever ska ges rätt förutsättningar för att lyckas i skolan och nå goda resultat. Idag finns en strukturell skolsegregation i Botkyrkas förskolor och skolor. Botkyrka kommun har ett ansvar för att säkerställa det kompensatoriska uppdraget på strukturell nivå. Barnen och eleverna ska ha goda förutsättningar och ska få de extra anpassningar och det särskilda stöd de har rätt till för att utvecklas och lära oavsett i vilken förskola eller skola de går.

Barnens utveckling börjar redan i förskolan då den lägger grunden för hela skolgången. Botkyrka kommun ska erbjuda förskolor med god och kvalitativ pedagogik i alla kommundelar. Ett fokus på språkutveckling och läs- och skrivkunighet ska möta barnen i förskolan.

Alla botkyrkaelever ska gå i skolor som håller hög kvalitet. Trygghet och studiero bidrar till goda lärmiljöer och gynnar elevernas utveckling och lärande. Ett fokus på kunskapsförmedling och att ge eleverna kvalitativ undervisning är prioriterat. Detta genom att möjliggöra för en bredd av olika professioner i skolan samt en stärkt elevhälsa i kombination med att lärarna får fokusera på undervisningen i klassrummet.

Botkyrkaelevernas möjlighet till en god skolgång är nyckeln till ett tryggt liv och en etablerad plats i samhället.

Arbete och arbetstillfällen

Det är kommunens tro att alla botkyrkabor vill arbeta och göra rätt för sig.

För att skapa fler arbetstillfällen och en starkare samhällsutveckling behöver Botkyrka kommun möjliggöra för fler företag och entreprenörer att etablera sig i kommunen. Kommunen ska erbjuda en god trygghet, service och stöd till företag samt stödja företagen med hållbarhetsarbetet i befintlig verksamhet och vid etablering. Kommunen ska kontinuerligt fånga in de behov som finns och ha en tät dialog med företagen. Genom utveckling av större företagsområden, såsom Södra porten, kan fler företag flytta till kommunen och Botkyrka kan bli en central plats i Stockholmsregionen.

Samtidigt behöver Botkyrka kommun arbeta med kompetensutveckling, för att botkyrkaborna ska kunna bli vad de vill och arbeta med vad de vill. Kommunen behöver arbeta för att matcha arbetssökande med jobb i Botkyrka. Botkyrka kommun ska även arbeta för ökad anställningsbarhet genom hela livet, med kompetensutveckling via bland annat Komvux och olika arbetsmarknadsinsatser. Ett särskilt fokus ska riktas mot att ge förutsättningar för utrikes födda kvinnors möjlighet till utbildning, företagande och arbete. Målet med Botkyrka kommuns arbetsinsatser är att botkyrkaborna ska få en egen försörjning.

Med näringsliv kommer också fokus på hållbar infrastruktur, såsom utvecklingen av Hågelbyleden och förbifart Tullinge. Infrastrukturen behöver möta framtidens företagande så att företagen kan ha bra och hållbara transporter och möjliggöra tillväxt både på kort och lång sikt i Botkyrka.

Delaktighet och inflytande

Botkyrkabornas och föreningslivets engagemang och delaktighet är en positiv kraft och en viktig del i utvecklingen av kommunen och samhället. Fler botkyrkabor ska involveras i och vilja vara med i utvecklingen av de olika kommundelarna och hela Botkyrka. Genom att ta vara på

Socialnämnden

medborgarnas inspel kan kommunen hitta nya och kreativa vägar framåt.

Botkyrka kommun ska arbeta för att öka förtroendet hos medborgarna.
Den kommunala organisationen ska vara synlig, inlyssnande och medborgarfokuserad.
Botkyrkaborna ska bemötas serviceinriktat och lösningsorienterat av kommunen.

Ett gemensamt krafttag behöver tas av kommunen och de politiska partierna i samverkan med civilsamhället för att öka valdeltagandet och sänka trösklarna till de demokratiska processerna.

Det ska kännas lätt och givande att engagera sig i Botkyrkas utveckling.

1.4.1.1 Fullmäktiges utvecklingsmål: 1:5 Kommunens arbetsmarknadsinsatser leder till fler botkyrkabor i arbete

1.4.1.1.1 Nämndens mål: Botkyrkabor som ansöker om ekonomiskt bistånd får hjälp till egenförsörjning

Mått	Utfall 2022	Mål 2023	Mål 2024	Mål 2027
Andel hushåll med ekonomiskt bistånd som avslutas till arbete eller studier ökar	33 %	35 %	36 %	38 %
Andel personer som uppbär ekonomiskt bistånd som tar del av en arbetsmarknadspolitisk insats inklusive AME/IPS/MIA	9 %	15 %	41 %	55 %

1.4.1.2 Fullmäktiges utvecklingsmål: 1:6 Botkyrkaborna är delaktiga i Botkyrkas utveckling

1.4.1.2.1 Nämndens mål: Botkyrkabor som är aktuella inom socialnämndens verksamheter är delaktiga i genomförandet av sin utredning/utformning av sin insats

Mått	Utfall 2022	Mål 2023	Mål 2024	Mål 2027
Andel avslutade utredningar av barn över fem år där barnsamtal genomförts			82 %	84 %
Andel personer som har insatser från socialnämnden och besvarar brukarundersökningen, som upplever att de har delaktighet i det stöd de får	82 %	90 %	91 %	94 %

1.4.1.3 Fullmäktiges utvecklingsmål: 1:7 Botkyrkaborna har förtroende för kommunen som organisation

1.4.1.3.1 Nämndens mål: Botkyrkaborna får rätt hjälp i tid av socialnämnden

Mått	Utfall 2022	Mål 2023	Mål 2024	Mål 2027
Andel lex Sarah åtgärder som	42 %	100 %	100 %	100 %

Socialnämnden

Mått	Utfall 2022	Mål 2023	Mål 2024	Mål 2027
genomförs inom beslutad tid				
Andel personer som har insats inom intern utförarverksamhet som har en genomförandeplan	84 %	100 %	100 %	100 %
Andel placerade barn som har en genomförandeplan			100 %	100 %
Andel synpunkter som besvaras inom 10 dagar ökar	73 %	87 %	89 %	95 %

1.4.1.3.2 Nämndens mål: Botkyrkaborna har förtroende för socialtjänsten och deltar i verksamheterna

Mått	Utfall 2022	Mål 2023	Mål 2024	Mål 2027
Andel botkyrkabor som har förtroende för socialtjänsten			58 %	65 %
Antal botkyrkabor som vänder sig till socialtjänstens råd och stöd-ytor				

Angående målvärde 2024 och 2027 för måttet "Antal botkyrkabor som vänder sig till socialtjänstens råd och stöd-ytor" saknas statistik för tidigare år och därför går det inte att fastställa ett rimligt målvärde i dagsläget.

1.4.2 Område 2 - Botkyrkaborna är trygga

Omsorg

Botkyrka har en åldrande befolkning och det är fantastiskt. Livet slutar inte för att man blir äldre, livskvaliteten måste värnas genom att omsorg kan ges med en guldkant. Därför ska omsorgen utgå från individen och delaktighet samt inflytande över omsorgsinsatser ska vara centrala.

I Botkyrka ges det möjlighet till självbestämmande och individanpassning för att främja botkyrkabornas trygghet och nöjdhet med omsorgen. En god service och medborgarkontakt gentemot brukare och anhöriga ska vara i fokus. Genom att erbjuda omsorg på andra språk stärks den personcentrerade omvårdnaden och bidrar till ökat välbefinnande.

Botkyrka kommun strävar efter att tillgodose äldres behov av anpassat boende i olika former. Kommunen ska skapa bra bostadsmöjligheter och det ska finnas god tillgång till service, vård och omsorg samt social gemenskap.

För att möjliggöra en god omsorg ska kommunen öka personalkontinuiteten och stärka kompetensförsörjningen samt öka den formella kompetensen hos medarbetarna. För att ytterligare säkra kvaliteten på omsorgen fortsätter kommunen arbeta med att utbilda medarbetare i det svenska språket.

Trygghet

I Botkyrka ska alla kunna vara trygga och känna sig trygga i samtliga kommundelar. Genom att kombinera bostadsområden med lokaler för näringsliv och föreningsverksamhet skapas liv och rörelse i alla områden. Trygghet och trivsel är grundläggande för att man ska vilja bo i Botkyrka och för att man ska vilja ta hand om sitt område.

Socialnämnden

I Botkyrka ska en hållbar stadsutveckling möjliggöra ett samspel mellan människan och den byggda miljön. Ett arbete med att utveckla och rusta upp utemiljöer i de olika kommundelarna och skapa inkludering, trygghet och trivsel är viktigt. Trygghet och trivsel handlar även om att ha en välplanerad belysning av gång- och cykelvägar, tunnlar och parker för att förbättra tillgängligheten och tryggheten för alla botkyrkabor.

Kriminalitet

I Stockholm verkar kriminella organisationer som starkt påverkar Botkyrka och botkyrkaborna. Att bekämpa de kriminella organisationerna och det faktum att kriminalitet finns, är inte endast Botkyrkas ansvar, utan hela Sveriges. Kommunen ska däremot göra allt i sin makt för att motverka de kriminella organisationerna och den kriminalitet som påverkar botkyrkaborna.

Kommunen ska genom samverkan med polis, berörda myndigheter och civilsamhället arbeta för att gemensamt tränga ut kriminaliteten. Kampen mot kriminalitet är både långsiktig och sker här och nu. Kommunen ska arbeta för att motverka utanförskap, motverka rekrytering till kriminella gäng och utveckla avhopparverksamheten så att fler ska få en möjlighet att lämna gängkriminaliteten och därmed möjliggöra för nya livschanser.

Alla barn och unga i Botkyrka ska kunna växa upp och utveckla sin personlighet i frihet, oavsett ursprung, sexuell läggning eller könsidentitet. Botkyrka ska också med full kraft fortsätta arbetet mot hedersrelaterat våld och förtryck samt våld i nära relationer. Det våldspreventiva arbetet i förskolor och skolor ska utvecklas.

Botkyrka kommun ska arbeta brett och samordnat i kampen mot miljöbrottslighet samt välfärdsbrottslighet både i kommunen och inom den egna kommunala organisationen. Oseriösa utförare har inte någon plats i Botkyrka.

1.4.2.1 Fullmäktiges utvecklingsmål: 2:2 Botkyrkaborna känner sig trygga

1.4.2.1.1 Nämndens mål: Botkyrkabor som vill lämna en kriminell livsstil får rätt hjälp i tid

Mått	Utfall 2022	Mål 2023	Mål 2024	Mål 2027
Antal personer som deltar i insatsen SIG	18	31	32	33
Antal personer som genomgår programmet entré	5	8	8	10

1.4.2.1.2 Nämndens mål: Särskilt utsatta grupper som är i eller riskerar hemlöshet pga svåra sociala skäl får hjälp av socialnämnden

Mått	Utfall 2022	Mål 2023	Mål 2024	Mål 2027
Andel kommunkontrakt som konverteras till förstahandskontrakt			40 %	50 %

Socialnämnden

1.4.2.1.3 Nämndens mål: Våldsutsatta kvinnor får rätt hjälp i tid och män som slår tar hjälp att sluta

Mått	Utfall 2022	Mål 2023	Mål 2024	Mål 2027
Andel våldsutsatta vuxna som upplever ökad trygghet efter kontakt med socialtjänsten			50 %	60 %
Antal vuxna våldsutövare som tar emot insats från socialnämnden	1	16	17	20

1.4.2.2 Fullmäktiges utvecklingsmål: 2:4 Botkyrkas barn och unga växer upp utan våld och förtryck**1.4.2.2.1 Nämndens mål: Barn i utsatta livssituationer får det skydd och stöd de behöver**

Mått	Utfall 2022	Mål 2023	Mål 2024	Mål 2027
Andel placerade barn med fungerande skolgång inom en månad från placeringsdatum			80 %	80 %
Andel placerade barn som slutar nionde klass med gymnasiebehörighet	75 %	100 %	100 %	100 %

1.4.2.2.2 Nämndens mål: Barn och unga uppmärksammas i tid för att förebygga negativ utveckling

Mått	Utfall 2022	Mål 2023	Mål 2024	Mål 2027
Antal deltagare i föräldraskapsstöd	111	160	180	200
Besök i öppna förskolan bibehålls	19 956	20 000	20 000	20 000

1.4.2.2.3 Nämndens mål: Barn och unga växer upp utan att bli utsatta för våld, hedersrelaterat våld och förtryck

Mått	Utfall 2022	Mål 2023	Mål 2024	Mål 2027
Andel föräldrar i hederskontext som tackar ja till familjebehandling			70 %	75 %
Andel medarbetare som möter barn och unga och är utbildade i våldsprevention		100 %	100 %	100 %

1.4.3 Område 3 - Botkyrkabor har ökad livskvalitet

Boende för livets olika skeenden

I Botkyrka ska boendemiljöerna utvecklas så att de blir attraktiva och hållbara platser. Det ska byggas blandade bostadsformer i alla kommundelar och stadsplaneringen ska ha ett långsiktigt perspektiv.

Botkyrka har några av länets billigaste bostäder. Tillgången till billiga bostäder behöver hela regionen jobba med. Därför ska kommunen fortsätta att bygga samt systematiskt påverka region och stat för att minska bostadsbrist och segregation. Botkyrkabor ska kunna bo bra och ha råd att bo. Bostäder ska kunna prioriteras till grupper som har det svårt på bostadsmarknaden som unga vuxna och pensionärer.

Botkyrkaborna ska ha möjlighet att bo kvar i sin stadsdel genom livets olika skeenden. Det ska finnas en frihet för botkyrkaborna att välja boendeform och kommunen ska vara ett attraktivt alternativ för att bo och leva. Kommunen behöver möjliggöra för att botkyrkabor som vill göra bostadskarriär kan hitta ett passande boende så att de väljer att stanna kvar i Botkyrka.

Kultur och fritid

Botkyrka kommun ska möjliggöra för ett starkt och fritt civilsamhälle. Genom idrott, kultur, föreningsliv och folkbildning bygger människors förtroende för varandra och bidrar till en levande demokrati.

Föreningarna spelar en viktig och avgörande roll för att motverka segregation och kriminalitet och stärka trygghet och trivsel i Botkyrka. Föreningarna utgör ett kontaktnät, förankring i samhället och en roll som mötesplats och skola i demokrati. Botkyrka kommun ska möjliggöra god tillgång till kultur- och fritidsaktiviteter då detta är en skyddsfaktor för barn och unga, vilket kan bidra till att kompensera för svagare förutsättningar under uppväxten i övrigt.

Miljö och klimat

Kommunen ska värna den gemensamma miljön såsom rent vatten och odlingsbar mark samt arbeta för att öka den biologiska mångfalden. Botkyrka ska vara ett föredöme i att skydda naturvärden och skapa giftfria miljöer. Kommunen ska även bidra till ökad kunskap i klimat- och miljöfrågor och möjliggöra för botkyrkabor att leva hållbart och göra klimatsmarta val. Det ska vara enkelt att göra en insats.

Hållbar infrastruktur

Infrastrukturen i Botkyrka ska utvecklas och bli mer framkomlig och hållbar. Infrastrukturen behöver möta botkyrkabornas, liksom företagarnas, behov idag och i framtiden för att skapa nya möjligheter för ett hållbart resande.

Botkyrkaborna ska enkelt kunna resa till arbete och fritidsaktiviteter samt mellan kommunens olika delar, vare sig man väljer att färdas med cykel, bil eller kollektivtrafik.

1.4.3.1 Fullmäktiges utvecklingsmål: 3:2 Botkyrkas barn och unga har en aktiv fritid

1.4.3.1.1 Nämndens mål: Barn och unga som har insatser från socialnämnden deltar i föreningslivet och har möjlighet till en aktiv fritid

Mått	Utfall 2022	Mål 2023	Mål 2024	Mål 2027
Andel hushåll med barn som beviljas fritidspeng	60 %	80 %	90 %	100 %

1.4.4 Område 4 - Kommunens organisation

Effektiv organisation

Botkyrkaborna har rätt att förvänta sig att den kommunala organisationen bedrivs effektivt. Det är medborgarens fokus som ska avgöra hur de gemensamma skattemedlen spenderas. Det handlar om att göra rätt saker vid rätt tillfälle och på rätt sätt. Den kommunala organisationen ska vara öppen, modig, energisk och ansvarstagande. Alla botkyrkabor ska få ett vänligt, respektfullt och sakkunnigt bemötande i sina kontakter med kommunens anställda. Ingen ska särbehandlas eller diskrimineras.

Botkyrka kommun ska knyta till sig och behålla kompetent personal. Kommunen ska vara en attraktiv arbetsgivare som erbjuder goda villkor och en bra arbetsmiljö, som tar tillvara de anställdas engagemang, kompetens och kreativitet och som litar på medarbetarnas förmåga att tillsammans förbättra verksamheterna. Det ska finnas goda möjligheter att utvecklas inom den kommunala organisationen. Kommunens anställda i allmänhet och cheferna i synnerhet ska spegla befolkningssammansättningen. Målet är att alla anställda som önskar det ska erbjudas heltidsanställning. Heltidsarbete ökar det ekonomiska oberoendet och ger de positiva effekter för yrkenas attraktivitet, framtida kompetensförsörjning och jämställdhet.

För att behålla handlingsfriheten och säkra verksamhetens kvalitet och omfattning är det nödvändigt att kommunens ekonomi är stabil, och långsiktigt balanserad. Resurser ska fördelas efter behov, tydliga prioriteringar ska ske så att pengar används till det som ger mest effekt för botkyrkaborna. Genom framförhållning, tidiga insatser och förebyggande arbete undviks framtida kostnadsökningar, motverkas social utsatthet och värnas den gemensamma miljön. En väl planerad försörjning med ändamålsenliga lokaler är centralt för en effektiv resursanvändning.

Klimat och miljö

Klimatförändringarna är en av de största utmaningarna mänskligheten står inför. Miljö- och klimathot påverkar människors hälsa och välbefinnande. Botkyrka kommuns klimatstrategi ska vara styrande i arbetet.

Botkyrka är och ska vara ledande och en framgångsrik kommun i miljö- och klimatomställningarna, både för den kommunala organisationen och genom att möjliggöra för botkyrkabor att vara klimatsmarta. Botkyrka ska nå hållbarhetsmålen. Botkyrkas organisation ska 2025 vara klimatneutral och Botkyrka som plats ska vara fossilbränslefri 2030.

Kommunens koldioxidbudget ska vara vägledande och arbetas in som en del i det ordinarie styrsystemet. Kommunen ska arbeta för att öka sin cirkularitet och möjliggöra för medborgarna att leva cirkulärt. Kommunen ska både minska Botkyrkas klimatpåverkan och ha bra beredskap för de klimatförändringar som kan komma samt anpassa samhället till ett förändrat klimat.

Kommunen ska arbeta för att alla ny- och ombyggnationer ska utgå från de tre hållbarhetsdimensionerna, ekologisk, ekonomisk och social hållbarhet. Vidare ska kommunen underlätta för byggandet av solcellsparker samt främja närodlad och hållbart producerade livsmedel.

Socialnämnden

1.4.4.1 Fullmäktiges utvecklingsmål: 4:1 Kommunens organisation är resurseffektiv**1.4.4.1.1 Nämndens mål: Socialnämnden har god ekonomisk hushållning**

Mått	Utfall 2022	Mål 2023	Mål 2024	Mål 2027
Nämndens nettoutfall är inom beslutad budgetram %	Ja	100 %	100 %	100 %

1.4.4.1.2 Nämndens mål: Socialnämndens verksamheter arbetar resurseffektivt

Mått	Utfall 2022	Mål 2023	Mål 2024	Mål 2027
Beläggningsgraden i socialnämndens bostad med särskild service	91 %	94 %	95 %	96 %
Beläggningsgraden i socialnämndens träningslägenheter, kommunkontrakt och interna tillfälliga boenden	97 %	97 %	98 %	99 %

1.4.4.2 Fullmäktiges utvecklingsmål: 4:2 Botkyrkas anställda trivs och mår bra**1.4.4.2.1 Nämndens mål: Socialnämnden har en sund personalomsättning**

Mått	Utfall 2022	Mål 2023	Mål 2024	Mål 2027
Personalomsättning - antal nyanställda till Socialförvaltningen under året i % av antalet anställda minskar	22,4 %	10 %	10 %	9 %
Personalomsättning, antal avslutade från Socialförvaltningen under året i % av antalet anställda minskar	18,7 %	10 %	10 %	9 %

1.4.4.2.2 Nämndens mål: Socialnämndens anställda trivs på jobbet

Mått	Utfall 2022	Mål 2023	Mål 2024	Mål 2027
Frisknärvaron för medarbetare i Botkyrka ska öka (%) kvinnor/män	92,9 %	93 %	94 %	95 %
Medarbetarundersökning, totalindex ökar (sammanvägning av undersökningens åtta delar)	78 %	74 %	74 %	75 %
Socialförvaltningens genomsnittliga nivå på hållbart medarbetarengagemang ökar	81 %	82 %	83 %	84 %

1.4.4.3 Fullmäktiges utvecklingsmål: 4:3 Kommunen nyttjar digitaliseringens möjligheter till att ge bättre service till medborgarna och arbeta mer effektivt

1.4.4.3.1 Nämndens mål: Socialnämnden har god digital service

Mått	Utfall 2022	Mål 2023	Mål 2024	Mål 2027
Andel anmälningar avseende oro som sker digitalt	45 %	55 %	58 %	65 %
Andel e-ansökningar avseende ekonomiskt bistånd	55 %	63 %	65 %	70 %

1.4.4.4 Fullmäktiges utvecklingsmål: 4:4 Kommunen som organisation är klimatneutral år 2025

1.4.4.4.1 Nämndens mål: Socialnämndens verksamheter är klimatneutrala 2025

Mått	Utfall 2022	Mål 2023	Mål 2024	Mål 2027
Socialförvaltningen genomför digitala möten när det är möjligt	Ja	100 %	100 %	100 %

2 Det ekonomiska läget 2024–2027

Inledning

Socialtjänsten står inför flera större förändringar och utmaningar vilket också framgår av omvärldsbevakningen och beskrivningen av väsentliga områden. Huvudsyftet med de kommande förändringarna är att verksamheten ska bli bättre för medborgarna, men det kommer också innebära en initial kostnadsökning. Förhoppningen är en kostnadsminskning på sikt, men det är inte någonting som är givet och oavsett kommer att ske flera år framåt i tiden.

För att möta de ekonomiska utmaningar som nämnden står och har stått inför har verksamheten under flera år arbetat med förändringar som bland annat lett till nya och effektivare arbetssätt och tydligare prioriteringar. Arbetet fortsätter under 2024. Sedan 2021 arbetar nämnden efter en ny ekonomistyrningsmodell. Den innebär att verksamheten aktivt jobbar med handlingsplaner för de verksamheter som prognostiserar underskott.

Rekryteringsläget

En av de största utmaningarna för förvaltningen, både just nu och framåt är rekryteringsläget och kompetensförsörjningen. Botkyrka står både mitt i och inför en demografisk utveckling där kommunen rent befolkningsmässigt kommer att ha färre medborgare i arbetsför ålder och fler som kommer att behöva kommunens insatser. Utöver den demografiska utvecklingen har socialnämnden redan nu ett ansträngt läge där flera verksamheter inom nämndens ansvarsområde är i behov av tillfälligt inhyrd personal för att kunna utföra sitt uppdrag gentemot medborgarna och samtidigt uppnå en god arbetsmiljö. Månadsanställd personal innebär en lägre kostnad än tillfälligt inhyrd personal och ger dessutom bättre kontinuitet för botkyrkaborna tillsammans med en ökad kompetens då personen är kvar i organisationen.

Volymförändringar och prognosvärigheter

Under flera år har antalet externa placeringar för både barn, unga och vuxna ökat men under 2022 och i prognosen för 2023 kan ett trendbrott ses vad gäller vuxna med beroendeproblematik, samt

Socialnämnden

vuxna utan beroendeproblematik. Inom dessa områden är volymerna på samma nivå som 2018 eller lägre. För barn och unga har det skett ett skifte där placeringar på institution har minskat medan placeringar på familjehem, jourhem och stödboende har ökat.

Utöver ovanstående har komplexiteten i enskilda ärenden ökat under de senaste åren vilket leder till ett stort samverkansbehov för att tillmötesgå individens behov, både inom nämnden och med andra interna och externa aktörer. Det innebär bland annat att fler personer behöver involveras i olika ärenden och att utredningen i enskilda ärenden kan ta mer tid i anspråk.

Utöver placeringarna visar även försörjningsstödet fortsatt lägre nivåer. Precis som de externa placeringarna har försörjningsstödet också ökat under några år, men under 2022 började antalet hushåll att minska och denna minskning fortsätter att hålla i sig. Utbetalat bistånd per hushåll fortsätter dock att öka på grund av en uppräknig av riksnormen, som är beräkningsgrund för utbetalningarna. Kostnadsutvecklingen är dock fortfarande oviss och det finns en risk för ökade kostnader som en konsekvens av bland annat inflation, förändrat ränteläge och lågkonjunktur med en eventuellt ökad arbetslöshet.

Volymförändringarna kan ha flera förklaringar och förvaltningens analys är bland annat nedanstående:

- Den pågående desinformationskampanjen mot socialtjänsten. Det finns en risk för att alla som skulle behöva komma till socialtjänsten inte vågar göra det på grund av kampanjen.
- Förvaltningen arbetar utifrån ett teambaserat arbetssätt för att kunna samverka bättre kring klienten. Det samordnade stödet bedöms vara effektivare för organisationen, men framför allt bättre för klienten som inte behöver bollas fram och tillbaka.
- Förvaltningen har ett omfattande förebyggande arbete vilket gör att fler klienter kan fångas upp i ett tidigt skede. Detta kan i sin tur påverka volymerna.
- Förvaltningen har under det senaste året arbetat mer systematiskt med hemma hos-lösningar, ökad delaktighet samt med att öka motivationen hos klienterna för att undvika externa placeringar, främst gällande vuxna med psykisk funktionsnedsättning och vuxna med beroendeproblematik.
- Inom verksamheten för barn och unga har förvaltningen under det senaste året ställt om till att placera fler i jourhem och stödboende i stället för på institution. Förändringen är gjord utifrån vad som är bäst för klienten - att få vara i mer hemmalika miljöer - men påverkar också nämndens ekonomi positivt då institutionsplaceringar är en dyrare placering.

Ytterligare utmaningar kring volymer beror på kriminaliteten som orsakar stora ekonomiska konsekvenser och ett ökat behov av resurser som arbetar med frågan på flera sätt. Det finns en utbredd problematik med kriminalitet bland unga och unga vuxna som är aktuella inom verksamheten och det är vanligt att målgruppen behöver placeras för att komma bort från sin vanliga miljö. En positiv trend är att antalet klienter inom avhoppverksamheten har ökat under senare år.

Det är mycket svårt att prognostisera volymer för 2024 och framåt. De trender som beskrivits ovan gör det ännu svårare. Som tabellen ovan visar uppgår kostnaden för en årsplats för vård enligt LVU till ungefär 1,9 miljoner kronor och en årsplats enligt LVM till drygt 1,4 miljoner kronor utifrån 2022 års kostnader. Att tillägga är att dygnskostnaden för en SIS-placering har varit subventionerad 2022 och 2023, och det är ovisst hur det blir från 2024 och framåt. För 2022 var dygnskostnaden 6 750 kronor, att jämföra med 8 600 kronor för 2021 då kommunen inte fick någon subvention. Om dygnspriset inte skulle ha subventionerats för 2023 skulle årskostnaden per placering varit drygt 900 tusen kronor högre. En årsplats mer än vad som har prognostiserats kan

Socialnämnden

alltså innebära stora ekonomiska konsekvenser för nämnden.

Antal årsplatser	Utfall 2018	Utfall 2019	Utfall 2020	Utfall 2021	Utfall 2022	Prognos 2023
Barn och unga						
Institution SoL, årsplatser exkl. ensamkommande	4	8	7	4	3	2
Institution LVU, årsplatser exkl. ensamkommande	8	13	16	17	9	6
Familje- och jourhem, årsplatser exkl. ensamkommande	123	119	116	100	103	123
Stödboende	0	9	19	23	26	21
Vuxna utan beroendeproblematik						
Skyddat boende, årsplatser	10	10	10	10	6	5
Tillfälligt boende, årsplatser	-	10	10	7	2	3
Personer med psykisk funktionsnedsättning						
Boende i egen regi, årsboende	60	60	58	58	57	59
Boende i annan regi, årsboende	34	30	38	34	29	23
Tillfälligt boende i annan regi, årsboende	<i>Ingick i ovan rad</i>	<i>Ingick i ovan rad</i>	<i>Ingick i ovan rad</i>	9	18	9
Vuxna med beroendeproblem						
Institution SoL, årsplatser	49	48	50	18	12	7
Institution LVM, årsplatser	3	4	5	10	6	6
Familjehem, årsplatser	3	2	2	0		
Boende (utan HVB-tillstånd) årsplatser	20	13	18	23	26	12
Ekonomiskt bistånd						
Genomsnittligt antal biståndshushåll per månad	967	1 029	1 096	1 062	934	843

Ekonomiska konsekvenser av lagförslag

Som beskrivits i omvärldsbevakningen och avsnittet om väsentliga områden står socialtjänsten inför flera utmaningar som kommer att påverka inte bara verksamheten utan även nämndens ekonomi. En utmaning är att anpassa verksamheten till de förslag som lämnats av Samsjuklighetsutredningen och som innebär ett förändrat ansvar för personer med beroende.

Förslaget att samla allt ansvar för utredning och behandling hos regionen kommer att innebära en skatteväxling mellan region och kommun. Utredningen föreslår även att kommunerna ska ha en gemensam verksamhet med regionen, som tillsammans med att förslagen också innebär att förvaltningens arbete med sociala stödinsatser behöver säkerställas och eventuellt förstärkas, kommer det utöver skatteväxlingen även innebära utökade kostnader för nämndens område. Utredningen föreslår att förändringarna ska träda i kraft 1 januari 2026 men framhåller att arbetet med att anpassa verksamheten behöver inledas så snart beslut om förändringarna fattas.

Även förslaget till ny socialtjänstlag innebär behov av att justera verksamheten. Om förslaget antas kommer lagen sannolikt att träda i kraft under 2025. Förslaget innebär en skiftning från reaktivt perspektiv till ett förebyggande perspektiv och att det förebyggande perspektivet behöver integreras i verksamheten. En bärande del i förslaget är också att socialtjänsten ska få ökade möjligheter att ge tidiga insatser utan behovsprövning. Trots att nämnden redan bedriver ett förhållandevis förebyggande arbete kommer det krävas en betydande arbetsinsats för att ställa om till de nya kraven. Att ha med sig är att utredningens förslag inte skulle innebära en ambitionshöjning, men en omställning till nya arbetssätt och strukturer kräver även det resurser.

Ytterligare ekonomiska konsekvenser föranleds av förslaget att barn som följer med vårdnadshavare till skyddat boende ska utredas separat och få ett separat placeringsbeslut. Fler utredningar och fler

beslut innebär ett ökat behov av resurser.

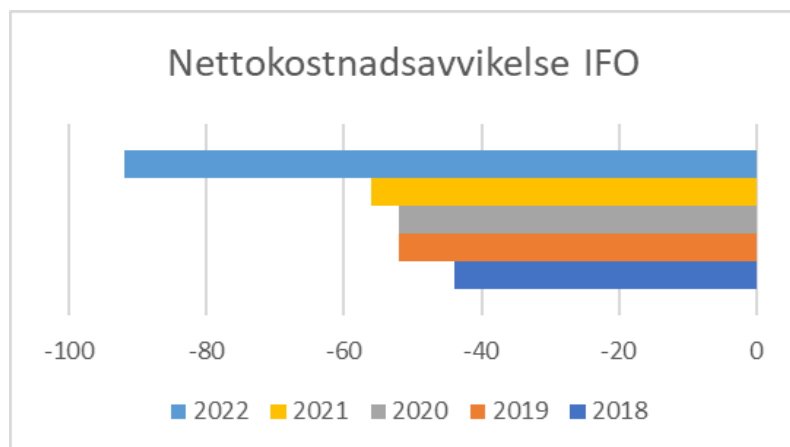
Rent ekonomiskt kan förvaltningen i dagsläget inte presentera någon exakt summa som omställningarna utifrån lagförslagen kommer att innebära för socialtjänsten, utan kan enbart konstatera att nämnden kommer att behöva en ökad budgetram för att parallellt kunna genomföra omställningen och utföra nämndens uppdrag gentemot botkyrkaborna.

Nuläge och fortsatt ansträngt ekonomiskt läge

Utifrån den ekonomiska uppföljningen i delår 1 2023 redovisar förvaltningen ett överskott på 38,3 miljoner kronor. I uppföljningen finns ett överskott för personal på 10,3 miljoner kronor på grund av vakanta tjänster och det svåra rekryteringsläget. Överskottet inom personalkostnader balanseras något av ett underskott på tillfälligt inhyrd personal motsvarande 7,9 miljoner kronor. Ytterligare anledningar till det stora överskottet är försörjningsstödet och de fortsatt låga nivåerna som innebär ett överskott på 15,1 miljoner kronor, samt återsökningar från Migrationsverket som inte finns med i budgeten utifrån försiktighetsprincipen då det innebär för stora osäkerheter och eventuella förändringar mellan åren. Prognosen för 2023 visar i delår 1 ett genomsnittligt antal hushåll per månad på 843, att jämföra med utfallssiffran för 2021 som uppgick till 1062.

Under flera år har nämnden visat underskott ² men 2022 redovisade nämnden ett stort överskott på grund av tilläggsbudget, vakanta tjänster, förändrade volymer inom försörjningsstödet och statsbidrag. Utan dessa förändrade förutsättningar hade nämnden i stället visat ett underskott motsvarande 20 miljoner kronor för 2022. Prognosen för 2023 visar också på ett överskott utifrån främst vakanta tjänster, fortsatt låga volymer för försörjningsstödet samt ersättning från Migrationsverket som är högre än de kostnader kommunen har. Det innebär att nämndens egentliga ekonomiska läge är fortsatt ansträngt. Nämndens möjlighet att visa en budget i balans är i princip beroende av intäkter som nämnden själv inte har rådighet över. Viktigt att ha med sig är att budgeten för försörjningsstödsverksamheten är öronmärkt för just det och den ska därför inte användas för att täcka andra underskott eller fördelas till andra verksamhetsområden i budgetarbetet.

Kostnaden för Botkyrkas socialtjänst har dock varit lägre än den förväntade kostnaden för en kommun av Botkyrkas storlek och sammansättning de senaste fyra åren, oavsett om nämnden har redovisat underskott eller överskott. Sedan 2018 har nämndens nettoavvikelse ökat från -42 miljoner kronor år 2018 till -92 miljoner kronor ³ förra året. Resultatet för 2022 är påverkat av den stora mängden statsbidrag nämnden tilldelades för verksamhetsområdet.

² Undantaget 2021 då nämnden redovisade ett litet överskott på grund av statsbidrag till socialt utsatta områden.

³ Uppgifter hämtade från Kolada. Referenskommun avser den statistiskt förväntade kostnaden

3 Investeringsplan 2024–2027

Utifrån det ekonomiska läget kommer en kommunövergripande översyn av investeringsplanen genomföras under hösten 2023. I den översynen kan nämndens investeringsplan ändras, exempelvis kan investeringsprojekt komma att skjutas fram i planen.

Investeringar i socialnämnden

Investeringsmedlen på socialförvaltningen är avsedda för investeringar som inte ingår i internhyresmodellen och regleras genom en gränsdragningslista mellan socialnämnden och teknik- och fastighetsnämnden. Investeringarna är årliga och finns för att säkerställa det löpande behovet av byggnationer och inventarier till socialnämndens verksamhets- och boendelokaler. Det kan röra sig om bland annat anpassningar i lokalutformning, utbyte eller nyanskaffning av inventarier, brandskyddsåtgärder, byte av maskinell utrustning eller dylikt.

Fastighetsinvesteringar i teknik- och fastighetsnämnden kopplade till socialnämnden

Under 2024 - 2027 har nämnden inte några fastighetsinvesteringar i teknik- och fastighetsnämnden utan nästkommande fastighetsinvestering är planerad att påbörjas först 2028.

De planerade fastighetsinvesteringarna är tre boenden med 10 platser per boende, som beställdes 2018 respektive 2019 och har skjutits framåt i tiden flertal gånger av olika anledningar. Nämnden saknar i dagsläget en permanent lösning för klienter med insatsen boende med särskild service som bor i modulbostäder (Kantorn) på Prästgårdsvägen i Tumba. Lösningen är inte permanent då modulerna är placerade på en tomt med tillfälligt bygglov som kan förlängas till längst 2032, tillsammans med att lösningen inte är bra utifrån ett verksamhetsperspektiv. Behov för att ersätta dessa boenden är därför tre nya boenden med 8–10 platser per boende. Tidsramen för nämndens behov är att dessa boenden behöver tas i bruk senast 2032 vilket är det längsta som det tillfälliga bygglovet går att förlänga. Två av dessa tre boenden har lokaliserats i Slättmalm, där byggstart är beroende på att detaljplanen för området ska träda i kraft. Det tredje boendet har inte lokaliserats till ett geografiskt område i dagsläget.

Utöver de tre boenden som ska ersätta den tillfälliga lösningen på Prästgårdsvägen (Kantorn) har nämnden inte någon plan på ytterligare boenden i egen regi, utan gör vid behov externa placeringar.

Socialnämnden

Specifikation utifrån preliminära budgetramar						
(tkr)	Utfall 2022	Budget 2023	Prel. Budget 2024	Plan 2025	Plan 2026	Plan 2027
	-713 257	-719 209	-731 919	-730 479	-745 013	-762 173
Kostnader	-726 614	-761 559	-775 243	-774 844	-790 442	-808 828
Intäkter	91 902	42 350	43 324	44 365	45 429	46 655
Netto	-634 712	-719 209	-731 919	-730 479	-745 013	-762 173
Specifikation intäkter*						
(tkr)		2 023	2 024	2 025	2 026	2 027
	91 902	42 350	43 324	44 365	45 429	46 655
Taxor och avgifter	2 764	2 285	2 338	2 394	2 451	2 517
Bidrag	61 481	10 850	11 100	11 366	11 639	11 953
Interna intäktsfördelningar	0	0	0	0	0	0
Övriga intäkter	27 657	29 215	29 887	30 604	31 338	32 184
Netto	91 902	42 350	43 324	44 365	45 429	46 655

* = Gör gruppering av intäkterna

Investeringsplan 2023-2033

(tkr)

Socialnämnden																		Ny totalbudget	Ev. TB					
Bilaga, nr	Förvaltning	Prio	Skede	Status	Projekt-nr	Investering (benämning)	Beslutat år	Beslutad totalbudget	Ack. utfall tom dec 2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030			2031	2032	2033		
Pågående/planerade projekt																								
						Övriga investeringar																		
SN 6.3	SOC	6	-	Å	40001	Byggnationer och inventarier verksamhetslokaler	2020			-2 000	-1 000	-1 000	-1 000	-1 000	-1 000	-1 000	-1 000	-1 000	-1 000	-1 000	-1 000			
SN 6.4	SOC	2/6	-	Å	40000	Byggnationer och inventarier boendelokaler	2020			-1 000	-1 000	-1 000	-1 000	-1 000	-1 000	-1 000	-4 000	-1 000	-1 000	-1 000	-1 000			
Summa pågående/planerade projekt										0	0	-3 000	-2 000	-2 000	-2 000	-2 000	-2 000	-5 000	-2 000	-2 000	-2 000	0	0	
Nya projekt																								
Summa nya projekt										0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
Summa investeringsutgifter										0	0	-3 000	-2 000	-2 000	-2 000	-2 000	-2 000	-2 000	-5 000	-2 000	-2 000	-2 000	0	0

Fastighetsinvesteringar i teknik- och fastighetsnämnden

SN 3.2	SOC	2	PL	P	50132	Boende med särskild service A	2018	-43 910	0	0	0	0	0	0	0	-2 207	-22 736	-21 057	0	0	0	-46 000	-2 090
SN 3.3	SOC	2	PL	P	50120	Boende med särskild service Slättmalm	2019	-75 330	0	0	0	0	0	0	0	-4 150	-42 748	-39 602	0	0	0	-86 500	-11 170

UNDERLAG TILL INVESTERINGSPROJEKT

BOTKYRKA
KOMMUN

Förvaltning: Socialförvaltningen

Dnr: SN/2023:000131

Datum: 2023-06-15

Kod: 1.2.4.3

Underlag till investeringsprojekt

Nämnd:	Socialnämnden
Projektets namn:	Byggnationer och inventarier verksamhetslokaler
Handläggare:	Ekonomichef
Bilagenummer:	SN 6.3

Beskrivning

Projektet ”byggnationer och inventarier verksamhetslokaler” är avsedda för byggnation och inventarier i befintliga verksamhetslokaler inom SOC. Projektens tidshorisont är kortare än ett år och är ett årligen återkommande projekt.

Samma underlag används för kommande år i planperioden

Motivering

Socialförvaltningen har verksamhetslokaler för varierad verksamhet, så som öppen förskola, besökslokaler, utredningslägenhet och kontorsrum med interna mötesrum. Denna årliga investeringspost finns för att säkerställa det löpande behovet av byggnationer (verksamhetsanpassningar) och inventarier till dessa.

Konsekvensbeskrivning

Utan möjlighet till verksamhetsanpassningar utifrån behov eller inventarier till socialtjänstens verksamhetslokaler kan hindra socialförvaltningen från att utföra sitt uppdrag. Det kan också påverka tryggheten och säkerheten i våra lokaler om medel inte finns och investeringen (verksamhetsanpassningen) avser exempelvis uppdaterat eller utökat larmsystem i lokalen för att förhindra obehöriga att ta sig in i lokalerna.

Ekonomi (inklusive tidplan)

<i>Tider</i>	
Prel driftsättningsdatum (år)	2024
Prel driftsättningsdatum (mån)	9
<i>Projektekonomi (tkr)</i>	
Projektutgift	-1 000
Investeringsbidrag	0
Tidigare budget	0
Tilläggsbudget	0

Resultaträkning övriga investeringar, tkr

	2024	2025
Avskrivningar	-50	-200
Räntekostnader	-4	-15
Driftkostnader	0	0
SUMMA	-54	-215

Övriga kostnader i samband med investeringen

Övriga kostnader i samband med investeringen	
<i>Belopp tkr</i>	
Rivning	0
Sanering	0
Nedskrivning (återstående bokfört värde)	0
Övrigt	0
Summa	0

Riskbedömning

Inga väsentliga risker är kopplade till dessa investeringar, bortsett från att riskbedömning i verksamheterna kan föranleda investeringsbehovet.

Organisation

Ekonomichef har ett lokal- och investeringsansvar och investeringarna genomförs tillsammans och i samråd med främst verksamhetschefer och enhetschefer.

UNDERLAG TILL INVESTERINGSPROJEKT

Förvaltning: Socialförvaltningen

Dnr: SN/2023:00131

Datum: 2023-06-15

Kod: 1.2.4.3

Underlag till investeringsprojekt

Nämnd:	Socialnämnden
Projektets namn:	Byggnationer och inventarier boendelokaler
Handläggare:	Ekonomichef
Bilagenummer:	SN 6.4

Beskrivning

Projektet ”byggnationer och inventarier boendelokaler” är avsedda för byggnation och inventarier i befintliga boendelokaler inom socialförvaltningen. Projektets tidshorisont är kortare än ett år och årligen återkommande projekt.

Samma underlag används för kommande år i planperioden

Motivering

Socialförvaltningen har boendelokaler för varierad verksamhet, så som träningsboende, anläggningsboende och boende med särskild service. Denna årliga investeringspost finns för att säkerställa det löpande behovet av byggnationer (verksamhetsanpassningar) och inventarier till dessa.

Konsekvensbeskrivning

Vi kommer inte kunna bedriva verksamhet i boenden utan inventarier. Vi kommer heller inte kunna bedriva verksamhet i boenden där anpassningar eller byggnationer inte kan genomföras som vi är ansvariga enligt gränsdragningslistan vad gäller larm, passagesystem eller annat som är fastighetsinvesteringar (verksamhetsanpassningar).

Ekonomi (inklusive tidplan)

<i>Tider</i>	
Prel driftsättningsdatum (år)	2024
Prel driftsättningsdatum (mån)	9
<i>Projektekonomi (tkr)</i>	
Projektutgift	-1 000
Investeringsbidrag	0
Tidigare budget	0
Tilläggsbudget	0

Resultaträkning övriga investeringar, tkr

	2024	2025
Avskrivningar	-50	-200
Räntekostnader	-4	-15
Driftkostnader	0	0
SUMMA	-54	-215

Övriga kostnader i samband med investeringen

Övriga kostnader i samband med investeringen	
<i>Belopp tkr</i>	
Rivning	0
Sanering	0
Nedskrivning (återstående bokfört värde)	0
Övrigt	0
Summa	0

Riskbedömning

Inga väsentliga risker är kopplade till dessa investeringar.

Organisation

Ekonomichef har lokal- och investeringsansvar och investeringarna kommer genomföras tillsammans och i samråd med främst verksamhetschefer och enhetschefer.

06 Uppföljning av tjänsteresor 2022

Förslag till beslut

Socialnämnden godkänner uppföljningen av förvaltningens tjänsteresor 2022.

Sammanfattning

Förvaltningen ska årligen följa upp och rapportera medarbetarnas tjänsteresor till nämnden. Uppföljning för 2022 visar en trend att en ny mötesstruktur etablerats i och med pandemin och att förvaltningen även efter pandemin fortsatt att använda video- och telefonmöten i stor utsträckning. Utifrån det ligger resande med bil i tjänsten kvar på en relativt låg och stabil nivå. Då kommunen avslutat avtalet med upphandlad reseleverantör i förtid finns inga uppgifter om flyg- och tågresor, vilket gör årets uppföljning ofullständig avseende både nivå och jämförelse med föregående år.

Sammantaget kommer socialförvaltningens behov av fysiska möten kvarstå och medarbetarna kommer alltid ha ett visst behov av att resa i tjänsten. Det är av stor vikt att kommunens riktlinjer för resor i tjänsten följs, inte minst när det gäller flygresor, som står för den största delen när det kommer till förvaltningens totala koldioxidutsläpp.

Barnkonsekvensanalys

Beslutet innebär inga konsekvenser för barn.

Ekonomiska konsekvenser av beslutet

Beslutet innebär inga ekonomiska konsekvenser.

Referens

Henrik Ekerot
henrik.ekerot@botkyrka.se

Mottagare

Socialnämnden

Uppföljning av tjänsteresor 2022

Förslag till beslut

Socialnämnden godkänner uppföljningen av förvaltningens tjänsteresor 2022.

Sammanfattning

Förvaltningen ska årligen följa upp och rapportera medarbetarnas tjänsteresor till nämnden. Uppföljning för 2022 visar en trend att en ny mötesstruktur etablerats i och med pandemin och att förvaltningen även efter pandemin fortsatt att använda video- och telefonmöten i stor utsträckning. Utifrån det ligger resande med bil i tjänsten kvar på en relativt låg och stabil nivå. Då kommunen avslutat avtalet med upphandlad reseleverantör i förtid finns inga uppgifter om flyg- och tågresor, vilket gör årets uppföljning ofullständig avseende både nivå och jämförelse med föregående år.

Sammantaget kommer socialförvaltningens behov av fysiska möten kvarstå och medarbetarna kommer alltid ha ett visst behov av att resa i tjänsten. Det är av stor vikt att kommunens riktlinjer för resor i tjänsten följs, inte minst när det gäller flygresor, som står för den största delen när det kommer till förvaltningens totala koldioxidutsläpp.

Ärendet

Riktlinjer för de resor som genomförs i tjänsten framgår av kommunens resepolicy (KS/2019:322). Syftet med policyn är att minimera klimatpåverkan från kommunens tjänsteresor, att skapa förutsättningar för ett kostnads- och resurseffektivt resande, att bidra till att skapa en trygg och säker arbetsmiljö och minska negativa effekter på folkhälsan samt att kommunen ska vara en förebild på väg mot ett klimatsmart och energieffektivt Botkyrka.

Policyn beskriver hur vi ska tänka kring resande i tjänsten:

- Ibland behöver vi inte resa för att mötas. Använd telefonmöten eller möten via webb.
- För de korta resorna - gå eller cykla.
- Använd kollektiva färdmedel framför bil.
- Vid bilresor använd i prioritetsordning - kommunens verksamhetsbilar /bil-poolsbilar, hyrbil eller taxi beroende på ändamålet med resan. Samåk när det är möjligt. Resor med egen bil i tjänsten kommer endast i undantagsfall att ersättas av kommunen.
- Välj tåg före flyg på resor i Sverige upp till och med Kramfors.
- Vid övernattning på hotell och vid konferens, välj miljöanpassade alternativ i så stor utsträckning som möjligt.

Förvaltningen ska årligen följa upp medarbetarnas tjänsteresor och rapportera till nämnd.

Tjänsteresor inom Socialförvaltningen 2022

Dessvärre saknas det statistik för 2022 avseende flyg- och tågresor vilket beror på att kommunens avtal med reseleverantören avslutades i förtid. Det innebär att det inte går att redogöra för varken antal resor med flyg och tåg eller det totala koldioxidutsläppet avseende dessa färdmedel. Vidare går det heller inte att jämföra förvaltningens totala koldioxidutsläpp för färdmedel 2022 med tidigare år.

För resor med bil är trenden att totalt antal körda mil stabiliserats under 2022. Viss osäkerhet råder då förvaltningen inte har tillgängliga siffror för antal körda mil med verksamhetsbil under tidigare år, vilket är den största posten i jämförelse med andra alternativ för bilanvändande. Förvaltningen kommer alltid att ha ett visst behov av att använda bil i tjänsten. Det förvaltningen kan göra för att påverka koldioxidutsläppet är att följa mötes- och resepolicy i kommunen och välja en verksamhetsbil, då samtliga av dessa kan drivas fossilbränslefritt. När andra alternativ, exempelvis hyrbil väljs, kommer koldioxidutsläppet per körda km att öka då merparten av dessa bilar drivs av fossila bränslen.

Resor med flyg och tåg (antal)

	2019	2020	2021	2022
Flygresor	79	12	18	Ingen uppg.
Tågresor	369	204	156	Ingen uppg.

Resor med bil (körda km)

	2019	2020	2021	2022
Taxi	6 402	2 203	347	1 224
Privat bil	13 164	8 782	14 177	Ingen uppg.
Hyrbil	28 549	31 200	34 299	41 583
Verksamhetsbil	Ingen uppg.	Ingen uppg.	Ingen uppg.	71 500
Bil-pool	11 121	2 664	5 168	4 479

Under pandemin började förvaltningen använda video- och telefonmöten i större utsträckning än tidigare för att så långt som möjligt undvika fysiska möten. Det går att urskilja en trend att en ny mötesstruktur etablerats och att förvaltningen även efter pandemin fortsatt att använda video- och telefonmöten i stor utsträckning. Förvaltningens behov av regelbundna fysiska möten med klienter, vilket ibland involverar att resa till den plats där en klient är placerad, kommer även framöver att kvarstå. Förvaltningen kommer därmed även i fortsättning ha förhållandevis stort behov av att resa för att kunna utföra sitt uppdrag.

Föregående årsuppföljning innehöll en separat tabell och analys om förvaltningens koldioxidutsläpp. Med tanke på att flygresor stod för merparten av förvaltningens totala koldioxidutsläpp 2021 och att siffror för 2022 saknas, kan inte någon trend urskiljas och en analys är inte möjlig. Det som går att konstatera är att det är resande med flyg som har den överlägset största påverkan på miljön avseende koldioxidutsläpp. Det är därför av stor vikt att medarbetare inom förvaltningen följer kommunens resepolicy och vid längre resor väljer tåg för resor söder om Kramfors.

Barnkonsekvensanalys

Beslutet innebär inga konsekvenser för barn.

Ekonomiska konsekvenser av beslutet

Beslutet innebär inga ekonomiska konsekvenser.

Bilagor

Uppföljning tjänsteresor år 2022

Expedieras till:

Uppföljning tjänsteresor år 2022

För att genomföra det kommunala uppdraget ingår det att vi ibland måste resa i tjänsten. I kommunens mötes- och resepolicy som kommunfullmäktige antog år 2019 finns riktlinjer för vårt tjänsteresande.

Syftet med mötes- och resepolicyen är att minimera klimatpåverkan från Botkyrka kommuns tjänsteresor samt att skapa förutsättningar för ett kostnads- och resurseffektivt resande. Policyen ska också bidra till att skapa en trygg och säker arbetsmiljö samt minska de negativa effekterna på folkhälsan. Den ska dessutom vara en förebild och visa vägen mot ett klimatsmart och energieffektivt Botkyrka.

Riktlinjerna gäller för både tjänstemän och förtroendevalda. I policyen står följande:

- Ibland behöver vi inte resa för att mötas. Använd telefonmöten eller möten via webb.
- För de korta resorna - gå eller cykla.
- Använd kollektiva färdmedel framför bil.
- Vid bilresor använd i prioritetsordning - kommunens verksamhetsbilar /bilpoolsbilar, hyrbil eller taxi beroende på ändamålet med resan. Samåk när det är möjligt. Resor med egen bil i tjänsten kommer endast i undan-tagsfall att ersättas av kommunen.
- Välj tåg före flyg på resor i Sverige upp till och med Kramfors.
- Vid övernattnig på hotell och vid konferens, välj miljöanpassade alternativ i så stor utsträckning som möjligt.

Ansvar

Alla anställda och förtroendevalda ansvarar för att policyen tillämpas och att resorna görs så klimatanpassade och kostnadseffektiva som möjligt. Cheferna ansvarar för att medarbetarna känner till och följer innehållet i policyen.

Uppföljning

Varje förvaltning ansvarar för uppföljning av kommunens mötes- och resepolicy samt rapporterar till respektive nämnd. Underlag till

uppföljningen av resor i tjänsten tas fram av samhällsutvecklingsenheten på kommunstyrelseförvaltningen.

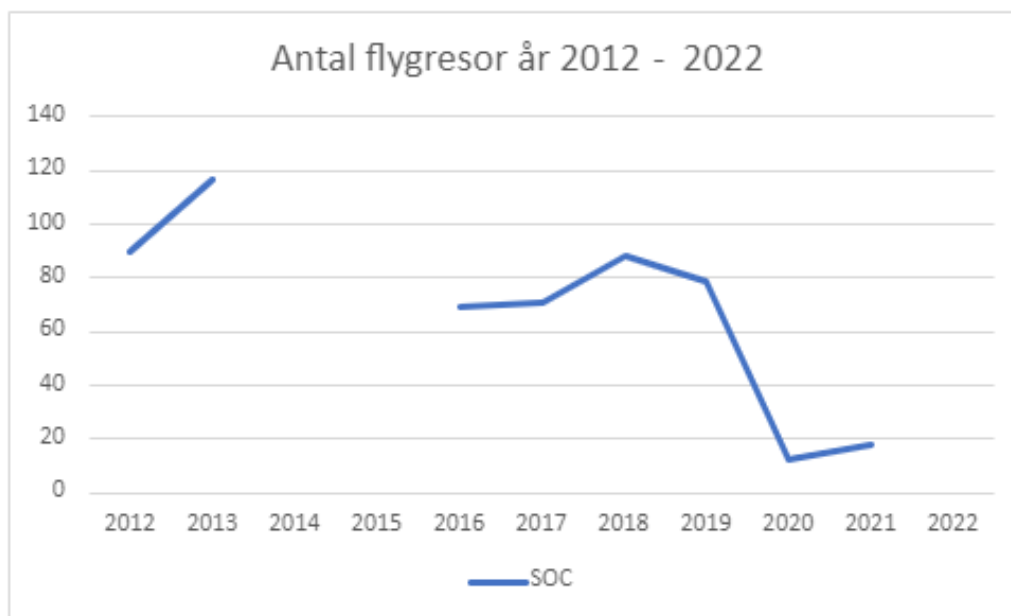
Socialförvaltningens resande i tjänsten under år 2022

Botkyrka kommun har under flera år sammanställt kommunens totala resande i tjänsten. I samband med att kommunens mötes- och resepolicy uppdaterades med nya riktlinjer fattades det beslut att förvaltningarna årligen ska få en rapport om resandet i tjänsten. Med hjälp av rapporten kan förvaltningarna enklare följa upp att tjänsteresandet görs i enlighet med kommunens mötes- och resepolicy.

Flyg

Enligt mötes- och resepolicyn ska tåg väljas före flyg på resor i Sverige upp till och med Kramfors. Cheferna ska skriftligt godkänna varje flygresa som medarbetarna gör. Om flygresor sker till Kramfors och till destinationer söder därom ska det tydligt framgå av dokumentationen varför en avvikelse från policyn görs. I dokumentationen ska det framgå anledningen till flygresan och ansvarig chef ska dokumentera anledningen till godkännandet. Godkännandet ska kunna uppvisas i efterhand vid en förfrågan. Samtliga flygresor ska klimatkompenseras. För närvarande ingår klimatkompensation i kommunens upphandlade reseavtal.

I figur 1 samt tabell 1 och 2 redovisas socialförvaltningens (Soc) resor mellan åren 2012–2021. Statistik saknas för åren 2014 och 2015 samt för år 2022 då avtalet med kommunens reseleverantör avslutades i förtid.

Figur 1. Antal resor med flyg år 2012–2022 (Soc).

Tabell 1. Antal resor med flyg år 2012–2016 (Soc)

Antal flygresor år 2012 - 2016				
2012	2013	2014	2015	2016
90	117	-	-	69

Tabell 2. Antal resor med flyg år 2017–2022 (Soc)

Antal flygresor år 2017 - 2022					
2017	2018	2019	2020	2021	2022
71	88	79	12	18	-

Koldioxidutsläpp

Det saknas statistik för 2022 då avtalet med kommunens reseleverantör avslutades i förtid. Under år 2021 orsakade förvaltningens resande med flyg 1 486 koldioxidutsläpp. Motsvarande siffra för år 2020 var 2 532 kilo koldioxidutsläpp och år 2017 orsakade förvaltningens resande 63 750 kilo koldioxid. Det saknas underlag för koldioxidutsläpp år 2019 och år 2018.

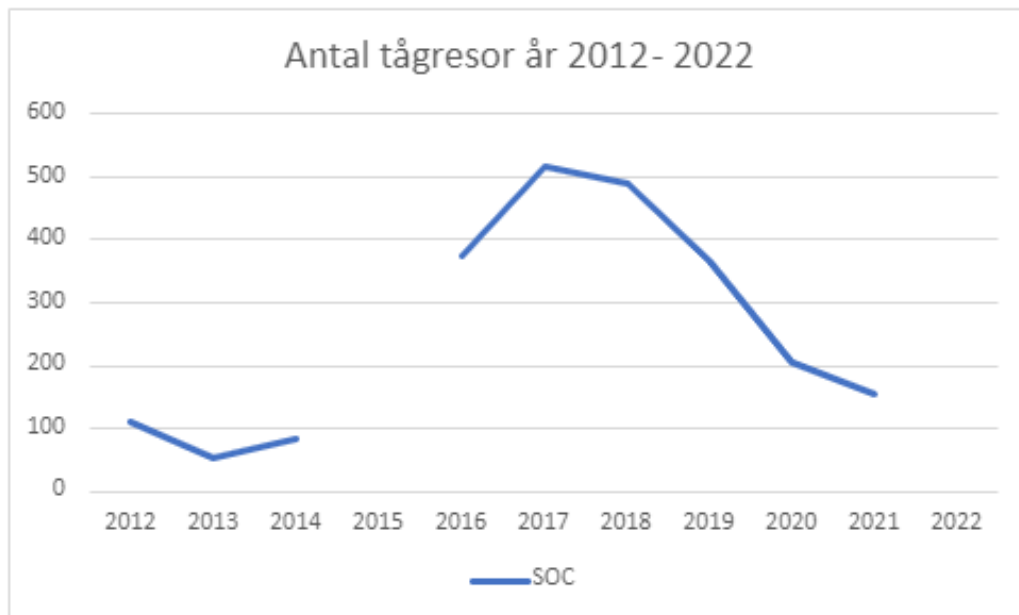
Trend

Det saknas statistik för år 2022. Under år 2021 bröt 14 av förvaltningens 18 flygresor mot mötes- och resepolicy, det motsvarar 78 % av förvaltningens flygresor. De resor som bröt mot policy gick till Halmstad, Malmö och Ängelholm. År 2020 bröt 5 resor av förvaltningens totala 12 flygresor (42 %) mot policy. Dessa resor gick till Malmö, Trollhättan och Sundsvall. År 2019 bröt 34 resor av förvaltningens totala 79 flygresor (43%) mot mötes- och resepolicy. De resor som bröt mot policy gick till Göteborg, Malmö och Trollhättan.

Under år 2020 etablerades en ny digital mötesstruktur till följd av pandemin. Allt talar för att denna mötesstruktur kommer att minska behovet av flygresor framöver.

Tåg

Enligt kommunens mötes- och resepolicy ska tåg alltid användas före flyg för resor i Sverige upp till och med Kramfors. Figur 2 samt tabell 3 och 4 redovisar socialförvaltningens resande med tåg mellan åren 2012 – 2022. Det saknas statistik för år 2015 samt 2022 då avtalet med kommunens reseleverantör avslutades i förtid.

Figur 2. Antal resor med tåg år 2012–2022 (Soc).

Tabell 3. Antal resor med tåg år 2012–2016 (Soc).

Antal tågresor år 2012–2016				
2012	2013	2014	2015	2016
111	83	53	-	373

Tabell 4. Antal resor med tåg år 2017–2022 (Soc).

Antal tågresor år 2017–2022					
2017	2018	2019	2020	2021	2022
518	490	369	204	156	-

Koldioxidutsläpp

Det saknas statistik för 2022 då avtalet med kommunens reseleverantör avslutades i förtid. Under år 2021 orsakade förvaltningens resande med tåg 10,5 kilo utsläpp av koldioxid. Motsvarande siffra för år 2020 är 169 gram koldioxid.

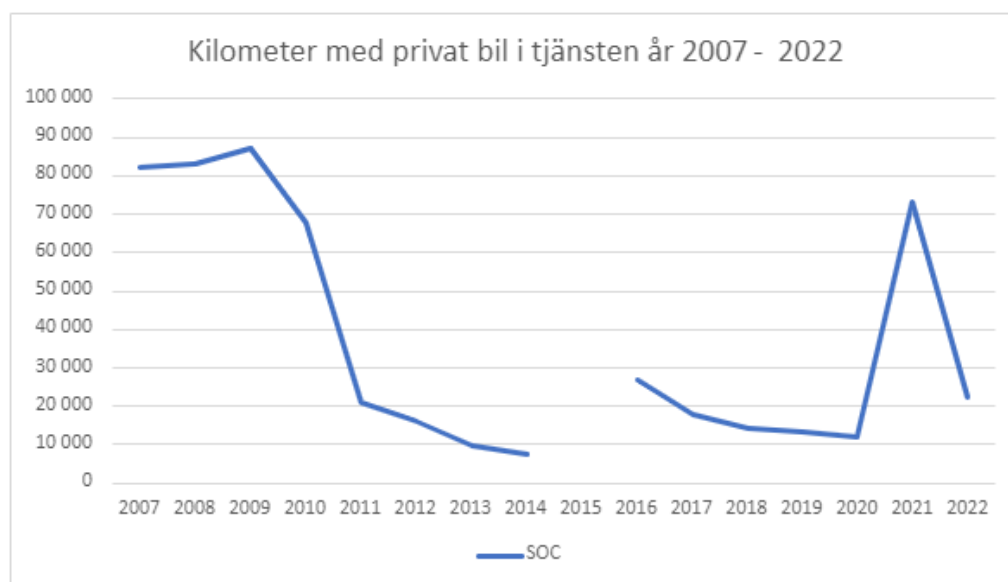
Trend

Tågresorna de senaste åren har pendlat mellan 369–518 resor per år. Trendbrottet kom år 2020 i samband med pandemin. Under de senaste åren har en ny digital mötesstruktur etablerats. Allt talar för att denna mötesstruktur kommer att minska behovet av resor framöver.

Privat bil i tjänsten

Enligt kommunens mötes- och resepolicy ska användandet av privat bil i tjänsten undvikas. I de fall där medarbetare har arbetsuppgifter som inte kan lösas på annat sätt än genom användningen av privat bil i tjänsten ska ett avtal skrivas mellan parterna som reglerar hur användningen och ersättningen ska ske. Övriga undantag ska alltid godkännas skriftligt av ansvarig chef.

I figur 3 samt tabell 5 och 6 redovisas socialförvaltningens användande av privat bil för tjänsteresor åren 2007–2022. Statistik för år 2015 saknas.

Figur 3. Körda kilometer med privat bil i tjänsten år 2007–2022 (Soc).

Tabell 5. Körda kilometer med privat bil i tjänsten år 2007–2014 (Soc).

Antal kilometer med privat bil i tjänsten år 2007–2014							
2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
82 414	82 930	86 950	67 636	21 105	16 014	9 834	7 614

Tabell 6. Körda kilometer med privat bil i tjänsten år 2015–2022 (Soc).

Antal kilometer med privat bil i tjänsten år 2015–2022							
2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
-	26 841	17 928	14 232	13 164	12 121	73 349	22 177

Koldioxidutsläpp

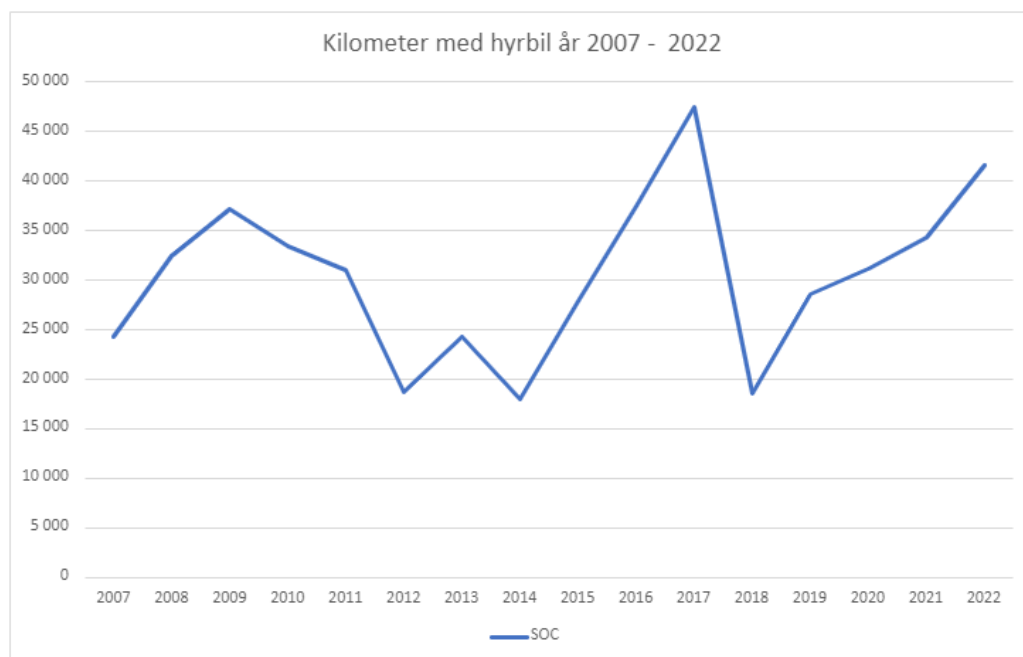
I dagsläget saknar vi underlag för att räkna ut mängden utsläppen av koldioxid från användandet av privat bil i tjänsten. För att få kilometerersättning har kommunens anställda hitintills inte behövt rapportera vilket drivmedel som använts eller bilens koldioxidutsläpp i samband med att orsak till resan och resmål uppgetts.

Trend

Förvaltningens användande av privat bil i tjänsten ökade kraftigt år 2021 för att sedan minska igen år 2022.

Hyrbil

Enligt mötes- och resepolicy är hyrbil ett bra alternativ om du behöver en bil under ett par dygn och det inte går att åka tåg eller annan kollektivtrafik. I figur 4 samt tabell 7 och 8 redovisas socialförvaltningens körda kilometer med hyrbil mellan åren 2007 och 2022.

Figur 4. Körda kilometer med hyrbil år 2007–2022 (Soc).

Tabell 7. Körda kilometer med hyrbil år 2007–2014 (Soc).

Antal kilometer med hyrbil år 2007–2014							
2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
24 215	32 455	37 244	33 392	31 075	18 655	24 290	17 923

Tabell 8. Körda kilometer med hyrbil år 2015–2022 (Soc).

Antal kilometer med hyrbil år 2015–2022							
2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
27 878	37 526	47 499	18 551	28 549	31 200	34 299	41 583

Koldioxidutsläpp

År 2022 orsakade förvaltningens resande med hyrbilar 4 202 kilo koldioxidutsläpp. Det saknas underlag för mängd koldioxidutsläpp orsakade av förvaltningens användande av hyrbil åren 2007–2021.

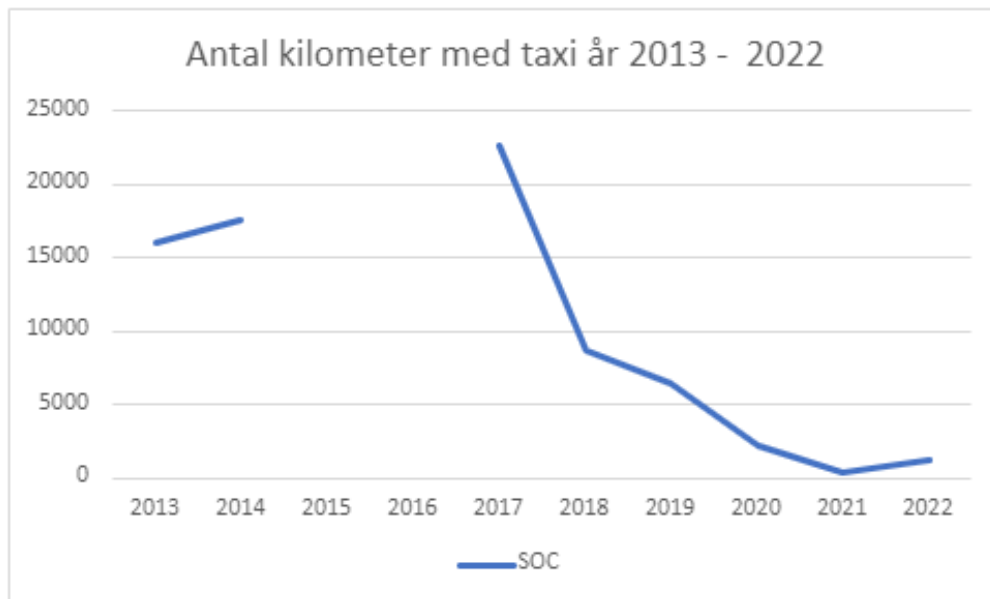
Majoriteten av fordonen hos kommunens upphandlade leverantör av hyrbilar drivs med bensin eller diesel. Det innebär att när kommunen inte kunnat använda sina egna verksamhetsfordon som är fossilbränslefria har användandet av hyrbilar lett att utsläppen från tjänsteresorna ökat kraftigt.

Trend

Sedan år 2014 har förvaltningens användande av hyrbilar varierat kraftigt mellan åren. År 2019, 2020 och 2021 låg användandet dock på en relativt stabil nivå med runt 30 000 körda kilometer per år för att sedan öka till 41 583 kilometer år 2022.

Taxi

Enligt kommunens mötes- och policy är taxi ett bra alternativ om det inte går att åka kommunalt eller om bilpoolen är fullbokad. I figur 5 samt tabell 9 och 10 redovisas antal kilometer som socialförvaltningen åkt med taxi åren 2013–2022. Statistik för år 2015 och år 2016 saknas. Uppgifterna för år 2020 är osäkra då det saknas fullständigt underlag från leverantören. De arbetsresor som registrerats på teknik- och fastighetsförvaltningen är inte medräknade.

Figur 5. Körda kilometer med taxi år 2013–2022 (Soc).

Tabell 9. Körda kilometer med taxi år 2013–2017 (Soc).

Antal kilometer med taxi år 2013–2017				
2013	2014	2015	2016	2017
16 076	17 617	-	-	22 694

Tabell 10. Körda kilometer med taxi år 2018–2022 (Soc).

Antal kilometer med taxi år 2018–2022				
2018	2019	2020	2021	2022
8 658	6 402	2 203	347	1 224

Koldioxidutsläpp

Under år 2022 orsakade förvaltningens resande med taxi 347 kilo koldioxidutsläpp. Motsvarande siffra för år 2021 var 125 kilo koldioxid och år 2020 orsakade förvaltningens resande med taxi 792 kg utsläpp av koldioxid. Koldioxidutsläppen från arbetsresor som registrerats på teknik- och fastighetsförvaltningen är inte medräknade.

Kommunens upphandlade leverantör av taxitjänster har både bilar som drivs fossilbränslefrött och med fossila drivmedel i sin fordonsflotta. För att minska utsläppen av koldioxid är det viktigt att be om en taxi som drivs med biogas eller el vid bokning.

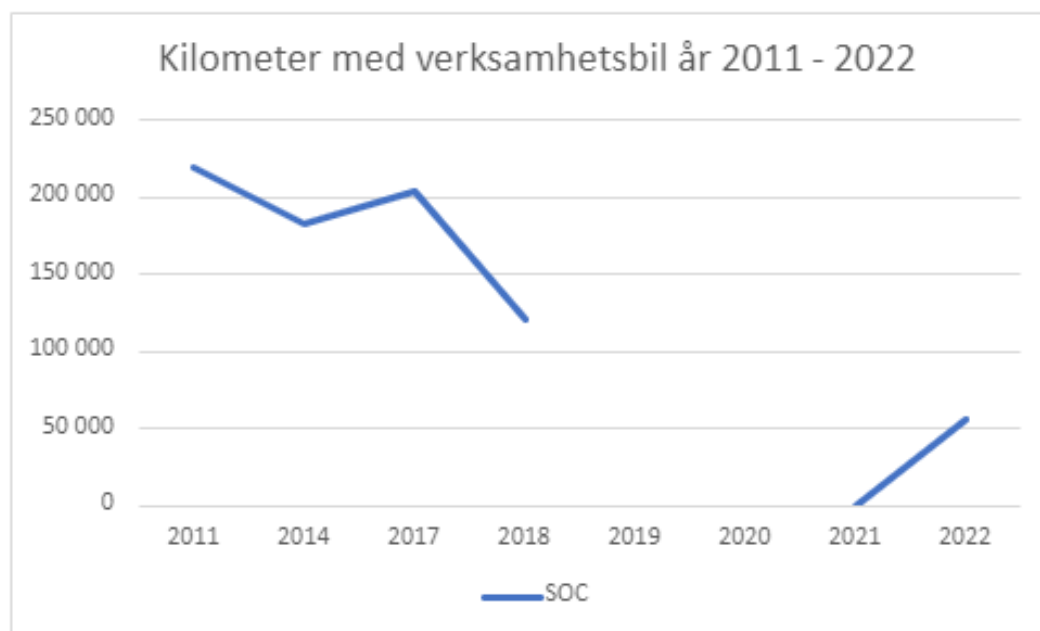
Trend

Förvaltningens resande med taxi har sedan år 2017 minskat kraftigt varje år för att sedan öka igen år 2022. Förvaltningens arbetsresor som registrerats på teknik- och fastighetsförvaltningen är inte medräknade.

Verksamhetsbil

Enligt mötes- och resepolicy ska verksamheter som har stort behov av fordon i tjänsten använda kommunens egna verksamhetsfordon. Vilken typ av fordon som är lämpligt bestäms i samråd med kommunens fordonsansvarige på teknisk- och fastighetsförvaltningen.

I figur 6 och tabell 11 redovisas socialförvaltningens tjänsteresor med verksamhetsbil mellan åren 2011–2022. Underlaget för år 2021 är osäkert och är därför inte med i sammanställningen. Statistik för åren 2019 och 2020 saknas.

Figur 6. Körda kilometer med verksamhetsbil år 2011–2022 (Soc).

Tabell 11. Körda kilometer med verksamhetsbil år 2011–2022 (Soc)

Kilometer med verksamhetsbil år 2011–2022							
2011	2014	2017	2018	2019	2020	2021	2022
219 000	183 080	203 458	121 136	-	-	-	56 001

Koldioxidutsläpp

Under 2022 orsakade förvaltningens resande med verksamhetsbilar 8 400 kg koldioxidutsläpp.

Alla kommunens verksamhetsbilar kan drivas fossilbränslefritt. De flesta personbilar drivs med biogas som produceras av restprodukter vid det kommunala avloppsreningsverket Himmerfjärdsverket och SRV Återvinning AB. Övriga drivmedel som används är HVO (biodiesel) och el.

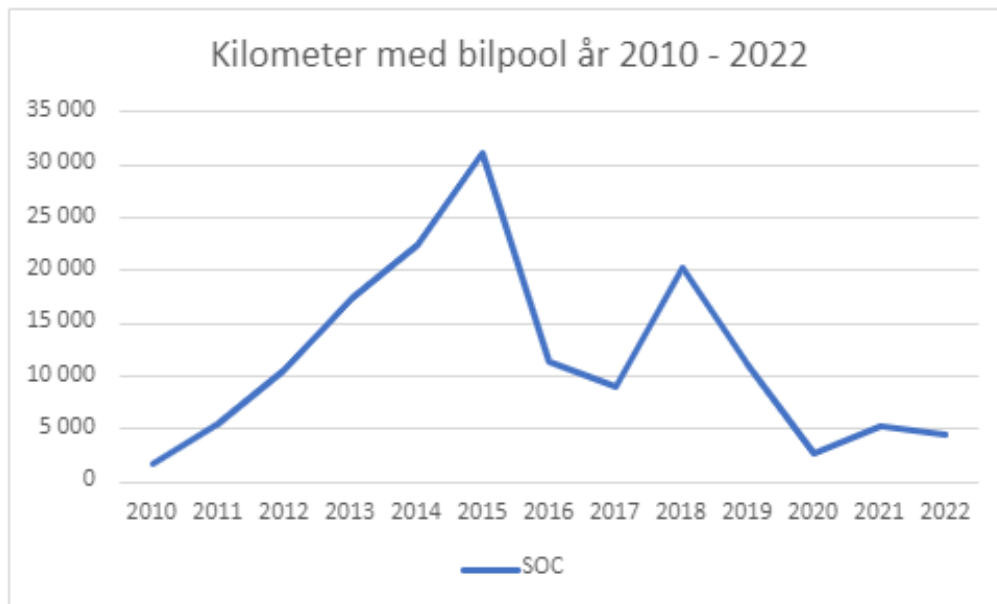
Trend

Förvaltningens användande av kommunens verksamhetsbilar under år 2021 har minskat kraftigt sedan år 2018, som är det senaste året det finns statistik för. Sedan år 2018 har teknikutvecklingen gjort att kommunen kan följa upp körandet med verksamhetsbilarna på ett mer kvalitetssäkert sätt vilket gör att åren inte är helt jämförbara. Eftersom underlag för år 2019, 2020 och 2021 går det heller inte att se någon trend.

Bilpool

Enligt mötes- och resepolicy ska du i första hand använda kommunens upphandlande bilpool för kortare resor som kräver bil. Bilarna står parkerade på de reserverade parkeringsplatserna vid kommunhuset i Tumba.

I figur 7 samt tabell 12 och 13 redovisas socialförvaltningens tjänsteresor med bilpool mellan åren 2010 och 2022.

Figur 7. Körda kilometer med bilpool år 2010–2022(Soc).

Tabell 12. Körda kilometer med bilpool år 2010–2015 (Soc).

Kilometer med bilpool år 2010–2015					
2010	2011	2012	2013	2014	2015
1 629	5 379	10 610	17 369	22 524	31 154

Tabell 13. Körda kilometer med bilpool år 2016–2022 (Soc).

Kilometer med bilpool år 2016–2022						
2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
11 318	9 030	20 348	11 121	2 664	5 168	4 479

Koldioxidutsläpp

Kommunens upphandlade bilpool är fossilbränslefri och består av sex bilar som drivs med biogas och el.

Trend

Förvaltningens användande av bilpool har minskat kraftigt sedan 2019.

07 Revidering av Bilaga 1 till Socialnämndens delegationsordning, augusti 2023 (SN/2023:00116)

Förslag till beslut

Socialnämnden antar förslaget till revidering av Bilaga 1 av Socialnämndens delegationsordning.

Sammanfattning av ärendet

Revidering av socialnämndens delegationsordning görs som regel två gånger per år för att justera felaktigheter samt anpassa delegationsordningen till lagändringar, nya rutiner eller förbättrade handläggningsåtgärder. Den senaste revideringen gjordes i mars 2023, och en mer omfattande revidering är planerad till oktober 2023.

Denna revidering avser enbart bilaga 1 till delegationsordningen som innehåller förordnanden enligt LVU och LVM. Då flera av de tidigare förordnande personerna har lämnat sina roller och ersatts med nya tjänstepersoner så behöver detta revideras för att säkerställa att de nya tjänstepersonerna kan utföra sitt arbete.

Barnkonsekvensanalys

Beslutet bedöms vara i linje med barnets bästa då det medför en ökad möjlighet för Socialnämnden att fatta rätt beslut i rätt tid för att säkerställa barns behov av stöd och skydd.

Ekonomiska konsekvenser

Beslutet medför inga ekonomiska konsekvenser.

Socialnämnd

Socialförvaltningen

Kod: 1.1.4.0

Viktor Petri Gornitzka

Dnr: SN/2023:00116

Revidering av Bilaga 1 till Socialnämndens delegationsordning, augusti 2023

Förslag till beslut

Socialnämnden antar förslaget till revidering av Bilaga 1 av Socialnämndens delegationsordning.

Sammanfattning av ärendet

Revidering av socialnämndens delegationsordning görs som regel två gånger per år för att justera felaktigheter samt anpassa delegationsordningen till lagändringar, nya rutiner eller förbättrade handläggningsåtgärder. Den senaste revideringen gjordes i mars 2023, och en mer omfattande revidering är planerad till oktober 2023.

Denna revidering avser enbart bilaga 1 till delegationsordningen som innehåller förordnanden enligt LVU och LVM. Då flera av de tidigare förordnande personerna har lämnat sina roller och ersatts med nya tjänstepersoner så behöver detta revideras för att säkerställa att de nya tjänstepersonerna kan utföra sitt arbete.

Ärendet

Revidering av socialnämndens delegationsordning görs som regel två gånger per år för att justera felaktigheter samt anpassa delegationsordningen till lagändringar, nya rutiner eller förbättrade handläggningsåtgärder. Den senaste revideringen gjordes i mars 2023, och en mer omfattande revidering är planerad till oktober 2023.

Denna revidering avser enbart bilaga 1 till delegationsordningen som innehåller förordnanden enligt LVU och LVM. Då flera av de tidigare

förordnande personerna har lämnat sina roller och ersatts med nya tjänstepersoner så behöver detta revideras för att säkerställa att de nya tjänstepersonerna kan utföra sitt arbete.

Ändringen gäller främst 1:a socialsekreterare. Anledningen till revideringen är att beslut om polishandräckning enligt 43 § 1 st 2 p LVU inte får delegeras. Däremot gäller den s.k. kompletterande beslutanderätten, vilket i detta fall innebär att *ledamot* eller *tjänsteman* som nämnden har förordnat har rätt att fatta beslutet. Till skillnad från den vanliga delegationen så kan inte socialnämnden besluta att förordna en funktion/roll (som i 1:a socialsekreterare) utan förordandet är personligt.

Anledningen till att detta behöver göras just nu och inte kan vänta till den planerade revideringen i oktober är att det för tillfället finns ett flertal 1:a socialsekreterare som inte kan fatta dessa akuta beslut då de inte är förordnande av socialnämnden. Detta medför en risk då dessa beslut kännetecknas av just deras akuta karaktär och saknas ett förordnande riskerar det att göra så att en nödvändig åtgärd förhindras.

Barnkonsekvensanalys

Beslutet bedöms vara i linje med barnets bästa då det medför en ökad möjlighet för Socialnämnden att fatta rätt beslut i rätt tid för att säkerställa barns behov av stöd och skydd.

Ekonomiska konsekvenser

Beslutet medför inga ekonomiska konsekvenser.

Underlag för beslut

- Bilaga 1 till delegationsordningen med förslag på ändringar, daterad 2023-07-26

Fastställd av

Viktor Petri Gornitzka, förvaltningsjurist

Lina Bielsa, handläggande jurist

Skickas till

Förvaltningsjurist

Bilaga 1: Förordnade i ärenden enligt LVU (1990:52) och LVM (1988:870)

Socialnämnden förordnar

i socialnämnden

ordförande Ing-Marie Viklund, 1:e vice ordförande Martina Styffe samt 2:e vice ordförande Albin Persson

att fatta beslut enligt 14 § 2 st LVU i de fall beslut inte kan avvaktas.

i nämndens ungdoms- och vuxenutskott

ordförande Martina Styffe, 1:e vice ordförande Ing-Marie Viklund samt 2:e vice ordförande Anna Marmlind samt

i nämndens barnutskott

ordförande Juliana Lahdou, 1:e vice ordförande Asiah Altjewa samt 2:e vice ordförande Albin Persson

att fatta beslut enligt 6 § 2 st, 6 a §, 11 § 1 och 2 st, 27 1 st §, 31 d §, 31 g § 2 st och 43 § LVU samt 13 § LVM i de fall beslut inte kan avvaktas.

på socialförvaltningens verksamhet IFO barn

Verksamhetschefer: Jenny Torpman Fredriksson, Katarina Lindström

Enhetschefer: Elisabeth Söderqvist, Anita Jalkegård, Joachim Litzén, Carolina Forsén, Emma Winbladh, Karin Ask-Campbell, Malin Dambrinken Löfgren

Första socialsekreterare: Patricia Lantto, Jeanette Bagger, Maria Köhn, Eva Nylén, Stephanie Hansson, ~~Sofia Winqvist~~, Johan Lindgren, Petra Tastekin, Malin Celepli, Emma Matsson, Maria Eriksson, Jenny Spik, Sandra Isabar, ~~Klara Brunqvist~~, ~~Martina Winnerdal~~, ~~Cecilia Israelsson~~, ~~Dalal Jobrail~~, ~~Josefin Özbek~~

och

på socialförvaltningens verksamhet IFO vuxen

Verksamhetschefer: Monita Gandsjö, Emma Westergren

Enhetschefer: Per Klint, Shabnam Alishah, Kadir Yilmaz, Camilla Weslien

Första socialsekreterare: Esra Ekici, Tuba Arikan, ~~Pia Ekman~~, Mattias Kubyar, Emilia Popova, Josefin Danielsson, ~~Anders Bryngelsson~~, Hala Raza, ~~Johanna Jacobsson~~, ~~Melina Roldan~~, ~~Natalia Allinger~~

och

socialsekreterare på socialjouren

Frida Bergén, Mats Erkers, Helena Holm, Lovisa Lindgren, Jens Lundberg Elisabeth Mobäck Östergren, Leena Bergell, Agneta Borg Bucknell, Helga Einarsdottir, Jill Elfström, Margaretha Kindstedt, Pia Kjellbom, Magnus Nilsson, Maria Mistander, Patric Näsström, Jenny Jerrevik, Angelica Gustafsson, Emma Bonér, Martina Duggan, Alicia Rijkens

att begära polishandräckning enligt 43 § 1 st p 2 LVU i de fall beslut inte kan avvaktas.

Socialnämnd

Kod: 1.1.6.2

Dnr: SN/2023:00271

08 Svar på remiss om Brandskyddspolicy och riktlinje för systematiskt brandskyddsarbete

Förslag till beslut

Socialnämnden godkänner remissvaret avseende Brandskyddspolicy och riktlinje för systematiskt brandskyddsarbete och översänder det till Kommunstyrelseförvaltningen för vidare hantering

Sammanfattning av ärendet

Botkyrka kommun behöver se över det systematiska brandskyddsarbetet. Ett förslag till kommunövergripande brandskyddspolicy och medföljande riktlinjer har tagits fram och lämnats till Socialnämnden för remiss.

Riktlinjerna är omfattande och kommer ge stor ledning kring hur Socialnämnden ska arbeta med det systematiska brandskyddsarbetet (SBA) framåt. De båda dokumenten redogör dels för kommunens och förvaltningarnas ansvar, dels hur detta ansvar ska genomföras.

De centrala praktiska konsekvenserna som införandet av policy- och riktlinje medför i dagsläget är att socialdirektörs roll som brandskyddsansvarig för nämnden tydliggörs samt hur förvaltningen ska arbeta för att uppnå ett tillfredställande brandskydd. Varje förvaltning förväntas även införa en roll som brandskyddskoordinator motsvarande 15 % av en heltidstjänst.

Socialnämnden anser att den övergripande brandskyddspolicyn samt riktlinjerna för brandskyddsarbetet är väl formulerade och ställer sig bakom de uttryckta målen.

Barnkonsekvensanalys

Policyn och riktlinjerna kommer inte direkt eller indirekt påverka barnets bästa avseende de delarna som påverkar socialnämndens verksamhet.

Ekonomiska konsekvenser

Ansvar som brandskyddskoordinator bedöms kunna genomföras på 15 % av en heltidstjänst. Medan detta inte direkt medför ökade kostnader så blir det en indirekt ekonomisk kostnad då en befintlig anställd kommer behöva avsätta 15% av sin befintliga arbetstid till det nya ansvaret.

Vidare behöver en brandskyddskoordinator genomföra en utbildning på sex dagar som enligt KSF:s tjänsteskrivelse kommer kosta 32 000 kronor.

Socialnämnd

Socialförvaltningen

Kod: 1.1.6.2

Viktor Petri Gornitzka

Dnr: SN/2023:00271

Svar på remiss om Brandskyddspolicy och riktlinje för systematiskt brandskyddsarbete

Förslag till beslut

Socialnämnden godkänner remissvaret avseende Brandskyddspolicy och riktlinje för systematiskt brandskyddsarbete och översänder det till Kommunstyrelseförvaltningen för vidare hantering

Sammanfattning av ärendet

Botkyrka kommun behöver se över det systematiska brandskyddsarbetet. Ett förslag till kommunövergripande brandskyddspolicy och medföljande riktlinjer har tagits fram och lämnats till Socialnämnden för remiss.

Riktlinjerna är omfattande och kommer ge stor ledning kring hur Socialnämnden ska arbeta med det systematiska brandskyddsarbetet (SBA) framåt. De båda dokumenten redogör dels för kommunens och förvaltningarnas ansvar, dels hur detta ansvar ska genomföras.

De centrala praktiska konsekvenserna som införandet av policy- och riktlinje medför i dagsläget är att socialdirektörs roll som brandskyddsansvarig för nämnden tydliggörs samt hur förvaltningen ska arbeta för att uppnå ett tillfredställande brandskydd. Varje förvaltning förväntas även införa en roll som brandskyddskoordinator motsvarande 15 % av en heltidstjänst.

Socialnämnden anser att den övergripande brandskyddspolicyn samt riktlinjerna för brandskyddsarbetet är väl formulerade och ställer sig bakom de uttryckta målen.

Ärendet

Botkyrka kommun behöver se över det systematiska brandskyddsarbetet (SBA). Förslag har lämnat för både en övergripande brandskyddspolicy och en riktlinje. Utgångspunkten är *lag om skydd mot olyckor* (2003:778).

Det systematiska brandskyddsarbetet syftar i första hand till att förebygga bränder och i andra hand till att minska konsekvenserna om brand uppstår. Det förebyggande brandskyddsarbetet ska vara strukturerat och inte personberoende.

Den övergripande brandskyddspolicyn syftar till att tydliggöra målen med brandskyddsarbetet samt redogöra för vad kommunen och respektive förvaltnings väntas genomföra inom ramen för SBA. Riktlinjerna syftar till att vara ett stöd och en guide för hur arbetet ska genomföras.

Brandskyddspolicy

Brandskyddspolicyn är grunden för det systematiska brandskyddsarbetet. Policyn fastställer Botkyrka kommuns viljeinriktning och övergripande mål för det systematiska brandskyddsarbetet i kommunens förvaltningar. I Botkyrka kommuns riktlinje för systematiskt brandskydd framgår mer detaljerat hur brandskyddsarbetet ska bedrivas. I policydokumentet redogörs dock kommunens respektive förvaltningarnas skyldigheter i punktform. De mest relevanta punkterna redogörs för nedan:

- Nämnder och förvaltningsledningar utövar ett aktivt ledarskap för brandskyddet i sina verksamheter
- All personal genomgår regelbundet verksamhetsanpassade brandskyddsutbildningar och övningar.
- All personal har kännedom om förebyggande brandskydd, alarmering och utrymning samt kunskap för att kunna ingripa vid nödläge.
- Varje förvaltning skall tillse att det finns minst en brandskyddskoordinator och/eller brandskyddsledare.
- Varje verksamhet har minst en brandskyddsansvarig som utser och organiserar brandskyddet (SBA-arbetet).
- Varje verksamhet som har ett brandlarm skall utse minst en anläggningsskötare.
- En för verksamheten anpassad organisation för utrymning och åtgärder vid brand.
- Regelbundna övningar och brandskyddsutbildningar
- Rutiner och underlag för regelbunden tillsyn av brandskyddet.
- Rutiner för uppföljning och revidering av det arbetsplatsbundna brandskyddet ska finnas och regelbundet uppdateras.
- En incident- och skaderapporteringsansvarig ska utses.

Riktlinjen för systematiskt brandskydd beskriver mer detaljerat hur brandskyddsarbetet i kommunen ska bedrivas.

Riktlinjen

- Ska läsas tillsammans med brandskyddspolicyn för Botkyrka kommun.
- Finns som stöd när det mer verksamhetsanpassade brandskyddsarbetet tas fram och implementeras.
- Redogör både för ansvar och vilka roller som behövs för att bedriva ett systematiskt brandskyddsarbete samt vilka andra arbetsmoment som krävs för ett systematiskt arbete.

Nämnden bär alltid det yttersta ansvaret för det systematiska brandskyddsarbetet enligt lagstiftning. Huvudansvaret kan inte delegeras vidare, men arbetsuppgifterna som brandskyddsarbetet innebär kan delegeras till förvaltningen. Förvaltningsdirektör har oavsett delegering det yttersta ansvaret för att det bedrivs ett systematiskt brandskyddsarbete inom egen förvaltning samt upprättat en brandskyddsorganisation. Förvaltningsdirektören ansvarar för att förvaltningen planerar det systematiska brandskyddsarbetet samt säkerställer att det finns tillräckliga resurser för att införa, driva och förbättra ett säkert brandskydd i de egna verksamheterna samt i ägda fastigheter.

Varje nämnd ska säkerställa att de har en brandskyddsansvarig och en brandskyddskoordinator. Förslaget som lagts fram i tjänsteskrivelsen från KSF är att varje förvaltningsdirektör ska delegeras som brandskyddsansvarig för respektive förvaltning, men också ges möjlighet att delegera vidare ansvaret till andra chefer.

Gällande brandskyddskoordinator är detta en ny roll som behöver delegeras. Brandskyddskoordinaorns uppgift är att samordna det övergripande brandskyddsarbetet inom en förvaltning samt delta i brandskyddsarbetet på kommunnivå som leds av brandskyddsledaren på kommunstyrelseförvaltningen. I denna uppgift ingår det att sköta den samlade administrationen gällande SBA, stötta i framtagandet av gemensamma rutiner, checklistor, utbildningar och annat som kan vara gemensamt för förvaltningens brandskyddsarbete. Brandskyddskoordinatorm är ett stöd till förvaltningsdirektören och till chefen som har ansvaret som brandskyddsansvarig. Av KSF:s tjänsteskrivelse är bedömningen att arbetet bör omfatta ca 15% av en heltidstjänst.

Förvaltningens synpunkter och förslag

Förvaltningen anser i stora drag att policy- och riktlinjerna är nödvändiga och väl utförda. Socialnämnden noterar att det anges att rollen som brandskyddsansvarig först måste delegeras till förvaltningsdirektör av Socialnämnden. Detta kommer genomföras i samband med nämndens planerade revidering av delegationsordning i oktober 2023. Sedan tidigare

finns redan möjligheten inskriven i Socialnämndens delegationsordning för förvaltningsdirektör att delegera ansvaret inom varje verksamhet/enhet. Det framgår dock inte att socialdirektör själv delegerats ansvaret av socialnämnd vilket ska korrigeras.

Vidare noterar nämnden att det rekommenderas att en brandskyddssamordnare tillsätts motsvarande en tjänst på 15%. Detta måste delegeras på samma sätt som ovan.

Barnkonsekvensanalys

Policyn och riktlinjerna kommer inte direkt eller indirekt påverka barnets bästa avseende de delarna som påverkar socialnämndens verksamhet.

Ekonomiska konsekvenser

Ansvaret som brandskyddskoordinator bedöms kunna genomföras på 15 % av en heltidstjänst. Medan detta inte direkt medför ökade kostnader så blir det en indirekt ekonomisk kostnad då en befintlig anställd kommer behöva avsätta 15% av sin befintliga arbetstid till det nya ansvaret.

Vidare behöver en brandskyddskoordinator genomföra en utbildning på sex dagar som enligt KSF:s tjänsteskrivelse kommer kosta 32 000 kronor.

Underlag för beslut

Här anges de dokument som ligger till grund för förslag till beslut, exempel:

- Tjänsteutlåtande upprättad 2023-07-31 – Svar på remiss om Brandskyddspolicy och riktlinje för systematiskt brandskyddsarbete
- Tjänsteskrivelse från KSF - Brandskyddspolicy och riktlinje för systematiskt brandskyddsarbete
- Utkast Brandskyddspolicy – 2023-05-29
- Utkast Riktlinje för Systematiskt brandskyddsarbete – 2023-05-17

Fastställd av

Viktor Petri Gornitzka, förvaltningsjurist

Waldo Inza, Säkerhetssamordnare

Skickas till

Kommunstyrelseförvaltningen

Kommunstyrelsen

Kommunstyrelseförvaltningen

Kod: 1.2.2.1

goran.sahlsten@botkyrka.se
michael.akerholm@botkyrka.se

Dnr: KS/2023:00434

Brandskyddspolicy och riktlinje för systematiskt brandskyddsarbete

Förslag till beslut

Kommunstyrelseförvaltningens förslag till beslut:

Föreslår kommunfullmäktige att anta dokumenten Policy och Riktlinje för systematiskt brandskyddsarbete i Botkyrka kommun.

Ändring av delegationsordningen i samtliga förvaltningar angående brandskyddsansvarig, att detta delegeras till förvaltningsdirektör från respektive nämnd, enligt gällande riktlinjer för systematiskt brandskyddsarbete.

Sammanfattning av ärendet

Policy och Riktlinje gällande systematiskt brandskyddsarbete syftar till att tydliggöra organisationen för brandsäkerhetsarbetet, samt höja kunskapen inom området.

Policy och Riktlinjen beskriver den hantering och grundnivå som ska gälla för det systematiska brandskyddsarbetet inom Botkyrka kommun.

Policyn beskriver syftet, omfattningen och målsättningen med det systematiska brandskyddsarbetet.

Riktlinjen är uppdelad i olika kapitel där det beskrivs och ges stöd till hur verksamheten ska bedrivas och vem som ansvarar för vad.

Riktlinjen ämnar vara ett arbetsverktyg i Botkyrka kommuns långsiktiga arbete att höja säkerhetsnivån.

Ärendet

Bakgrund

Botkyrka kommun har under året 2019 tappat de system som styrde de systematiska brandskyddsarbetet. Kommunen har också organiserat om sig vilket gör att vi även i detta arbete behöver se över hur vi skall organisera oss framöver. Under de så kallade pandemiåren så tappade vi mycket i detta arbete av naturliga skäl, vilket har gjort att många organisationer har tappat kompetens eller att personal har slutat eller gått vidare till andra tjänster.

Förvaltningens synpunkter och förslag

Delegationsordning

Idag så finns inte något skrivet i delegationsordningen angående brandskyddsansvarig enligt vår kommunjurist.

Rollen brandskyddsansvarig är reglerad i "*Lag om skydd mot olyckor (SFS 2003:778)*" och är den som ansvarar för att det systematiska brandskyddsarbetet utförs.

Vi föreslår att de görs ändring av delegationsordningen i samtliga förvaltningar angående brandskyddsansvarig, att detta delegeras till förvaltningsdirektör som i sin tur skriftligen kan delegera till chefer som är ansvariga för det systematiska brandskyddsarbetet som då blir tillika brandskyddsansvarig.

Brandskyddsansvarig är sedan den enda som kan delegera till den som skall vara tillståndsansvarig för *Brandfarliga heta arbeten* enligt våra försäkringskrav och gällande normer.

Implementering, prioritering och efterlevnad

Riktlinjen kommer att tjäna som ett stöd med att stärka upp Botkyrka kommuns hantering av det systematiska brandskyddsarbetet.

Vi behöver köpa in ett nytt SBA system för kommunen som kan hantera det systematiska brandskyddsarbetet i hela kommunen, se Tjänsteskrivelse SBA-system. SBA systemet är ett fastighetsrelaterat system och bör därför ligga hos Teknik- och fastighetsförvaltningen för systemförvaltning.

Botkyrka kommun behöver organiseras om så att vi får fler som engagerar sig samt att vi säkerställer att vi har bättre kontroll- och uppföljnings funktioner både via system och att de finns roller i organisationen som kan hjälpa till med arbetet.

Tillse att de finns personer på de roller som anges i ”Riktlinje för systematiskt brandskyddsarbete”. Det kommer att bli en kostnad i respektive förvaltning där resurser behöver tillsättas för att vi skall kunna upprätthålla dagens krav. Varje förvaltning bör utreda hur mycket tid som behöver avsättas samt budgetera för att säkerställa att verksamheterna uppfyller ställda krav. För implementering av nytt SBA-system och upprätthålla en brandskyddsorganisation så bör varje förvaltning tillsätta budget för detta. Uppskattad tid för respektive förvaltning sammanställs nedan.

Förvaltning	Tjänst	Uppskattad tid i procent
KSF	Brandskyddsledare	30%
SBF	Brandsskyddscoordinator	10%
TFF	Brandsskyddscoordinator	20%
SOC	Brandsskyddscoordinator	15%
AVUX	Brandsskyddscoordinator	10%
KOF	Brandsskyddscoordinator	10%
VOF	Brandsskyddscoordinator	30%
UF	Brandsskyddscoordinator	40%

De nya roller som tillkommit är:

- Brandskyddsledare KSF. Se ”Befattningsbeskrivning Brandskyddsledare”
- Brandskyddscoordinatorer på varje förvaltning. Se ”Befattningsbeskrivning Brandsskyddscoordinator”
- Anläggningsskötare brandlarm på varje verksamhet som har brandlarm. Se ”Regler anläggningsskötare”

Slutsats

Att inte anta detta arbetsverktyg och konkretiserande av den beslutade viljeriktningen i detta systematiska säkerhetsarbete lämnar Botkyrka kommun sårbart, samt ger stora svårigheter att följa interna och externa krav.

Ekonomiska konsekvenser av beslutet

För införandet av ett nytt SBA system så kommer kostnaden för implementering att ligga på ca 3,5 miljoner (första året) samt licenskostnad på 150 000 kr/år med obegränsade användare.

2023	2024	2025	2026
3 650 000 kr	150 000 kr	150 000 kr	150 000 kr

De nya utbildningar som tillkommer har vi uppskattat en kostnad samt tagit fram längden på varje utbildning enligt nedan.

Utbildning	Kostnad	Längd	Berörda
Brandskyddsledare	165 000 kr	22 dagar	Trygg och säkerhet
Brandskyddskoordinator	32 000 kr	6 dagar	En i varje förvaltning
Anläggningsskötare	2 500 kr	1 dag	Varje verksamhet med brandlarm
Brandskydd i Boverkets byggregler	20 000 kr	3 dagar	Säkerhet TFF

Utbildningar (befintliga)

Utbildningar till dedikerade personer för olika typer av arbete i det systematiska brandskyddsarbetet.

- Grundläggande brandskydd webbaserad, varje år. Alla medarbetare. 84% har gått utbildning och 16% som inte gått utbildningen.
- Systematiskt brandskyddsarbete webbaserad, varje år. Brandskyddsombud/chefer
- Grundläggande brandskyddsutbildning genomförs på Botkyrka brandstation, vart femte år (SBF 3 år). Alla medarbetare.
- Systematiskt brandskyddsarbete SBA genomförs på Botkyrka brandstation, vart femte år (SBF 3 år). Brandskyddsombud.
- HLR utbildningar, vart femte år. Rekommendation alla medarbetare.
- Brandfarliga heta arbeten, vart femte år. Aktuella medarbetare.
- Brandfarliga varor – grund. Berörd verksamhet.
- Brandfarliga varor – föreståndare. Berörd verksamhet.

Nya utbildningar

- Anläggningsskötartutbildning brandlarm. Brandskyddsombud, driftpersonal, medarbetare
- Anläggningsskötartutbildning sprinkler. Driftpersonal
- Brandskyddskoordinator en per förvaltning
- Brandskyddsledare för aktuella personer centralt KSF
- Brandskydd i Boverkets byggregler. Säkerhetssamordnare TFF

Pernilla Vera-Jr
Säkerhetsdirektör

Andreas Borgbrant
Enhetschef Trygghet- och säkerhet

Skickas till

Samtliga förvaltningar, förvaltningsdirektör och säkerhetsamordnare

STYRDOKUMENT

I BOTKYRKA KOMMUN

Brandskyddspolicy

Strategi
Program
Plan
Policy
Riktlinjer
Regler

Datum: 2023-05-29

Diarienummer:

Dokumentet är beslutat av:

Dokumentet beslutades den:

Dokumentet gäller för: Botkyrka kommuns nämnder och förvaltningar

Dokumentet gäller till den:

Dokumentet ersätter:

Dokumentansvarig är:

För revidering av dokumentet ansvarar:

För uppföljning av dokumentet ansvarar:

Relaterade dokument: Lag (2003:778) om skydd mot olyckor

**BOTKYRKA
KOMMUN**

Brandskyddspolicy för Botkyrka kommun

Inledning

Brandskyddspolicyn är grunden för det systematiska brandskyddsarbetet. Policyn fastställer Botkyrka kommuns viljeinriktning och övergripande mål för det systematiska brandskyddsarbetet i kommunens förvaltningar. I Botkyrka kommuns riktlinje för systematiskt brandskydd framgår mer detaljerat hur brandskyddsarbetet ska bedrivas.

Bakgrund

I "Lagen om skydd mot olyckor" ställs det krav på att fastighetsägare ska lämna en skriftlig redogörelse till kommunen avseende brandskyddet. Nyttjanderättshavare ska lämna in de uppgifter fastighetsägaren behöver till redogörelsen. Som en följd av lagstiftningen ställs även krav på att ett systematiskt brandskyddsarbete (SBA), ska bedrivas. SBA innebär att man på ett organiserat sätt planerar, utbildar, övar, dokumenterar, kontrollerar och följer upp brandskyddsarbetet i en organisation. Ett gott brandskydd skyddar er verksamhet.

Skador till följd av bränder blir ofta kostsamma och skapar stora besvär för de verksamheter som drabbas. Människor kan också komma till skada. Bostäder och arbetsplatser kan bli obrukbara på grund av att återställningsarbetena ofta är komplicerade och verksamheter kan bli tvungna att flytta till provisoriska lokaler.

Övergripande målsättning

Botkyrka kommuns systematiska brandskyddsarbete (SBA) harmoniserar med Räddningsverkets allmänna råd SRVFS 2004:3 om systematiskt brandskyddsarbete. Samtliga verksamheter i Botkyrka kommuns regi arbetar systematiskt med sitt brandskydd och arbetet ska i första hand inriktas på att förhindra att brand uppkommer och på att upprätthålla utrymningssäkerheten. Arbetssättet ska, genom bland annat riktlinjer och rutiner, ske så likartat som möjligt för att säkerställa en rimlig kommunstandard som är igenkännande för chefer och personal. Resultatet ska utvärderas och förbättras kontinuerligt genom internkontroll och vid myndighetstillsyn.

Brandskyddet ska uppnås genom organisatoriska och tekniska åtgärder som syftar till att skapa en säker och trygg miljö för alla som vistas i kommunens byggnader och verksamheter. Det ska medge en säker utrymning i händelse av brand för elever, boende, personal, besökare och andra som vistas där. Även frångängligheten ska vara säkrad, det vill säga att personer med funktionsvariation självständigt kan utrymma på ett tryggt och säkert sätt. Det ska vidare ge ett fullgott skydd mot brandskador på byggnader och inventarier.

**BOTKYRKA
KOMMUN**

Syftet med systematiskt brandskyddsarbete (SBA)

SBA syftar i första hand till att förebygga bränder och i andra hand till att minska konsekvenserna om brand uppstår. Det förebyggande brandskyddsarbetet är strukturerat och inte personberoende.

Omfattning

- Nämnder och förvaltningsledningar utövar ett aktivt ledarskap för brandskyddet i sina verksamheter.
- Verksamhetsanpassade brandskyddsorganisationer finns så att skador på person, egendom och produktion begränsas vid uppkommen brand. Organisationen är välkänd inom respektive verksamhet.
- All personal genomgår regelbundet verksamhetsanpassade brandskyddsutbildningar och övningar.
- All personal har kännedom om förebyggande brandskydd, alarmering och utrymning samt kunskap för att kunna ingripa vid nödläge.
- Fullgott systematiskt brandskyddsarbete bedrivs i alla verksamheter där brandrisker inventeras/analyseras regelbundet och utgör grund för upprättande av brandregler. Alla brandskyddsåtgärder ska utgå från en lokal riskinventering och tillgängliga resurser.
- Det systematiska brandskyddsarbetet är dokumenterat. Samtliga verksamheter ska använda det av kommunen anvisade systemet för rapportering av tillbud och skador samt det systematiska brandskyddsarbetet.
- Gränsdragningen gällande ansvar och kontrollpunkter mellan fastighetsägare och verksamheten är definierad och hålls uppdaterad.
- Rutiner för uppföljning finns och följs.

Det systematiska brandskyddsarbetet innebär att det på kommunens samtliga objekt, det vill säga där kommunen är fastighetsägare och/eller där kommunen bedriver verksamhet, ska det finnas:

- På Trygg och säkerhet KSF skall de finnas minst en Brandsskyddsledare för hela kommunen.
- Varje förvaltning skall tillse att de finns minst en Brandsskyddsledare och/eller brandskyddsledare.
- Varje verksamhet har minst en brandskyddsansvarig som utser och organiserar brandskyddet (SBA arbetet).
- Varje verksamhet som har ett Brandlarm skall utse minst en Anläggningsskötare.
- De verksamheter som innehar Brandfarlig vara skall utse en Föreståndare brandfarlig vara.
- De verksamheter som är tillståndsansvariga för Brandfarligahetaarbeten skall tillse att de finns tillräckligt med personal som kan utföra detta för entreprenörer och medarbetare.
- En för verksamheten anpassad organisation för utrymning och åtgärder vid brand.
- Regelbundna övningar och brandskyddsutbildningar.
- Byggnadsteknisk och organisatorisk dokumentation.
- Rutiner och underlag för regelbunden tillsyn av brandskyddet.
- Rutiner för uppföljning och revidering av det arbetsplatsbundna brandskyddet.
- En incident- och skaderapporteringsansvarig.

Policyn ska revideras en gång per mandatperiod och vid behov för att anpassas till ändrad lagstiftning.

2023-05-17

STYRDOKUMENT

I BOTKYRKA KOMMUN

Riktlinje för systematiskt brandskyddsarbete

Strategi
Program
Plan
Policy
Riktlinjer
Regler

Diarienummer:
Dokumentet är beslutat av:
Dokumentet beslutades den:
Dokumentet gäller för:
Dokumentet gäller:

**BOTKYRKA
KOMMUN**

Innehållsförteckning

Riktlinje för systematiskt brandskyddsarbete	3
Inledning	3
Syftet med systematiskt brandskyddsarbete (SBA)	3
Myndighetskrav (Lag om skydd mot olyckor (SFS 2003:778)	3
Allmänna råd om systematiskt brandskyddsarbete (SRVFS 2004:3)	3
Omfattning	4
Spridning av riktlinjen.....	4
Gränsdragningslista	4
Tillsyn.....	4
Incident- och skaderapportering	5
Brandskyddsorganisation.....	5
Organisation och ansvar	5
Ansvar	5
Delegering.....	5
Organisation per objekt – generell	6
Nämnd	6
Förvaltningsdirektör	6
Verksamhetschef.....	6
Brandskyddsansvarig (Verksamhetsansvarig)	7
Brandskyddskontrollant/ Brandskyddsombud	7
Fastighetsägaransvar.....	7
Medarbetare.....	8
Brandskyddsledare	8
Brandskyddskoordinator.....	8
Fastighetsförvaltare	8
Föreståndare för brandfarlig vara.....	8
Brandfarliga heta arbeten på tillfällig arbetsplats	8
Anläggningsskötare brandlarm.....	9
Incident- och skaderapporteringsansvarig = Brandskyddsansvarig.....	9
Organisation per objekt – skola	10
Verksamhet, till vänster i bilden nedan	10
Fastighetsägare, till höger i bilden nedan	10
Organisation per objekt –	11
Verksamhet, till vänster i bilden nedan	11
Fastighetsägare, till höger i bilden nedan	11
Beredskapsorganisation (verksamhetsansvar)	12
Utrymningsorganisation	12
Utrymningsledare	12
Utrymningsorganisation per objekt – kommunhus	12
Årshjul för systematiskt brandskyddsarbete (SBA)	13
Brandskyddspolicy	13
Brandskyddsorganisation	13
Riskhantering	14
Regler och rutiner	14
Nödlägesberedskap	14
Utbildning/kunskap	14
Byggnads- och verksamhetsbeskrivning	14
Övernattning i lokaler	14
Kontrollsystem	15
Uppföljning	15

Riktlinje för systematiskt brandskyddsarbete

Inledning

Riktlinjen för systematiskt brandskydd beskriver mer detaljerat hur brandskyddsarbetet i kommunen ska bedrivas. Riktlinjen:

- Ska läsas tillsammans med brandskyddspolicyn för Botkyrka kommun.
- Finns som stöd när det mer verksamhetsanpassade brandskyddsarbetet tas fram och implementeras.
- Redogör både för ansvar och vilka roller som behövs för att bedriva ett systematiskt brandskyddsarbete samt vilka andra arbetsmoment som krävs för ett systematiskt arbete.

Syftet med systematiskt brandskyddsarbete (SBA)

SBA handlar om att fastighetsägare och ansvariga för en verksamhet tillsammans tar ett helhetsansvar för att förebygga brand och förhindra eller begränsa skador till följd av en brand.

Detta är ett lagstadgat arbete som ska bedrivas för att öka allas trygghet och säkerhet samt skydda egendom. Ett sådant arbetssätt innebär också att kunskaperna inom brandskydd underhålls och utvecklas inom verksamheten. Omfattningen av det systematiska brandskyddsarbetet styrs av den verksamhet som bedrivs inom byggnaden eller anläggningen och hur denna utvecklas och förändras. Behov av kommunikation finns i första hand med dem som äger, nyttjar eller vistas på objektet och i andra hand med de myndigheter som utför tillsyn. Inom varje verksamhet finns det en brandskyddsansvarig med särskilt ansvar för brandskydd och dokumentation. ***Det är alltid högsta chef som är ansvarig på respektive förvaltning.***

Systematiskt brandskyddsarbete (SBA) handlar om att känna till vilket brandskydd som finns i byggnaden och hur det ska upprätthållas över tid. Det handlar också om att personalen ska förberedas på vad de ska göra om det börjar brinna.

Ett systematiskt brandskyddsarbete kan helt enkelt ses som ett sätt att ha ordning och reda i sitt brandskydd.

Myndighetskrav (Lag om skydd mot olyckor (SFS 2003:778))

Enligt Lag (2003:778) om skydd mot olyckor så skall den som äger en byggnad eller den som bedriver verksamhet i en byggnad eller annan anläggning vidta de åtgärder som krävs för att förhindra uppkomst av brand och för att begränsa skador till följd av brand.

Allmänna råd om systematiskt brandskyddsarbete (SRVFS 2004:3)

Lagen säger ju inget konkret om vad SBA faktiskt innebär, därför har Myndigheten för samhällsskydd och beredskap - MSB get ut en författning SRVFS 2004:3 som beskriver SBA lite mer ingående.

En sammanfattning av vad dokumentationen i allt väsentligt enligt SRVFS 2004:3 skall innehålla är:

- Beskrivning av byggnader och verksamhet med dess förutsättningar och risker ur ett brand- och utrymningsperspektiv.
- Brandskyddsregler. (Vad gäller för levande ljus, brandfarliga arbeten, tobaksrökning, mm)
- Ansvarsfördelning mellan ägare och nyttjare (Gränsdragningslista).
- Organisation och instruktioner för såväl det förebyggande arbetet som vid uppkommen incident/brand/utrymning.
- Rutiner för information till hantverkare och besökare där det är nödvändigt.
- Plan för utbildningar, övningar, underhåll av brandskyddsobjekt (till exempel rökluckor och släckare) och kontrollronder.

- Genomförda utbildningar, övningar och revisioner av SBA.
- Ritningar över risker och tekniska brandskyddsobjekt.
- Genomförda och planerade förändringar i organisationen, byggnaden eller verksamheten och som påverkar brandskyddet bör framgå av dokumentationen.

Omfattning

Riktlinjen beskriver SBA på ett övergripande plan och dokumentet är mer konkret än kommunens brandskyddspolicy. Riktlinjen omfattar samtliga nämnder och förvaltningar som kan använda riktlinjen som stöd i sitt arbete med SBA. Varje nämnd och förvaltning kommer behöva ta fram egna dokument, regler och liknande för att till fullo kunna anpassa brandskyddsarbetet till respektive verksamhet. Ytterligare information och stöd i brandskyddsarbetet går att hitta på kommunens intranät.

Dokumentet kan även vara ett stöd i de fall kommunen endast bedriver verksamhet i en byggnad eller endast är fastighetsägare. I dessa fall är det av extra vikt att gränsdragningslistan och hyresavtalet mellan hyresvärden och hyresgästen som redogör ansvarsförhållanden är tydlig.

Spridning av riktlinjen

Kommunstyrelsen ansvarar för att informera om riktlinjen. Övriga nämnder ansvarar för att riktlinjen implementeras och tillämpas i den egna verksamheten.

Gränsdragningslista

Dokumentet visar ansvarsfördelningen mellan hyresvärden och hyresgästen, i detta fall den som bedriver verksamhet i en byggnad och den som äger byggnaden. Gränsdragningslistan är en del av hyresavtalet.

Tillsyn

Det är räddningstjänsten som utför tillsyn på kommunala verksamheter. Hur ofta tillsyn görs beror på vilken typ av verksamhet som bedrivs och hur bra brandskyddet är. Vad som granskas vid tillsyn är anpassat till vilken typ av byggnad det rör sig om samt vilken typ av verksamhet som bedrivs i byggnaden. Under tillsyn granskas bland annat:

- den skriftliga dokumentationen av brandskyddet
- att dokumentationen är tydlig på ett sådant sätt att berörda kan redogöra för verksamhetens brandskydd
- om fastighetsägaren och verksamheten har tillräcklig kunskap om objektets risker och dess brandskydd
- om det finns förutsättningar för nödvändigt underhåll av brandskyddsåtgärderna
- om medarbetarna har tillräcklig utbildning gällande brandskydd och har förutsättningar att agera vid ett nödläge
- om tillräckliga rutiner kopplat till brandskydd och agerandet vid nödläge finns.
- om brandfarliga varor finns samt om tillstånd och rutiner kopplat till dessa finns

Vid tillsyn ska representanter för både fastighetsägaren och verksamheten finnas närvarande. Deltagarna ska ha utpekat ansvar och mandat gällande brandskyddsarbetet och lämpligen deltar brandskyddsansvarig vid tillsynen.

Se bilaga:

”En vägledning inför Södertörns brandförsvärsförbund - räddningstjänstens tillsyn”

Incident- och skaderapportering

Det är viktigt att incidenter och tillbud rapporteras, på så vis kan dessa hanteras, åtgärdas och följas upp. Rapporteringen ska ske i det av kommunen anvisade systemet.

Brandskyddsorganisation

Brandskyddsorganisation ska byggas utefter både fastighetsägarens och verksamhetsägarens ansvar. Fastighetsägaren ansvarar för det byggnadstekniska brandskyddet som utrymningsvägar, skyltar, till- och frångänglighet. Begreppet frångänglighet handlar om att personer med funktionsnedsättning på ett självständigt, tryggt och säkert sätt kan utrymma eller sätta sig i säkerhet.

Verksamhetens organisation ska byggas i två delar. Den ena delen är en kontrollfunktionsdel som säkerställer bland annat utbildningsbehov och rutiner kring egenkontroll (SBA-kontroller) och uppföljning. Den andra delen är en beredskapsorganisation som är tränad att ingripa vid brand och annan fara. Det är av vikt att organisationen är anpassad till verksamheten. Enligt brandskyddspolicyn för Botkyrka kommun är det respektive nämnd som är ansvarar för att en anpassad brandskyddsorganisation inrättas.

Organisation och ansvar

Ansvar

Ansvar för brandskyddet ligger enkelt uttryckt hos högsta chefsnivå för verksamheten och hos fastighetsägaren. Ansvar behöver trots det ändå fördelas i olika nivåer. Nedan beskrivs hur det fördelas inom Botkyrka kommuns verksamheter. Respektive nämnd har ansvar att fråga efter och följa upp arbetet enligt gällande policy och riktlinjer. Förvaltningsledningens ansvar är att stödja och säkerställa att arbetet bedrivs enligt gällande policy och riktlinjer. Respektive verksamhetslednings ansvar är att se till att arbetet utförs enligt gällande policy och riktlinjer.

Delegering

Nämnden bär alltid det yttersta ansvaret för det systematiska brandskyddsarbetet enligt lagstiftning. Huvudansvaret kan inte delegeras vidare, men arbetsuppgifterna som brandskyddsarbetet innebär kan delegeras till förvaltningen. Förvaltningsdirektör har oavsett delegering det yttersta ansvaret för att det bedrivs ett systematiskt brandskyddsarbete inom egen förvaltning samt upprättat en brandskyddsorganisation. Delegering av **brandskyddsansvarig** så kan detta endast ske i chefsled, se vidare under brandskyddsorganisation.

Övriga **arbetsuppgifter** såsom brandskyddsombud och utrymningsledare kan delegeras, men utan ansvar.

Vid delegering så skall de säkerställas att den person som man delegerar uppgiften till har rätt kompetens och utbildning samt att delegeringen ska undertecknas av chef och medarbetare.

Förvaltningsdirektör som inte delegerat brandskyddsansvaret är att betrakta som tillika brandskyddsansvarig enligt denna riktlinje.

Med objekt menas i denna riktlinje både byggnaden/anläggningen och verksamhetens brandskydd.

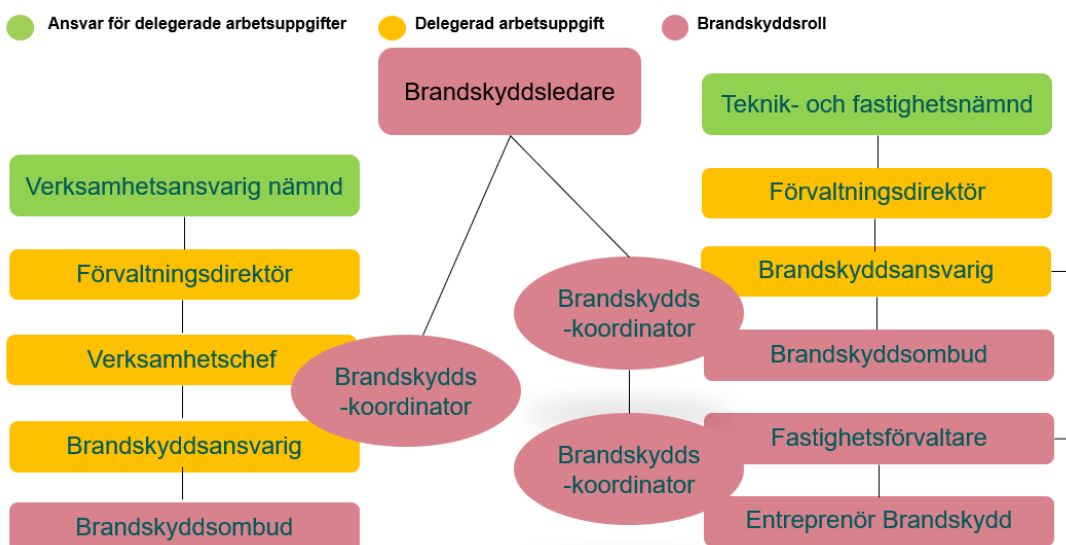
Organisation per objekt – generell

I gränsdragningslistan framgår det vem som är ansvarig för vad i brandskyddet.

Bilden nedan är en illustration över hur brandskyddsorganisationen kan se ut för verksamheten och fastighetsägaren. På kommande sidor beskrivs organiseringen mer utförligt, använd bilden som stöd.

Bilderna visar brandskyddsorganisationen för verksamheterna och fastighetsägaren.

Brandskyddsorganisation

Nämnd

Enligt lag är det varje nämnd som bär det yttersta ansvaret för efterlevnaden av lagen samt det systematiska brandskyddsarbetet (SBA). Nämnden ska säkerställa att det i skälig omfattning hålls utrustning för släckning av brand och för livräddning vid brand eller annan olycka. I övrigt ska nämnden vidta de åtgärder som behövs för att förebygga brand och för att hindra eller begränsa skador till följd av brand. Nämnden har det yttersta ansvaret att säkerställa att frångängligheten är säkrad, det vill säga att personer med funktionsnedsättning självständigt kan utrymma på ett tryggt och säkert sätt. Huvudansvaret för brandskyddsarbetet kan inte delegeras vidare men arbetsuppgifterna kan delegeras till en förvaltning. Respektive nämnd ansvarar för att delegationsordningen är uppdaterad och anpassad till brandskyddsarbetet.

Förvaltningsdirektör

Förvaltningsdirektören ansvarar för att förvaltningen planerar det systematiska brandskyddsarbetet samt säkerställer att det finns tillräckliga resurser för att införa, driva och förbättra ett säkert brandskydd i de egna verksamheterna samt i ägda fastigheter. Säkerställa att arbetet bedrivs enligt gällande policy och riktlinjer. Skriftlig delegation skall ske till chefer som är ansvariga för det systematiska brandskyddsarbetet.

Verksamhetschef

Verksamhetens brandskyddsuppgifter delegeras av förvaltningsdirektören till den som ansvarar för en verksamhet, ofta till en verksamhetschef eller person med liknande befattning. Denne har i uppgift att säkerställa att det finns en organisation som har

kompetens och resurser för att fullfölja verksamhetens ansvar för brandskyddet. Verksamhetslednings ansvar är att se till att arbetet utförs enligt gällande policy och riktlinjer. Verksamhetschef kan även ha rollen som brandskyddsansvarig om hen är högsta chef placerad på verksamheten.

Brandskyddsansvarig (Verksamhetsansvarig)

Alla företag och verksamheter ska enligt lagen om skydd mot olyckor arbeta med systematiskt brandskyddsarbete (SBA) och ha en brandskyddsansvarig. Den brandskyddsansvarige har ansvar att det utförs regelbundna kontroller av brandskyddet och att personalen får regelbunden brandskyddsutbildning, samt samordna brandskyddsfrågorna i den egna organisationen.

Den som är brandskyddsansvarig har i uppgift att planera, samordna och följa upp brandskyddsarbetet samt underhålla/uppdatera dokumentationen som ligger inom ansvarsområdet. Arbetet måste anpassas så frångänglighetsperspektivet beaktas, vilket exempelvis innebär att rutiner och övningar anpassas. Brandskyddsansvarig ska också säkerställa att brandskyddskontroller och eventuella åtgärder genomförs samt rapportera vid incidenter/tillbud.

Brandskyddskontrollant/ Brandskyddsombud

I de fall brandskyddsansvarig för en verksamhet inte har möjlighet att utföra brandskyddsuppgifterna kan en brandskyddskontrollant utses. Denna måste ges rätt förutsättningar för sitt uppdrag och kontrollantens uppgift är att genomföra SBA-kontroller enligt uppgjord egenkontrollplan. Vilken funktion denne har i sitt ordinarie arbete har mindre betydelse, det viktiga är att personen är lämplig som brandskyddskontrollant. Fel och brister som upptäcks under den dagliga driften samt under brandskyddskontroll ska rapporteras till brandskyddsansvarig per verksamhet.

Utrymningsledare

Utrymningsledarna ser till att utrymningen sker på ett säkert sätt, att de som är i behov av extra assistans får den hjälp som krävs samt att alla personer har tagit sig från de utrymda lokalerna till den anvisade återsamlingsplatsen. För att skapa rätt förutsättningar till en säker utrymning kan det med fördel finnas flera utrymningsledare på varje arbetsplats. På så sätt kan ni säkerställa att varje avdelning eller våningsplan har en eller flera utrymningsledare på plats. Utrymningsledare skall bära väst märkt med "UTRYMNINGSLEDARE" för att övriga personer snabbt ska kunna identifiera utrymningsledaren.

Fastighetsägaransvar

Fastighetsägarens brandskyddsuppgifter delegeras från förvaltningsdirektör till Brandskyddsansvarig. Denne har i uppgift att säkerställa att det finns en organisation som har kompetens och resurser för att fullfölja fastighetsägarens ansvar för brandskyddet. Denne har i uppgift att planera, samordna och följa upp brandskyddsarbetet samt underhålla/uppdatera dokumentationen som ligger inom ansvarsområdet. Arbetet måste anpassas så frångänglighetsperspektivet beaktas, vilket exempelvis innebär att rutiner och övningar anpassas. Brandskyddsansvarig ska också tillse att revision/uppföljning av det systematiska brandskyddsarbetet genomförs samt rapportera incidenter/tillbud till förvaltningsdirektör.

Denne är kravställare till fastighetsförvaltaren. Fastighetsägarens ansvar gentemot verksamheten regleras i en gränsdragningslista, i listan framgår det vilken part som ansvarar för respektive del i brandskyddet.

Medarbetare

Samtliga medarbetare har ett egenansvar och ska ha kännedom om förebyggande brandskydd, alarmering och utrymning samt kunskap för att kunna ingripa vid nödläge. Detta fås genom utbildning som anpassas till respektive verksamhet och medarbetarens arbetsuppgifter. Medarbetare har i ansvar att rapportera tillbud och brister i brandskyddet till brandskyddsansvarig. Brandskyddsansvarig är ansvarig för att samtliga medarbetare tillgodoser sig kunskapen.

Brandskyddsledare

Brandskyddsledaren är placerad i Kommunstyrelseförvaltningen och är ett stöd för övriga förvaltningars brandskyddscoordinatorer och organisationens expert gällande brandskydd och självständigt axla ansvaret med att planera, organisera och följa upp brandskyddsarbetet.

Brandskyddscoordinator

Brandskyddscoordinatorernas uppgift är att samordna det övergripande brandskyddsarbetet inom en förvaltning samt delta i brandskyddsarbetet på kommunnivå som leds av brandskyddsledaren på kommunstyrelseförvaltningen. I denna uppgift ingår det att sköta den samlade administrationen gällande SBA, stötta i framtagandet av gemensamma rutiner, checklistor, utbildningar och annat som kan vara gemensamt för förvaltningens brandskyddsarbete. Brandskyddscoordinatorn är ett stöd till förvaltningsdirektören och till chefen som har ansvaret som brandskyddsansvarig.

Fastighetsförvaltare

Fastighetsförvaltaren tillser genom hyreskontraktet att hyresgästen tillika verksamhetsansvarig får tillgång till gränsdragningslista gällande det systematiska brandskyddsarbetet. Fastighetsförvaltaren genomför årlig revision/uppföljning av det systematiska brandskyddsarbetet tillsammans med fastighetsägarens brandskyddsansvarig.

Föreståndare för brandfarlig vara

För att få hantera och förvara brandfarliga varor yrkesmässigt behövs tillstånd. Om tillstånd behövs beror dels på vilken verksamhet som bedrivs, dels på hur stor mängd brandfarliga varor som hanteras. Exempelvis kan gasol, vätgas, bensen och spolarvätska klassas som brandfarlig vara. Tillstånd söks hos räddningstjänsten. Det ska alltid finnas minst en föreståndare och en ställföreträdande föreståndare för hantering av brandfarliga varor, dessa ska anmälas till räddningstjänsten. Brandskyddsansvarig är ansvarig för att ordinarie och ställföreträdare föreståndare tillsätts och att dessa har rätt förutsättningar för sitt uppdrag.

Brandfarliga heta arbeten på tillfällig arbetsplats

Utförs i team om tre roller, brandvakt, hetaarbetare och tillståndsansvarig som alla spelar nyckelroller för att brandfarliga heta arbeten på tillfällig arbetsplats ska kunna utföras på ett tryggt och säkert sätt. Innan arbetet kan påbörjas måste en riskbedömning göras och tillstånd ges. Riskbedömningen görs tillsammans i teamet. För att utföra dessa arbeten krävs ett giltigt certifikat. Utbildning, riskbedömning och 13 säkerhetsregler hjälper dig att göra rätt och undvika brand. Samtliga stora försäkringsbolag i Sverige ställer krav på att brandfarliga heta arbeten på tillfällig arbetsplats skall utföras av certifierade hetaarbetare. Kraven regleras i SBF 2022 (Svenska brandskyddsföreningen) och i våra försäkringar.

Tillståndsansvarig

Den tillståndsansvarige är beställarens representant och är den som tillsammans med heta arbetaren och brandvakten bedömer faran för brand på plats där arbetet ska utföras. Till sin hjälp har denne en tillstånds- och kontrollista. Det är den tillståndsansvarige som ger skriftligt tillstånd för arbetet och inga brandfarliga heta arbeten på tillfällig arbetsplats få påbörjas innan tillståndet är undertecknat.

För att vara behörig att utfärda tillstånd krävs ett giltigt certifikat samt att arbetsuppgiften är *skrifligen delegerad* från brandskyddsansvarig till medarbetare som skall vara tillståndsansvarig. Tillståndsansvarig kan ej delegeras till entreprenör förutom i byggprojekt där totalansvaret överlåtits till entreprenör i de fall detta har delegerats i kontraktet.

Hetaarbetare

Hetaarbetaren är den som utför själva arbetsuppgiften. För att få göra det krävs ett giltigt certifikat.

Brandvakt

Brandvaktens uppgift är att bevaka så att brand inte uppstår under och efter arbetet. Efterbevakning efter att arbetet har utförts måste alltid ske. För att vara behörig att agera brandvakt krävs ett giltigt certifikat.

Anläggningsskötare brandlarm

Fastighetsägaren har delegerat till driftchef att utse minst två anläggningsskötare per anläggning som har huvudansvaret för brandlarm och automatiskt vattensprinklersystem. Fastighetsägaren har även delegerat till verksamheten som skall utse minst en person på varje anläggning som skall vara anläggningsskötare på brandlarm. Anläggningsskötare ska ha erforderlig utbildning och ha möjlighet att avsätta nödvändig tid för att sitta uppdrag i fastigheten.

Incident- och skaderapporteringsansvarig = Brandskyddsansvarig

Denne har i uppgift att rapportera incidenter/tillbud/skador som uppkommer i samband med brandskyddsarbetet. Detta ska rapporteras i det av kommunen anvisade systemet för rapportering av tillbud och skador samt det systematiska brandskyddsarbetet. Brandskyddsansvarig ansvarar att uppgiften tilldelas till lämplig funktion, exempelvis brandskyddskontrollant eller fastighetsförvaltare.

Organisation per objekt – skola

Nedan beskriver ett exempel på hur brandskyddet kan organiseras.

Ansvarsförhållandena mellan verksamhetsägaren och fastighetsägaren tydliggörs i gränsdragningslistan.

Verksamhet, till vänster i bilden nedan

Utbildningsnämnden delegerar brandskyddsansvaret till förvaltningsdirektören. Förvaltningsdirektören delegerar brandskyddsansvaret till en rektor via en verksamhetschef. Rektorn utser vaktmästaren till brandskyddsombud. Brandskyddscoordinator samordnar brandskyddsfrågor på förvaltningen och deltar i brandskyddsforum.

Fastighetsägare, till höger i bilden nedan

Nämnd delegerar brandskyddsansvaret till förvaltningsdirektören. Förvaltningsdirektören delegerar brandskyddsansvaret till en medarbetare som innehar ett ansvar för tekniskt brandskydd. Vidare finns fastighetsförvaltare som har ansvar för att utföra årlig revision/uppföljning per fastighet. Brandskyddscoordinator samordnar brandskyddsfrågor på förvaltningen och deltar i brandskyddsforum.

Brandskyddsorganisation skola

Organisation per objekt –

Nedan beskriver ett exempel på hur brandskyddet kan organiseras.

Ansvarsförhållandena mellan verksamhetsägaren och fastighetsägaren tydliggörs i gränsdragningslistan. I de fall flera förvaltningar är verksamma i samma byggnad, likt kommunhuset, måste en särskild brandskyddsorganisation inrättas.

Brandskyddsdocumentation bör upprättas för varje våningsplan. I dessa fall bör dessutom en sammanställning finnas över de sammantagna riskerna och det övergripande brandskyddet. I de fall flera verksamheter är verksamma i samma byggnad är det av extra vikt att ansvarsförhållandena är tydliga och kända för samtliga som vistas i lokalerna.

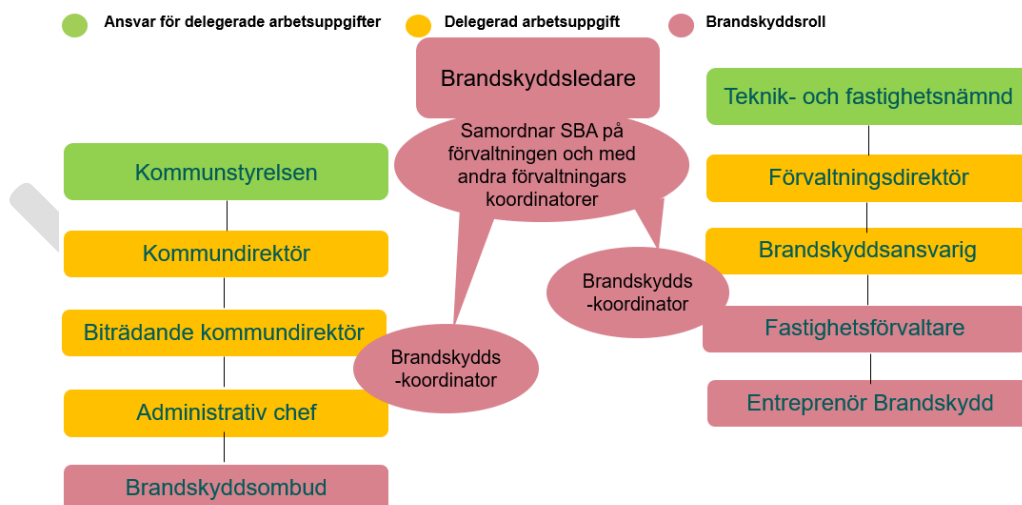
Verksamhet, till vänster i bilden nedan

Högsta chef ansvarar för att ta fram en brandskyddsorganisation med brandskyddskontrollanter. Dessa kontrollanter rapporterar i sin tur till en specifik utpekad chef som ansvarar för brandskyddsarbetet.

Fastighetsägare, till höger i bilden nedan

Nämnd delegerar brandskyddsansvaret till förvaltningsdirektören. Förvaltningsdirektören delegerar brandskyddsansvaret till en medarbetare som innehar ett ansvar för tekniskt brandskydd. Vidare finns fastighetsförvaltare som har ansvar för att utföra årlig revision/uppföljning per fastighet.

Brandskyddsorganisation

Beredskapsorganisation (verksamhetsansvar)

Utrymningsorganisation

Utrymningsorganisationen kan med fördel byggas på brandskyddsorganisationens kontrollfunktionsdel. Verksamhetens brandskyddsansvarig ansvarar för utrymningsorganisationen och brandskyddskontrollanten är samordnare för utrymning. I många verksamheter behöver utrymningsledare tillsättas för att hjälpa till vid en utrymning och för att säkerställa att lokalerna utryms. Brandskyddsansvarig ansvarar för att en utrymningsorganisation etableras, att rutiner för utrymningsförfarandet tas fram samt rutiner för hur verksamheten återgår efter att nödsituationen är hanterad.

Utrymningsledare

Utrymningsledarna ser till att utrymningen sker på ett säkert sätt, att de som är i behov av extra assistans får den hjälp som krävs samt att alla personer har tagit sig från de utrymda lokalerna till den anvisade återsamlingsplatsen. För att skapa rätt förutsättningar till en säker utrymning kan det med fördel finnas flera utrymningsledare. På så sätt kan ni säkerställa att varje avdelning eller våningsplan har utrymningsledare på plats. Utrymningsledare skall använda en väst märkt med "UTRYMNINGSLEDARE" för att övriga personer snabbt ska kunna identifiera utrymningsledaren.

Utrymningsorganisation per objekt – kommunhus

Nedan beskriver ett exempel på hur utrymningsorganisationen kan organiseras.

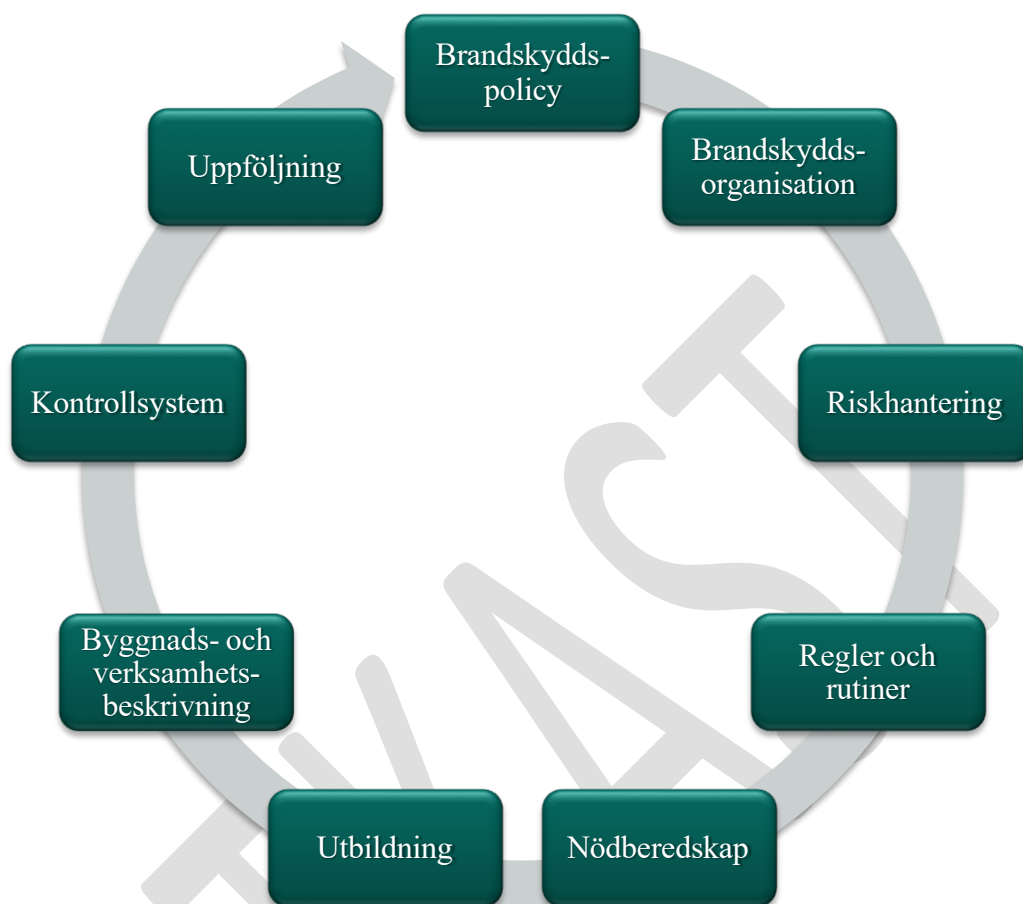
I de fall flera förvaltningar är verksamma i samma byggnad, likt kommunhuset, måste en särskild utrymningsorganisation inrättas. I dessa fall är det extra viktigt att ansvarsförhållandena är tydliga och kända för samtliga som vistas i lokalerna. Samtliga ytor i byggnaden måste ingå i någon förvaltnings ansvarsområde gällande utrymning. Utrymningsorganisationen kan med fördel byggas på verksamhetens brandskyddsorganisation.

Varje förvaltning ansvarar för sin organisation gällande utrymning, brandskyddsansvarig ansvarar för att utse utrymningsledare. Det krävs ofta flera utrymningsledare per våningsplan. Dessa rapporterar i sin tur till brandskyddsansvarig.

Utrymningsorganisation

Årshjul för systematiskt brandskyddsarbete (SBA)

Brandskyddspolicy

Brandskyddspolicyn ska revideras en gång per mandatperiod eller om behov uppstår. Policyn visar viljeriktningen för brandskyddsarbetet. Kommunstyrelsen ansvarar för framtagandet och revidering av brandskyddspolicyn. Respektive nämnd ansvarar för att brandskyddspolicyn efterlevs.

Brandskyddsorganisation

Brandskyddsorganisation ska byggas utefter både fastighetsägarens och verksamhetens ansvar. Fastighetsägaren ansvarar för det byggnadstekniska brandskyddet som utrymningsvägar, skyltar, till- och frångänglighet. Begreppet frångänglighet handlar om att personer med funktionsnedsättning på ett självständigt, tryggt och säkert sätt kan utrymma eller sätta sig i säkerhet. Verksamhetens organisation ska byggas i två delar. Den ena delen är en kontrollfunktionsdel som säkerställer bland annat utbildningsbehov och rutiner kring egenkontroll och uppföljning. Den andra delen är en beredskapsorganisation som är tränad att ingripa vid brand och annan fara. Det är av vikt att organisationen är anpassad till verksamheten. Enligt brandskyddspolicyn för Botkyrka kommun är det respektive nämnd som är ansvarar för att en anpassad brandskyddsorganisation inrättas.

Riskhantering

Riskhantering ska göras per verksamhet för att identifiera risker och åtgärder. Respektive brandskyddsansvarig ansvarar för att riskhanteringen och eventuella åtgärder genomförs och dokumenteras.

Regler och rutiner

Baserat på identifierade risker ska de nu hanteras, åtgärdas och spridas så alla har god kännedom om de framtagna reglerna och rutinerna. Det kan vara regler och rutiner kring levande ljus eller kokplattor och kaffebryggare. Brandskyddsansvarig har i uppgift att se till att regler och rutiner tas fram och följs. Samordnaren på förvaltningen kan vara ett stöd i framtagandet av dokumenten, så dessa blir likvärdiga.

Nödlägesberedskap

Denna del syftar till att förbereda beredskapsorganisationen och samtliga som vistas i lokalerna på en nödsituation. En handlingsplan för att hantera en brand ska finnas med utgångspunkt *Rädda, varna, larma, släck, utrym*. Rutiner för hur agerandet vid återsamlingsplatsen ska se ut samt hur verksamheten återgår efter en nödsituation ska finnas. Beroende på verksamhet kan planer för tillfälliga lokaler och produktionsavbrott behövas. Brandskyddsansvarig har i uppgift att se till att rutiner tas fram och följs

Utbildning/kunskap

Samtlig personal ska vara grundutbildad i brandskydd. Chefer ska ha god insikt i vad som krävs av en verksamhet för att uppnå ett tillfredsställande brandskyddsarbete. Personal som har delegerats uppgiften att vara brandskyddsansvarig (endast chefer), brandskyddsledare, brandskyddscoordinator eller brandskyddskontrollant ska ha en särskild utbildning i att utföra egenkontroller och i övrigt samordna det systematiska arbetet. Nyanställd personal och vikarier ska ges möjlighet till grundutbildning så snart som möjligt vid anställning.

Byggnads- och verksamhetsbeskrivning

Dokumentation som beskriver det byggnadstekniska brandskyddet samt verksamheten som bedrivs i lokalerna ska finnas dokumenterat. Vid egenkontrollronder, tillsyn och övningar är det bra att ha dokumentationen till hands. Dokumentationen bör finnas samlad. Dokumentationen bör om möjligt förvaras där den berörda verksamheten bedrivs och den ska finnas tillgänglig vid tillsyn.

Den bör uppdateras regelbundet och vid behov. Nämnden som är ansvarig för fastighetens brandskydd är ansvarig för att ta fram den byggnadstekniska brandskyddsdocumentationen och nämnden som är ansvarig för verksamhetens brandskydd ansvarar för att dokumentationen som beskriver verksamheten tas fram.

Övernattning i lokaler

I samband med till exempel större idrottsevenemang eller liknande uppstår ibland behovet av att låta ett större antal personer övernatta i skolsalar eller motsvarande. En sådan byggnad är egentligen inte utformad för att sova i och därför kan vissa nödvändiga skydd saknas. Om det arrangeras sådana övernattnings ställs vissa krav på uthyraren och arrangören. Dels handlar det om att vidta de åtgärder som krävs för att ett skäligt skydd är anordnat för de som ska övernatta och att anmälan för kännedom om evenemanget sker till brandförsvaret. På Södertörns brandförsvarfsförbunds hemsida finns information om vilka krav som gäller vid tillfällig övernattnings och blanketter som ska fyllas i och skickas för kännedom till brandförsvaret.

Kontrollsystem

Denna del beskriver hur och när egenkontroller ska genomföras. Egenkontrollerna ska dokumenteras i det av kommunen anvisade systemet och egenkontrollerna kan utföras med hjälp av exempelvis checklistor. Checklistorna måste vara anpassade efter verksamheten och det byggnadstekniska brandskyddet.

Egenkontroller ska göras av både den som är ansvarig för det byggnadstekniska brandskyddet och av den som är ansvarig för verksamhetens brandskydd. Vem som ska kontrollera vad framgår ansvarsfördelningen i gränsdragningslistan.

Brandskyddsansvarig är ansvarig att egenkontroller genomförs och dokumenteras.

Uppföljning

Arbetet följs upp, utvärderas och vid behov förändras moment. Utgångspunkten är att arbetet ständigt ska förbättras. Uppföljningen bör ske årligen och vid uppföljningen ska varje moment i årshjulet gås igenom, även tillbudsrapporteringen ska ingå i uppföljningsarbetet. Samtliga som ingår i brandskyddsorganisationen och har uttalade ansvarsområden bör delta vid uppföljningen och resultatet ska dokumenteras och redovisas till respektive nämnd. Brandskyddsansvarig är ansvarig för att uppföljningen genomförs och samordnaren kan agera stöd i arbetet att identifiera förvaltningsövergripande behov av förändringar i brandskyddsarbetet.

Bilagor:

Regler anläggningsskötare

En vägledning inför Södertörns brandförsvarsförbund - räddningstjänstens tillsyn

Utbildningsplan systematiskt brandskyddsarbete

Delegering av Brandskyddsarbete

Delegering för brandskyddskontrollant

09 Anmälningssärenden SN/2022:00596

Beslut

Socialnämnden har tagit del av informationen

Ärendet

Dessa ärenden anmäls till nämnden:

§ 125 KS Firmateknare 2023 – ändring 2023-06-09 KS/2022:00791

§ 79 KF Delårsrapport 1 2023 – kommunens KS/2023:00225

§ 80 KF Tilläggsbudget löneöversyn 2023 kommunals avtal KS/2023:00323

§ 87 KF Återrapportering till Unescokoalitionen ECCAR/European Coalition of Cities Against Racism KS/2022:00669

§ 88 KF Återkoppling av ICC index till Europarådet nätverk Intercultural cities KS/2022:00668

§ 89 KF Riktlinjer för kamerabevakning KS/2023:00217

§ 90 KF Förslag till program för at förhindra spridning av invasiva arter KS/2023:00375

§ 94 KF Avsägelse och fyllnadsval 2023-06-20 KS/2022:00812

Lex Sarah

Lex Sarah rapport: 2105

10 Anmälan av delegationsbeslut SN/2022:00598

Beslut

Socialnämnden har tagit del av informationen.

Ärendet

Delegationsbeslut som anmäls till nämnden.

Socialdirektör

Ansökan till Hemvärdet SN/2023:00249